

Suvestinė redakcija nuo 2025-07-03 iki 2025-12-31

Įstatymas paskelbtas: TAR 2019-06-19, i. k. 2019-09862

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMAS

2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

Šis įstatymas nustato specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, nurodo teritorijas, kuriose šios sąlygos turi būti taikomos (toliau – šiame įstatyme nurodytos teritorijos), reglamentuoja šių teritorijų nustatymą ir nustato šiame procese dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas, sudaro teisinę prielaidą šiame įstatyme nurodytas teritorijas centralizuotai registruoti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti visuomenės sveikatos saugą, šiame įstatyme nurodytų objektų ar veiklos apsaugą nuo neigiamų veiksnių ar poveikio, valstybės saugumą, aplinkos ir viešojo intereso apsaugą šiame įstatyme nurodytose teritorijose.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aerodromo kontrolės taškas** – aerodrome nustatytas geografinis taškas, esantis šalia pradinio ar planuoto aerodromo geografinio centro.

2. **Aerodromo triukšmo apsauginė zona** – aplink aerodromą esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo triukšmo poveikio visuomenės sveikatai turi būti taikomos šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

3. **Apsaugos zona** – šiame įstatyme nurodytų objektų apsaugai skirta teritorija, kurioje turi būti taikomos šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

4. **Didelės tikimybės potvynis** – 10 procentų pasikartojimo tikimybės potvynis, kai, remiantis hidrologiniais skaičiavimais, tokių pat charakteristikų potvynis gali pasikartoti vieną kartą per dešimt metų.

4¹. **Dvaro sodyba** – dvaro (palivarko) teritorijos dalis, kurią sudaro istoriškai susiformavęs

vientisas žemės plotas su visais jame esančiais įvairios paskirties statiniais ir želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūriniais, taip pat visų nurodytų statinių ir (ar) įrenginių liekanomis ir jų vietomis, sudarančiomis teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

5. **Elektros kabelių oro linija** – elektros tinklų dalis, skirta elektrai persiųsti nutiestais oro kabeliais, pritvirtintais prie atramų ar statinių konstrukcijų.

6. **Elektros kabelių povandeninė linija** – elektros tinklų dalis, skirta elektrai persiųsti vandens telkinyje įrengtais kabeliais, įskaitant kabelius, įrengtus po vandeniui esančiuose inžineriniuose statiniuose.

7. **Elektros kabelių požeminė linija** – elektros tinklų dalis, skirta elektrai persiųsti po žeme įrengtais kabeliais, įskaitant kabelius, įrengtus po vandens telkinio dugnu, ar kabelius, įrengtus po vandens telkinio dugnu esančiuose inžineriniuose statiniuose.

8. **Elektros oro linija** – elektros tinklų dalis, skirta elektrai persiųsti prie atramų pritvirtintais laidais.

9. **I grupės požeminio vandens vandenvietė** – su atmosferos krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniui neturinti ryšio uždara požeminio vandens vandenvietė, įrengta vandeninguosiuose sluoksniuose, esančiuose po regionine vandenspara.

10. **II grupės požeminio vandens vandenvietė** – su atmosferos krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniui silpną ryšį turinti pusiau uždara požeminio vandens vandenvietė, įrengta iš dalies izoliuotuose vandeninguosiuose sluoksniuose.

11. **III grupės požeminio vandens vandenvietė** – atvira požeminio vandens vandenvietė, tiesiogiai arba per išsipleišėjusias vandensparas turinti ryšį su paviršiniais vandens telkiniais, papildanti atvirų telkinių vandeniui arba atmosferos krituliais.

12. **Grupinis suskystintų naftos dujų balionų įrenginys** – suskystintų naftos dujų tiekimo ir laikymo įrenginys, susidedantis iš daugiau kaip dviejų suskystintų naftos dujų balionų, jungiamųjų vamzdynų, uždarymo įtaisų, dujų slėgio reguliavimo ir apsauginės armatūros.

13. **Kilimo ir tūpimo takas** – stačiakampio formos sausumos aerodromo zona, parengta orlaiviams tūpti ir kilti.

14. **Kilimo ir tūpimo tako slenkstis** – kilimo ir tūpimo tako dalies, kurioje galima tūpti orlaiviams, pradžia.

15. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamasis ženklas** – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyto pavyzdžio ženklas, žymintis valstybės sienos apsaugos zonos ribas ir draudžiantis patekti į šią zoną asmenims, neįrašytiems į Valstybės

sienos apsaugos tarnybos sudaromą asmenų, turinčių teisę būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, sąrašą.

16. **Mažos tikimybės potvynis** – 0,1 procento pasikartojimo tikimybės potvynis, kai, remiantis hidrologiniais skaičiavimais, tokių pat charakteristikų potvynis gali pasikartoti vieną kartą per tūkstantį metų.

17. **Meteorologijos stotis** – į nacionalinį meteorologinių stebėjimų tinklą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka įtraukta teritorija su statiniais ar be jų, skirta Pasaulinės meteorologijos organizacijos reikalavimus atitinkantiems reguliariems meteorologiniams stebėjimams ir matavimams atlikti.

18. **Meteorologinis radiolokatorius** – meteorologijos tikslams skirtas radiolokatorius, naudojamas kritulių tipui (lietus, sniegas, kruša), jų iškritimo koordinatėms ir judėjimo kryptčiai nustatyti.

19. **Meteorologinių stebėjimų aikštelė** – aptverta meteorologijos stoties teritorija ar jos dalis, kurioje išdėstyti meteorologinių stebėjimų, matavimų prietaisai ir įrenginiai.

20. **Naftos produktai** – skystieji produktai, pagaminti iš naftos, naftos distiliatų, gamtinių dujų kondensatų ir (ar) alyvos, gautos iš bituminių mineralų.

21. **Naftos produktų talpykla** – stacionarusis požeminis arba antžeminis bet kokio tipo ir tūrio rezervuaras arba konteinerinė cisterna, sumontuota atskirai, grupėje, naftos produktų terminale arba degalinėje (įskaitant degalinės cisterną konteineryje), skirta naftos produktams laikyti.

22. **Naftos talpykla** – stacionarusis požeminis arba antžeminis bet kokio tipo ir tūrio rezervuaras arba konteinerinė cisterna, sumontuota atskirai, grupėje, naftos terminale, skirta naftai laikyti.

23. **Natūralios pievos ir ganyklos** – žolynai, kuriuose vyrauja natūralūs laukiniai augalai, saugotini dėl jų svarbos žemės ūkio naudmenų plotų biologinei įvairovei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

24. **Nuolatinis juodligės židinis** – dėl juodligės nugaišintų arba nugaišusių gyvūnų užkasimo vieta.

25. **Potvynis** – laikinas žemės, kuri paprastai nėra po vandeniu, užtvvinimas, pavyzdžiui, upių, ežerų, dirbtinių vandens telkinių, tarpinių vandenių, jūros pakrančių užtvvinimas, taip pat teritorijų užtvvinimas dėl hidrotechnikos statinių avarijų, išskyrus užtvvinimą iš nuotakyno.

26. **Potvynių grėsmės teritorija** – teritorija, kurioje tikėtina didelė potvynio rizika.

26¹. **Požeminio vandens vandenvietė** – įrenginių, kuriais požeminis vanduo surenkamas ir nukreipiamas į žemės paviršių, išdėstymo vieta.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

27. **Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zona** – požeminio vandens vandenvietės apsaugai skirta teritorija, kurioje taikomos šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

28. **Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 1-oji juosta** – atsižvelgiant į požeminio vandens vandenvietės grupę nustatyto pločio arčiausiai kaptazo įrenginių esanti juosta, kurios paskirtis – apsaugoti vandenvietę nuo taršos ir kurioje draudžiama ūkinė ir kita veikla, nesusijusi su vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

29. **Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 2-oji juosta** – už požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 1-osios juostos esanti matematiškai ar analitiškai apskaičiuoto pločio juosta, kurioje ribojama mikrobiologinę ir cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla.

30. **Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 3-ioji juosta** – už požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 2-osios juostos esanti matematiškai ar analitiškai apskaičiuoto pločio juosta, kurioje ribojama cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla.

31. **Požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juosta** – aplink požeminio vandens vandenvietės, iš kurios išgaunamas gėlas požeminis vanduo, kaptazo įrenginius nustatyta juosta (įskaitant požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 1-ąją juostą), kurioje draudžiama mikrobiologinę ir (arba) cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

32. **Riedulynas** – natūrali riedulių santalka žemės plote, kuriame rieduliai užima ne mažiau kaip 40 procentų paviršiaus.

33. **Riedulys** – natūraliai apzulinta kietosios uolienos nuolauža, kurios nors vienas matmuo (ilgis, plotis ar aukštis) yra ne mažesnis kaip 20 cm.

34. **Sanitarinės apsaugos zona** – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

35. **Skirstykla** – teritorija, statinys ar patalpa, kurioje įrengti elektros priėmimo ir skirstymo įrenginiai, turintys komutavimo aparatus, magistralines ir jungiamąsias šynas, pagalbinius įrenginius (kompresorius, akumuliatorius ir kt.), taip pat apsaugos ir automatikos įtaisus ir matavimo prietaisus.

36. **Skirstomasis punktas** – statinys ar patalpa, kurioje įrengti 6 kV ar aukštesnės įtampos pirminės ir antrinės komutacijos elektros įrenginiai ir kiti elektros įrenginiai, skirti elektros energijai priimti ir skirstyti tam tikroje teritorijoje.

37. **Skystieji degalai** – vidaus degimo varikliams skirti skystieji naftos produktai (benzinas, dyzelinas, žibalas ir kt.), kiti tokios paskirties organiniai produktai (pavyzdžiui, biodegalai) arba jų mišiniai, išskyrus suskystintas naftos dujas, suskystintas ir suslėgtas gamtines dujas.

38. **Skystųjų degalų degalinė** – įrenginių ir statinių kompleksas specialiai įrengtoje teritorijoje, skirtas skystiesiems degalams priimti, laikyti, perpilti į kelių transporto priemonių degalų bakus ir (ar) kilnojamasias talpyklas.

39. **Skystųjų degalų kolonėlė** – skystųjų degalų degalinės įrenginys degalams pilti į kelių transporto priemonių degalų bakus ir (ar) kilnojamasias talpyklas.

40. **Smegduobė** – kūginė, cilindrinė ar kitokios formos duobė, susidariusi dėl negiliai slūgsančių uolienuų ištirpimo ir (ar) išplovimo, įgriuvus žemės paviršiui.

41. **Specialiosios žemės naudojimo sąlygos** – šiame įstatyme nustatyti nurodytose teritorijose taikomi ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, gretimybių, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, žemės sklypo naudojimo būdo, vykdomos konkrečios veiklos, statinių, nekilnojamojo kultūros paveldo ir aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, valstybės saugumo ir viešojo intereso poreikių.

42. **Srovės keitimo stotis** – teritorija, statinys ar patalpa, kurioje įrengti pirminės ir antrinės komutacijos elektros įrenginiai ir kiti elektros įrenginiai, skirti nuolatinei elektros srovei keisti kintamąja ir priešingai.

43. **Suskystintų naftos dujų balionas** – suskystintoms naftos dujoms gabenti, laikyti ir naudoti skirtas kilnojamasias slėginis indas, kurio talpa neviršija 150 litrų ir kuris turi vienas ar dvi žiotis ventiliams, jungėms arba antvamzdžiams įsukti.

44. **Suskystintų naftos dujų balionų sandėlis** – pagal specialiuosius reikalavimus įrengta vieta (patalpa, spinta, konteineris, aikštelė), kurioje saugomi pilni, tušti ir avarinės būklės suskystintų naftos dujų balionai.

45. **Suskystintų naftos dujų dujinimo įrenginys** – suskystintoms naftos dujoms išgarinti skirtas įrenginys.

46. **Suskystintų naftos dujų kolonėlė** – suskystintų naftos dujų degalinės įrenginys, skirtas kelių transporto priemonių suskystintų naftos dujų balionams pildyti.

47. **Suskystintų naftos dujų rezervuaras** – suskystintoms naftos dujoms laikyti ir (ar) nenutrūkstamai skirstyti skirta antžeminė ar požeminė stacionarioji slėginė talpykla kartu su dujų slėgio regulatoriais, uždarymo ir saugos įtaisais.

48. **Šiaurės Lietuvos karstinis regionas** – Šiaurės Lietuvos teritorija, kurioje tirpstant gipsui formuojasi požeminės tuštumos, o žemės paviršiuje aptinkama senų ir atsiranda naujų smegduobių.

49. **Transformatorinė** – teritorija, statinys ar patalpa, kurioje įrengti 6–10 kV įtampos vienas arba keli transformatoriai ir kiti elektros įrenginiai, skirti elektros energijai skirstyti ir jos parametrams keisti.

50. **Transformatorių pastotė** – teritorija, statinys ar patalpa, kurioje įrengti 35 kV ir aukštesnės įtampos galios transformatoriai ir kiti elektros įrenginiai, skirti elektros energijai skirstyti ir jos parametrams keisti.

51. **Ugnies darbai** – darbai, kuriuos atliekant naudojama atvira ugnis, susidaro kibirkštys, įrankių, įrenginių paviršiai ar medžiagos įkaista iki dujų oro mišinio užsiliepsnojimo temperatūros.

52. **Vandens matavimo stotis** – į nacionalinį hidrologinių stebėjimų tinklą aplinkos ministro nustatyta tvarka įtrauktas statinys su įrenginiais, naudojamais Pasaulinės meteorologijos organizacijos reikalavimus atitinkantiems reguliariems hidrologiniams stebėjimams ir matavimams atlikti.

53. **Vidutinės tikimybės potvynis** – 1 procento pasikartojimo tikimybės potvynis, kai, remiantis hidrologiniais skaičiavimais, tokių pat charakteristikų potvynis gali pasikartoti vieną kartą per šimtą metų.

54. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatyme, Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme, Lietuvos

Respublikos saugios laivybos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos tręšiamųjų produktų įstatyme, Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatyme, Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-634](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24229

Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3 straipsnis. Apsaugos, sanitarinės apsaugos, aerodromo triukšmo apsauginių zonų nustatymo principai

Šiame įstatyme nurodytos apsaugos zonos nustatomos nuo teritorijos, statinio ar įrenginio, kurio apsaugai nustatoma apsaugos zona, išorinių atitvarų, sienelių ar ribų, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip. Sanitarinės apsaugos zonų, aerodromo triukšmo apsauginių zonų nustatymo principai atitinkamai nurodyti šio įstatymo 51 straipsnyje ir Aviacijos įstatyme.

II SKYRIUS

SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ TEISINIS REGULIAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

4 straipsnis. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų teisinė galia

1. Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nustato šis įstatymas. Kituose įstatymuose nustatyti kiti ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai nelaikytini specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis.

2. Rengiant teritorijų planavimo dokumentus, žemės valdos projektus, statinių ar kitos veiklos projektus, vykdant ūkinę ir (ar) kitokią veiklą, turi būti laikomasi visų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, taikomų tose teritorijose, kurioms rengiami šioje dalyje nurodyti dokumentai ir (ar) kuriose vykdoma ūkinė ir (ar) kitokia veikla.

5 straipsnis. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų registravimo politikos formavimas

1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką šiame įstatyme nurodytų teritorijų registravimo ir jų duomenų tvarkymo Nekilnojamojo turto registre srityje, rengia įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, susijusius su šių teritorijų registravimu Nekilnojamojo turto registre, bei koordinuoja jų įgyvendinimą.

2. Nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos registruojamos vadovaujantis šiuo ir Nekilnojamojo turto registro įstatymu.

ANTRASIS SKIRSNIS**ŠIAME ĮSTATYME NURODYTŲ TERITORIJŲ NUSTATYMAS, JŲ REGISTRAVIMAS IR IŠREGISTRAVIMAS, INFORMAVIMAS APIE ŠIAS TERITORIJAS, SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ PAKEITIMAS, JŲ TAIKYMO PRADŽIA IR PABAIGA, KOMPENSACIJOS DĖL ŠIŲ SĄLYGŲ TAIKYMO****6 straipsnis. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų nustatymo dokumentai**

1. Šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos viename iš šių dokumentų:

1) patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) žemės valdos projektuose;

2) statinių projektuose, kai išduotas statybą leidžiantis dokumentas arba pateiktas pranešimas apie statybos pradžią, jeigu įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentuose (atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kai poveikio aplinkai vertinimas neatliekamas);

4) atitinkamos srities ministrų pagal jiems pavestas valdymo sritis nustatyta tvarka parengtuose ir suderintuose kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projektuose, kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų įrengimo projektuose ir (ar) kituose suderintuose projektuose, kuriems įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

5) poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose;

6) įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintuose planuose, žemėlapiuose ir (ar) schemose nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, kai šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos tenkinant viešąjį interesą.

2. Šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytuose dokumentuose, kai įstatymų nustatytais atvejais ūkinei ir (ar) kitokiai veiklai vykdyti šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 6 punktuose nurodyti dokumentai nerengiami ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros atliekamos poveikio aplinkai vertinimo metu.

7 straipsnis. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinis sutikimas dėl šiame įstatyme nurodytos teritorijos (teritorijų) nustatymo

1. Šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos gavus į šias teritorijas patenkančio Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės sklypo savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio, o kai žemės sklypas nesuformuotas, – valstybinės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šiame įstatyme nurodytos teritorijos (teritorijų) nustatymo (toliau – žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas), išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, kai šis sutikimas neprivalomas. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimą gauna asmuo (fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai) (toliau – asmuo), suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu.

2. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas laikytinas jo sutikimu dėl šiame įstatyme nurodytos teritorijos registravimo Nekilnojamojo turto registre. Jeigu šiame įstatyme nurodytai teritorijai nustatyti buvo gautas žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas ir šiame įstatyme nurodyta teritorija buvo nustatyta, šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytuose dokumentuose naujai nustatoma šiame įstatyme nurodytai teritorijai, kurioje taikomos tos pačios specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatyti naujas sutikimas nereikalingas, kai žemės sklypo ar valstybinės žemės dalis, patenkanti į nustatomą šiame įstatyme nurodytą teritoriją, sumažėja.

3. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, kai, tenkinant viešąjį interesą, šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose arba šių teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas įstatymų, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto šiais atvejais:

- 1) valstybei svarbiems projektams įgyvendinti;
- 2) krašto apsaugai ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugai;
- 3) Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento ir Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos saugomiems objektams;
- 4) valstybinių aerodromų apsaugos zonoms ir triukšmo apsauginėms zonoms;

- 5) Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rezervinėms teritorijoms;
- 6) branduolinės energetikos objektams, magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams (produktotiekiams), elektros energijos perdavimo tinklams, šilumos perdavimo tinklams, viešajai geležinkelių infrastruktūrai, valstybei ar savivaldybei priklausantiems keliams; savivaldybėms ir (ar) viešojo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančiai ar kitaip valdomai arba naudojamai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai ir požeminio vandens vandenvietėms;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 7) natūralių pievų ir ganyklų, pajūrio juostos, paviršinių vandens telkinių ir jų apsaugos zonų bei juostų, pelkių ir šaltinų apsaugai;
- 8) potvynių grėsmės teritorijoms, Šiaurės Lietuvos karstiniam regionui;
- 9) kapinėms įrengti ir (ar) praplėsti;
- 10) saugomų teritorijų, gamtos ir kultūros paveldo objektų ir jų teritorijų, kultūros paveldo vietovių apsaugai;
- 11) meteorologijos stočių, vandens matavimo stočių, meteorologinių radiolokatorių apsaugai;
- 12) nuolatinių užkrečiamųjų ligų židinių apsaugai.

4. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikime dėl šiame įstatyme nurodytos teritorijos (teritorijų) nustatymo turi būti aptarta:

- 1) šios teritorijos (teritorijų) dydis;
- 2) nuostolių, patiriamų dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo nustatytose šiame įstatyme nurodytose teritorijose, atlyginimas. Nuostolių dydis nustatomas šalių susitarimu, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas, nors ir nėra privalomas, tačiau yra gaunamas, jame nurodoma, kad nuostolių dydis apskaičiuojamas ir šie nuostoliai atlyginami šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi;
- 3) informavimo apie pradedamas taikyti šias specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, jų taikymo pabaigą tvarka.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybinės žemės patikėtinio sutikimas duodamas šio valstybinės žemės patikėtinio nustatyta tvarka, savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas – tos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Kai dėl teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatymo buvo gautas valstybinės žemės patikėtinio sutikimas, jo patiriamų nuostolių dydis apskaičiuojamas ir šie nuostoliai atlyginami šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi. Kai dėl teritorijų, kuriose

taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatymo buvo gautas savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas, jo patiriamų nuostolių dydis apskaičiuojamas ir šie nuostoliai atlyginami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi. Kai šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyti nuostoliai mokėtini iš valstybės valdomų juridinių asmenų lėšų, šių nuostolių dydis apskaičiuojamas pagal kituose (pagal atitinkamas reguliavimo sritis) įstatymuose nurodytas Vyriausybės patvirtintas kompensacijų nuostoliams atlyginti apskaičiavimo metodikas. Kai šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyti nuostoliai mokėtini iš savivaldybės valdomų juridinių asmenų lėšų, šių nuostolių dydis apskaičiuojamas pagal savivaldybės tarybos patvirtintas kompensacijų nuostoliams atlyginti apskaičiavimo metodikas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

6. Šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyti nuostoliai, patiriami dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo naujai nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje (jos dalyje), žemės savininkui neatlyginami, kai:

1) šiame įstatyme nurodyta teritorija nustatoma tik dėl šio žemės savininko naudai vykdomos veiklos;

2) dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo atsiradę tokie patys nuostoliai buvo atlyginti, jeigu naujai nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija (jos dalis) ir teritorija (jos dalis), dėl kurios nustatymo atsiradę šie nuostoliai buvo atlyginti, sutampa.

7. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas (išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus) turi būti gautas:

1) iki teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto patvirtinimo;

2) iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo (ar išduodant statybą leidžiantį dokumentą, kai žemės savininkas ar valstybinės žemės patikėtinis yra savivaldybė) arba pranešimo apie statybos pradžią, jeigu įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) iki sveikatos apsaugos ministro įgaliotos institucijos sprendimo pritarti planuojamai ūkinei veiklai priėmimo (kai atliekamos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros neatliekant poveikio aplinkai vertinimo);

4) iki kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projektų, kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų įrengimo projektų ir (ar) kitų projektų, kuriems įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami, suderinimo su suinteresuotomis institucijomis ir (ar) asmenimis dienos;

5) per 30 darbo dienų po sprendimo pritarti planuojamai ūkinei veiklai priėmimo (kai atliekamos poveikio aplinkai vertinimo procedūros).

8. Jeigu ūkinei ir (ar) kitokiai veiklai vykdyti rengiami keli šio straipsnio 7 dalies 1–4 punktuose nurodyti dokumentai, žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas turi būti gautas iki pirmojo dokumento, kuriame nustatomos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, patvirtinimo (išdavimo) ar šio straipsnio 7 dalies 3 punkte nurodyto sprendimo priėmimo.

8 straipsnis. Nustatytų šiame įstatyme nurodytų teritorijų registravimas Nekilnojamojo turto registre

1. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre teisiniai pagrindai – dokumentai, įrodantys šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, kuriais šios teritorijos nustatomos, patvirtinimą:

- 1) teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto patvirtinimo dokumentas;
- 2) statybą leidžiantis dokumentas arba pranešimas apie statybos pradžią, jeigu įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) sveikatos apsaugos ministro įgaliotų institucijų sprendimas pritarti planuojamai ūkinei veiklai (atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kai poveikio aplinkai vertinimas neatliekamas);

4) suderintas kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projektas, kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų įrengimo projektas ir (ar) kitas projektas, kuriam įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

5) į šiame įstatyme nurodytas teritorijas patenkančios žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas, kai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros atliekamos poveikio aplinkai vertinimo metu;

6) dokumentas, kuriuo Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patvirtina planus, žemėlapius ir (ar) schemas.

2. Duomenys apie šiame įstatyme nurodytas teritorijas privalo būti naudojami rengiant teritorijų planavimo dokumentus, žemės valdos projektus, statybų ir (ar) kitokios veiklos projektus ar vykdant bet kokią kitą veiklą.

3. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų erdvinių duomenų paieškos ir peržiūros paslaugos per Lietuvos erdvinės informacijos portalą Geodezijos ir kartografijos įstatymo nustatyta tvarka naudotojams teikiamos neatlygintinai.

4. Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės sklypo registro įrašė įrašoma informacija apie Nekilnojamojo turto registre įregistruotą šiame įstatyme nurodytą teritoriją, kai žemės sklypo plotas, patenkantis į šią teritoriją, yra 1 kvadratinis metras arba didesnis. Kai žemės sklypo plotas, patenkantis į šią teritoriją, yra mažesnis negu 1 kvadratinis metras, šioje teritorijoje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos šiam žemės sklypui netaikomos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

9 straipsnis. Prašymas įregistruoti nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas

1. Prašymas įregistruoti nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas (toliau – prašymas) pateikiamas Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui arba įregistruoti reikalingi duomenys apie šias teritorijas perduodami automatinio būdu elektroninėmis priemonėmis Nekilnojamojo turto registro nuostatuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Prašymą (išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus) pateikia asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, o kai tokio nėra, – teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatorius (kai tokio nėra, – žemės sklypo savininkas ar valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis).

3. Šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, kai šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatytos tenkinant viešąjį interesą, prašymą pateikia asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, o kai tokio nėra, – teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatorius arba, kai šiame įstatyme nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija, – įstatymų ar ministro (pagal pavestas valdymo sritis) įgaliota institucija.

4. Prašymas pateikiamas, kai šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos:

1) teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte, – per 5 darbo dienas nuo teritorijų planavimo dokumento įsigaliojimo dienos ar žemės valdos projekto patvirtinimo dienos;

2) statinių projektuose, – per 5 darbo dienas nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos arba nuo pranešimo apie statybos pradžią pateikimo dienos, jeigu įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytuose dokumentuose, – per 5 darbo dienas nuo sprendimo pritarti planuojamai ūkinei veiklai priėmimo dienos;

4) šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytuose dokumentuose, – per 5 darbo dienas nuo šių dokumentų suderinimo su suinteresuotomis institucijomis ir (ar) asmenimis dienos;

5) poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose, – per 35 darbo dienas nuo sprendimo pritarti planuojamai ūkinei veiklai priėmimo dienos;

6) šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, kai šių teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, – per 5 darbo dienas nuo šių planų, žemėlapių ir (ar) schemų patvirtinimo dienos.

10 straipsnis. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymas

1. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos nuo nustatytų šiame įstatyme nurodytų teritorijų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre dienos.

2. Ūkinė ir (ar) kitokia veikla, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, gali būti vykdoma, jeigu šios teritorijos nustatytos ir įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2166](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-19, i. k. 2019-09862

11 straipsnis. Informavimas apie šiame įstatyme nurodytas teritorijas, nustatomas ir (ar) nustatytas tenkinant viešąjį interesą

1. Kai šiame įstatyme nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tenkinant viešąjį interesą tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, informacija apie priimtą sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytas teritorijas, likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki planuojamo sprendimo ar kito dokumento dėl šių teritorijų planų, žemėlapių ir (ar) schemų patvirtinimo priėmimo dienos turi būti paskelbta savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją, ir Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, planuojančios priimti sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją, interneto svetainėje. Sprendimo ar kito dokumento dėl šių teritorijų planų, žemėlapių ir (ar) schemų patvirtinimo projektas ar nuoroda, kur galima susipažinti su šiuo projektu, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki sprendimo ar kito dokumento priėmimo dienos turi būti paskelbti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją, ir Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, planuojančios priimti sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją, interneto svetainėje nurodant nustatomas teritorijas ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (išskyrus atvejus, kai šio sprendimo ar kito dokumento negalima skelbti dėl valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos).

2. Kai šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatytos tenkinant viešąjį interesą, asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šios teritorijos, vykdymu, o kai tokio nėra, – teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatorius arba įstatymų ar ministro (pagal pavestas valdymo sritis) įgaliota institucija per 3 darbo dienas nuo teritorijų planavimo dokumento, žemės valdos projekto ar planų, žemėlapių ir (ar) schemų (kai šių teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija) patvirtinimo dienos per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą (toliau – E. pristatymo sistema) arba elektroniniu paštu (kai gautas asmens sutikimas gauti informaciją elektroniniu paštu) praneša žemės sklypo, kuriame numatoma taikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniui, taip pat fiziniam ar juridiniam asmeniui arba kitai organizacijai ar jų padaliniam, naudojantiems žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) šioje nustatytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkams ar patikėtiniams jų deklaruotos gyvenamosios vietos ar buveinės adresu, nurodydamas konkrečias nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (arba pateikia nuorodą, kur su jomis galima susipažinti) ir sprendimą, kuriuo buvo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas ar žemės valdos projektas, arba sprendimą ar kitą dokumentą, kuriuo buvo patvirtintas atitinkamos teritorijos planas, žemėlapis ir (ar) schema. Tuo pačiu raštu nurodoma, kad visa informacija skelbiama Lietuvos erdvinės informacijos portale (geoportal.lt), ir informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą (nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, deklaruotą gyvenamąją vietą, kontaktinius duomenis) dėl šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos kompensacijos sumokėjimo. Jeigu į šioje dalyje nurodytas teritorijas patenka gyvenamosios paskirties daugiabutis pastatas, apie šias nustatytas teritorijas ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas per E. pristatymo sistemą arba elektroniniu paštu informuojama šio pastato savininkų bendrija ar kitas bendrojo naudojimo objektų valdytojas, kuris apie tai per 15 darbo dienų nuo šio per E. pristatymo sistemą arba elektroniniu paštu gauto pranešimo gavimo dienos raštu praneša butų ir kitų patalpų savininkams. Šioje dalyje nenurodytus valstybinės arba savivaldybės žemės naudotojus apie konkrečias šiame įstatyme nurodytas teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą, jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ir teisę kreiptis į konkretų subjektą dėl kompensacijos sumokėjimo atitinkamai šiame straipsnyje nurodyta tvarka informuoja valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis per 20 darbo dienų nuo pranešimo gavimo dienos.

3. Jeigu asmens elektroninio pristatymo dėžutė yra neaktyvi (kai šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija teikiama per E. pristatymo sistemą), per 15 darbo dienų nuo šios siuntos

gražinimo dienos informacija apie nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ir konkretų subjektą, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytų kompensacijų sumokėjimo, viešai paskelbiama savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, ir Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, priėmusios sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją (kai šiame įstatyme nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija), interneto svetainėje. Skelbiamoje informacijoje nurodoma arba pateikiama nuoroda, kur su šia informacija susipažinti: sprendimas ar kitas dokumentas, kuriuo buvo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas ar žemės valdos projektas ar atitinkamos teritorijos planas, žemėlapis ir (ar) schema; nuoroda į Lietuvos erdvinės informacijos portalą (geoportal.lt); žemės sklypo, kuriame numatoma taikyti šias specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, unikalus numeris; adresas (savivaldybė, seniūnija, išskyrus seniūnijas miestuose, gyvenamoji vietovė, gatvė, numeris); specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikytinos nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje, arba nuoroda, kur su jomis galima susipažinti; konkretaus subjekto, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytų kompensacijų sumokėjimo, pavadinimas, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodas, buveinė, kontaktiniai duomenys arba fizinio asmens vardas, pavardė, deklaruota gyvenamoji vieta, kontaktiniai duomenys. Kai ši informacija viešai paskelbiama savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, ir Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, priėmusios sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją (kai šiame įstatyme nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija), interneto svetainėje, yra laikoma, kad žemės savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniui, taip pat fiziniam ar juridiniam asmeniui arba kitai organizacijai ar jų padaliniams, naudojantiems žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) Nekilnojamojo turto registre įregistruoto nekilnojamojo daikto savininkui ar patikėtiniui apie šiame įstatyme nurodytas teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą, ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, o šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodytiems fiziniams ar juridiniams asmenims arba kitoms organizacijoms ar jų padaliniams – apie teisę gauti šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytas kompensacijas pranešta viešo paskelbimo savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija (kai ši teritorija nustatyta teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte), ar Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, priėmusios sprendimą nustatyti šiame įstatyme nurodytą teritoriją (kai šiame įstatyme nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija), interneto svetainėje dieną.

4. Kai šiame įstatyme nurodyta teritorija buvo nustatyta tenkinant viešąjį interesą,

informacija apie šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytuose dokumentuose nustatomą mažesnio, negu anksčiau nustatyta, dydžio tą pačią šiame įstatyme nurodytą teritoriją viešai paskelbiama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu žemės sklypai nebepatenka į nustatyta sumažėjusią tą pačią šiame įstatyme nurodytą teritoriją (arba jų dalis, patenkanti į šią teritoriją, pasikeičia), šių žemės sklypų savininkai, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniai, taip pat fiziniai ar juridiniai asmenys arba kitos organizacijos ar jų padaliniai, naudojančys žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) šioje nustatytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai ar patikėtiniai apie tai informuojami šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka. Kai atitinkamų fizinių asmenų gyvenamoji vieta nežinoma, informacija apie teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą, ir jose taikytinas specialiąsias sąlygas siunčiama į paskutinę žinomą tokio asmens gyvenamąją vietą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

12 straipsnis. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų išregistravimas iš Nekilnojamojo turto registro. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, taikomų nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje, pakeitimas, šių sąlygų taikymo pabaiga

1. Kai pripažįstamos netekusiomis galios visos šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas šio įstatymo pakeitimo įstatymo, kuriuo pripažįstamos netekusiomis galios visos šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, įsigaliojimo dieną išregistruoja šiame įstatyme nurodytą teritoriją, kurioje nustatytos visos specialiosios žemės naudojimo sąlygos buvo pripažintos netekusiomis galios. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos netaikomos nuo šio įstatymo pakeitimo įstatymo, kurio pagrindu pripažįstamos netekusiomis galios visos šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje nustatytos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos, įsigaliojimo dienos.

2. Kai pripažįstamos netekusiomis galios dalis šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų arba jos pakeičiamos, Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas šio įstatymo pakeitimo įstatymo, kuriuo pripažįstamos netekusiomis galios dalis šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų arba jos pakeičiamos, įsigaliojimo dieną atitinkamai patikslina informaciją Nekilnojamojo turto registre apie šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Pripažintos netekusiomis galios specialiosios žemės naudojimo sąlygos netaikomos nuo šio įstatymo pakeitimo įstatymo, kurio pagrindu jos pripažįstamos netekusiomis galios šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje, įsigaliojimo dienos. Pakeistos specialiosios žemės naudojimo sąlygos galioja nuo šio

įstatymo pakeitimo įstatymo, kurio pagrindu jos pakeičiamos šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje, įsigaliojimo dienos.

3. Kai nelieka objekto (objekto, kuriame vykdoma ir (ar) planuojama vykdyti ūkinė ir (ar) kitokia veikla, statinio ir (ar) įrenginio, arba kito šiame įstatyme nurodyto objekto ar veiklos), dėl kurio buvo nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas šio objekto savininko ar valdytojo arba žemės sklypo, patenkančio į nustatytą pasikeitusią ir (ar) panaikintą teritoriją, savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio (pateikus šio objekto savininko ar valdytojo, jeigu toks yra, rašytinį sutikimą) prašymu kartu su Nekilnojamojo turto registro nuostatuose nurodytais dokumentais šiuose nuostatuose nustatyta tvarka ir sąlygomis išregistruoja šią teritoriją; tokiu atveju specialiosios žemės naudojimo sąlygos netaikomos nuo jų išregistravimo dienos.

4. Kai nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija panaikinama teismo sprendimu, šio sprendimo pagrindu Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas per 5 darbo dienas nuo įsiteisėjusio teismo sprendimo gavimo dienos išregistruoja panaikintą šiame įstatyme nurodytą teritoriją.

13 straipsnis. Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo nustatytose šiame įstatyme nurodytose teritorijose

1. Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiame įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas (toliau – kompensacijos), apskaičiuojamos ir išmokamos Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis šio straipsnio 4 dalimi. Kompensacijos išmokamos vieną kartą arba mokamos kiekvienais metais ne ilgiau kaip 3 metus, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip.

2. Kompensacijas turi teisę gauti žemės sklypo ar teritorijos, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, patenkančių į nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, savininkas, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis, taip pat asmuo, kurio teisė į žemės sklypą įregistruota Nekilnojamojo turto registre ir (ar) nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai pagal kiekvieno jų atskirai patiriamų nuostolių dydį.

3. Asmuo, turintis teisę į kompensaciją (ar šio asmens teisių ir pareigų perėmėjas), Vyriausybės nustatyta tvarka dėl jos kreipiasi į asmenį, suinteresuotą ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios tenkinant viešąjį interesą nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, vykdymu, ar į šio asmens teisių ir pareigų perėmėją, o kai tokio nėra, – į instituciją, nustačiusią šią teritoriją.

4. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinus žemės sklype ar teritorijoje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, patenkančiuose į nustatytas šiame

įstatyme nurodytas teritorijas, taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų visumą: nuostolius, patiriamus dėl vykdomos veiklos, suplanuotos veiklos (kai buvo pradėtos vykdyti procedūros, reikalingos šiai veiklai) ir (ar) galimybės valdyti, naudoti ir (ar) disponuoti Nekilnojamojo turto registre įregistruotu nekilnojamoju daiktu sumažėjimo, galimybės naudoti žemės sklypą pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypo naudojimo būdą (būdus) praradimo, kitus nuostolius. Kai viena ar abi šalys nesutinka su apskaičiuotu kompensacijos dydžiu ir (ar) kai dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo turi būti kompensuojama valstybinės žemės patikėtiniui teritorijose, kuriose nesuformuoti žemės sklypai, nuostolių dydis apskaičiuojamas taikant Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatytą individualų turto ir (ar) verslo vertinimą (turto vertinimo metodas parenkamas atsižvelgiant į Vyriausybės nustatytus kriterijus), kurį užsako ir už vertinimo darbus sumoka šiuo vertinimu suinteresuota šalis. Tais atvejais, kai kompensacijos apskaičiuojamos teritorijose, kuriose nesuformuoti žemės sklypai, individualų turto ir (ar) verslo vertinimą užsako ir už vertinimo darbus sumoka asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, ar šio asmens teisių ir pareigų perėmėjas, o kai tokio nėra, – institucija, nustačiusi šią teritoriją.

5. Kompensacijos nemokamos, kai:

1) dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo buvo atlyginta, jeigu teritorija (jos dalis), dėl kurios nustatymo atsiradusių apribojimų taikymo buvo atlyginta, sutampa su naujai nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija (jos dalimi);

2) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

III SKYRIUS

INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

PIRMASIS SKIRSNIS

AERODROMO APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

14 straipsnis. Aerodromo apsaugos zonos

Aerodromo apsaugos zonos nustatomos kariniams aerodromams ir civiliniams aerodromams.

15 straipsnis. Karinio aerodromo ir civilinio aerodromo apsaugos zonų dydis

1. Aerodromo apsaugos zona A – žemės ir (ar) vandens paviršiaus plotas, apribotas lygiašonės trapecijos, kurios mažesnis pagrindas sutampa su kilimo ir tūpimo tako (toliau – KTT) galu, o didesnis yra nutolęs nuo KTT galo tokiu atstumu:

1) 1 200 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – iki 1 200 metrų); šiuo atveju trapecijos mažesniojo pagrindo ilgis – 60 metrų, o didesniojo – 420 metrų;

2) 3 400 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – 1 200 metrų ir didesnis); šiuo atveju trapecijos mažesniojo pagrindo ilgis – 300 metrų, o didesniojo – 1 400 metrų.

2. Aerodromo apsaugos zona B – žemės ir (ar) vandens paviršiaus plotas, apribotas linijos, nutolusios nuo KTT išilginės ašies ir KTT slenksčio tokiu atstumu (išskyrus aerodromo apsaugos zoną A):

1) 200 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – iki 1 200 metrų);

2) 300 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – 1 200 metrų ir didesnis).

3. Aerodromo apsaugos zona C – žemės ir (ar) vandens paviršiaus plotas nuo aerodromo apsaugos zonos B krašto iki linijos, nutolusios nuo KTT išilginės ašies ir KTT slenksčio tokiu atstumu (išskyrus aerodromo apsaugos zoną A):

1) 300 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – iki 1 200 metrų);

2) 600 metrų (aerodromo, kurio KTT ilgis – 1 200 metrų ir didesnis).

4. Aerodromo apsaugos zona D – žemės ir (ar) vandens paviršiaus plotas nuo aerodromo apsaugos zonos C krašto iki linijos, nutolusios nuo KTT išilginės ašies ir KTT slenksčio tokiu atstumu:

1) 2,7 kilometro (aerodromo, kurio KTT ilgis – iki 800 metrų);

2) 3,6 kilometro (aerodromo, kurio KTT ilgis – 800 metrų ir didesnis, bet mažesnis negu 1 200 metrų);

3) 5,1 kilometro (aerodromo, kurio KTT ilgis – 1 200 metrų ir didesnis).

5. Aerodromo apsaugos zona E (taikoma tik aerodromams, kurių KTT ilgis – 1 200 metrų ir didesnis) – žemės ir (ar) vandens paviršiaus plotas nuo aerodromo apsaugos zonos D krašto iki apskritimo, kurio centras yra aerodromo kontrolės taškas ir spindulys – 15 kilometrų, linijos.

16 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos karinio aerodromo ir civilinio aerodromo apsaugos zonose

1. Nesuderinus su viešąja įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (toliau – Transporto kompetencijų agentūra) ir (ar) Lietuvos kariuomenės vadu Vyriausybės patvirtintame Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, toliau nurodytose aerodromo apsaugos zonose draudžiama:

1) apsaugos zonose A ir B – statyti ir (ar) rekonstruoti statinius ir įrengti įrenginius, nepriklausomai nuo jų aukščio;

2) apsaugos zonoje C – statyti ir (ar) rekonstruoti statinius ir įrengti įrenginius, kurių aukštis aerodromo žemiausio KTT slenksčio altitudės atžvilgiu yra 20 metrų ir didesnis;

3) apsaugos zonoje D – statyti ir (ar) rekonstruoti statinius ir įrengti įrenginius, kurių aukštis aerodromo žemiausio KTT slenksčio altitudės atžvilgiu yra 45 metrai ir didesnis;

4) apsaugos zonoje E – statyti ir (ar) rekonstruoti statinius ir įrengti įrenginius, kurių aukštis aerodromo žemiausio KTT slenksčio altitudės atžvilgiu yra 100 metrų ir didesnis;

5) apsaugos zonose A, B ir C – sodinti želdinius, įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

6) apsaugos zonose A, B, C, D ir E – tiesti elektros tinklus ir (ar) elektroninių ryšių infrastruktūros linijas (išskyrus požemines), statyti statinius ir įrengti įrenginius, kurie skleidžia radijo ir elektromagnetines bangas, spinduliuoja ar atspindi šviesą, keldami pavojų orlaivių skrydžių saugai, ir gali turėti neigiamą įtaką aviacijos ryšių, navigacijos ir stebėjimo sistemų veiklai, taip pat dėl kurių veiklos blogėja matomumas, statyti ar rekonstruoti fermas, sąvartynus ir kitus statinius, apie kuriuos telksis paukščiai ir laukiniai gyvūnai.

2. Transporto kompetencijų agentūra nepritaria projektui, želdyno kūrimo ir (ar) tvarkymo projektui (šiam įstatyme sąvoka „projektas“ savo turiniu apima sąvokas „teritorijų planavimo dokumentas“, „statinio projektas“, „įrenginio projektas“, „želdyno ir (ar) tvarkymo projektas“ ir vartojama atitinkamo dokumento, kuris turi būti pateiktas šiame įstatyme nurodytų institucijų pritarimui gauti, apibūdinimui) ar numatomi veiksmai civilinių ir karinių, naudojamų civilinių orlaivių skrydžiams, aerodromų apsaugos zonose, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai trukdys skrydžių saugai, Lietuvos kariuomenės vadas nepritaria projektui ar numatomi veiksmai karinio aerodromo apsaugos zonose, jeigu šie darbai kels grėsmę karinės aviacijos saugumui.

ANTRASIS SKIRSNIS

KELIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

17 straipsnis. Kelių apsaugos zonos

Nustatomos šios kelių apsaugos zonos:

- 1) magistralinių kelių;
- 2) krašto kelių;
- 3) rajoninių kelių;
- 4) vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių;

5) vietinės reikšmės IV kategorijos kelių.

18 straipsnis. Kelių apsaugos zonų dydis

1. Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.

2. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.

3. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.

4. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.

5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų.

19 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kelių apsaugos zonose

1. Kelių apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), kurie nesusiję su kelių transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu, išskyrus pastatus miestuose, miesteliuose, kompaktiškai užstatytose kaimų teritorijose, kurie statomi ir (ar) rekonstruojami pagal šio straipsnio 2 dalies reikalavimus;

2) įrengti išorinę reklamą, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytą atvejį;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209

3) naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus ir (arba) naudojančią kelio ženklų simboliką.

2. Kelių apsaugos zonose, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme ar Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą (derinimą) projektui ar numatomi veiksmai, leidžiama:

1) statyti, rekonstruoti statinius ar įrengti įrenginius, įskaitant pastatus, kurių statyba nėra draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, taip pat laikinus sniegą sulaikančius įrenginius rudens, žiemos ir pavasario laikotarpiais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209

2) statyti paminklinius akcentus-simbolius;

3) įrengti naujus karjerus, vandens telkinius;

4) statinio statybos ar įrenginio įrengimo reikmėms vykdyti grunto kasimo, supylimo, tankinimo darbus (toliau – žemės darbai), sandėliuoti bet kokias medžiagas;

5) miestuose, miesteliuose ir kaimų kompaktiškai užstatytose teritorijose statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), kurie nesusiję su kelių transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu;

6) gyvenvietėse įrengti išorinę reklamą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209

7) kelių apsaugos zonos dalyje, sutampančioje su kelio juostos dalimi, organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu, vykdyti prekybinę veiklą ir (ar) kitus darbus, nenurodytus šios dalies 1–6 punktuose.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209

3. Kelio savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai trukdys numatytam kelių plėtros vystymui ir priežiūrai, pablogins kelio techninę būklę, neužtikrins kelių transporto eismo saugumo reikalavimų laikymosi ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, gyvybei ar sveikatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-3331](#), 2020-10-15, paskelbta TAR 2020-10-29, i. k. 2020-22473

TREČIASIS SKIRSNIS

GELEŽINKELIO KELIŲ IR JŲ ĮRENGINIŲ, GELEŽINKELIO ŽELDINIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

20 straipsnis. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos

Nustatomos šios geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos:

- 1) geležinkelio kelių ir jų įrenginių:
 - a) viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių;
 - b) privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių;
 - c) siaurųjų geležinkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių;
 - d) geležinkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 2) geležinkelio želdinių.

21 straipsnis. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonų dydis

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležinkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių, geležinkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

1) miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių);

2) kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytą atvejį;

3) pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos).

2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies.

3. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio, prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.

22 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose

1. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, geležinkelio želdinių apsaugos zonose draudžiama statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), nesusijusius su geležinkelių transporto veikla, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį.

2. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka negavus geležinkelių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) statyti ir rekonstruoti statinius (išskyrus pastatus, kurių statyba ar rekonstravimas draudžiami pagal šio straipsnio 1 dalį), tiesti inžinerinius tinklus;

- 2) įrengti pervažas ir perėjas;
- 3) atlikti įvairius kasybos, sprogdinimo, melioravimo darbus;
- 4) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą;
- 5) sodinti medžius ir krūmus;
- 6) kirsti medžius ir krūmus, išskyrus atvejus, kai šie medžiai ir krūmai susisiekiama ministro nustatyta tvarka pripažinti keliančiais pavojų geležinkelių transporto eismo saugai.

3. Miestuose esančių geležinkelio stočių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, nurodytose šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1 punkte, ne arčiau kaip 10 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių ir ne arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekiama ministro nustatyta tvarka negavus geležinkelių infrastruktūros savininko arba valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), nesusijusius su geležinkelių transporto veikla.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

4. Geležinkelių infrastruktūros savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti darbai trukdys numatytam geležinkelio kelių ir jų įrenginių plėtros vystymui ir priežiūrai, neužtikrins geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų laikymosi ir kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, gyvybei ar sveikatai, apribos galimybę keleiviams prieiti, kelių transporto priemonėms privažiuoti prie pastatų ar įrenginių geležinkelio stotyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-3331](#), 2020-10-15, paskelbta TAR 2020-10-29, i. k. 2020-22473

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ELEKTROS TINKLŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

23 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonos

Nustatomos šios elektros tinklų apsaugos zonos:

- 1) elektros oro linijų (toliau – oro linijos);
- 2) elektros kabelių oro linijų (toliau – oro kabelių linijos);
- 3) elektros kabelių požeminių linijų (toliau – požeminės kabelių linijos);
- 4) elektros kabelių povandeninių linijų (toliau – povandeninės kabelių linijos);
- 5) transformatorių pastočių, skirstyklų, srovės keitimo stočių;
- 6) transformatorinių ir skirstomųjų punktų.

24 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonų dydis

1. Oro linijos apsaugos zona – išilgai oro linijos esanti žemės juosta, kurios ribos nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo kraštinių oro linijos laidų, ir oro erdvė virš šios juostos. Oro linijos apsaugos zonos ribos nustatomos atsižvelgus į šių linijų įtampą:

- 1) iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus;
- 2) 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų;
- 3) nuo aukštesnės kaip 10 kV iki 35 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 15 metrų;
- 4) nuo aukštesnės kaip 35 kV iki 110 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 20 metrų;
- 5) nuo aukštesnės kaip 110 kV iki 220 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 25 metrus;
- 6) nuo aukštesnės kaip 220 kV iki 400 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 30 metrų;
- 7) nuo aukštesnės kaip 400 kV iki 750 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 40 metrų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Oro kabelių linijos apsaugos zona – išilgai oro kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo kraštinių kabelių, ir oro erdvė virš šios juostos.

3. Požeminių kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. Požeminių kabelių linijos apsaugos zonos ribos nustatomos atsižvelgus į šių linijų įtampą:

- 1) iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą;
- 2) 110 kV ir aukštesnės kaip 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

4. Oro linijos apsaugos zona ir oro kabelių linijos apsaugos zona išilgai šių linijų ir kabelių sankirtos su vandens telkiniais (upėmis, kanalais, ežerais ir kitais vandens telkiniais) – oro erdvė virš vandens telkinių paviršiaus, matuojant horizontalų atstumą nuo kraštinių laidų ar kabelių: laivybiniais vandens telkiniams – 100 metrų atstumu, nelaivybiniais vandens telkiniams – atstumais, nustatytais šio straipsnio 1 ir 2 dalyse.

5. Povandeninių kabelių linijų apsaugos zona – žemės (dugno) juosta išilgai povandeninės kabelių linijos, kurios ribos yra po 100 metrų į abi puses nuo šios linijos kabelių inžinerinio statinio išorinių ribų (jeigu kabelių inžinerinio statinio nėra, – nuo šios linijos kraštinių kabelių), ir vanduo virš šios juostos.

6. Transformatorių pastotės, skirstyklos, srovės keitimo stoties apsaugos zona atitinkamai sutampa su transformatorių pastotės, skirstyklos ir srovės keitimo stoties statiniais ir įrenginiais

užstatyta teritorija ir oro erdve virš jos. Uždarų transformatorių pastočių apsaugos zonos nenustatomos.

7. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorinių apsaugos zonos nenustatomos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

25 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos elektros tinklų apsaugos zonose

1. Elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti gyvenamosios, kultūros, mokslo, gydymo, maitinimo, paslaugų, prekybos, administracinės, viešbučių, transporto, sporto paskirties pastatus 110 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose;

2) statyti ir (ar) įrengti stadionus, sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, pavojingų medžiagų talpyklas ir saugyklas, sąvartynus, viešojo transporto stoteles;

3) statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles oro linijų apsaugos zonose;

4) organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu;

5) gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie elektros tinklų;

6) laidyti aitvarus ir skraidymo aparatų sportinius modelius, skraidyti bet kokio tipo skraidymo aparatais žemiau kaip 30 metrų virš aukščiausio oro linijos laido, išskyrus elektros tinklų naudotojų naudojamus elektros tinklų priežiūrai skirtus skraidymo aparatus;

7) stovėti visų rūšių transporto priemonėms ir (ar) mechanizmams po oro linijų laidais 330 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose;

8) barstyti iš lėktuvų ir kitų skraidymo aparatų trąšas ir chemikalus ant 35 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų, transformatorių pastočių, skirstyklų ir srovės keitimo stočių;

9) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinąsias lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus atvejį, nurodytą šio straipsnio 2 dalies 8 punkte;

10) sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus skirtas elektros tinklų statybos darbams vykdyti.

2. Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- 1) statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;
- 2) keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį;
- 3) rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius;
- 4) įrengti gyvūnų laikymo aikšteles, vielines užtvaras ir metalines tvoras;
- 5) atlikti įvairius kasybos, dugno gilinimo, žemės kasimo (lyginimo), sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus;
- 6) sodinti arba kirsti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 7) mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras;
- 8) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti;
- 9) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir kitų mechanizmų stovėjimo aikšteles požeminių kabelių linijų apsaugos zonose;
- 10) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais požeminių kabelių linijų apsaugos zonose;
- 11) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) požeminių ir povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose;
- 12) nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose;
- 13) įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizmom, kurių aukštis su kroviniu arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje;
- 14) plaukti oro linijų apsaugos zonoje vandens transporto priemonėms, kai jų aukštis nuo vandens transporto priemonės grimzlės lygio vandens paviršiuje iki aukščiausio jos taško yra didesnis už tinklų operatoriaus vandens lygio ženkle nurodytą laisvą aukštį, išskyrus atvejus, kai vandens transporto priemonės valdytojas (laivavedys) plaukia po oro linija įvertinęs faktinį laisvą aukštį ir saugų atstumą iki oro linijos ir prisiimdamas atsakomybę už tokį sprendimą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3. Elektros tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis elektros tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

PENKTASIS SKIRSNIS

MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ IR NAFTOTIEKIŲ (PRODUKTOTIEKIŲ) APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

26 straipsnis. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonos

Nustatomos šios magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonos:

- 1) magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) vamzdynų;
- 2) talpyklų kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti;
- 3) kitų magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų).

27 straipsnis. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonų dydis

1. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) vamzdyno apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją.

2. Apsaugos zona talpyklos kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti – 50 metrų pločio žemės juosta aplink talpyklą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.

3. Kitų magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.

28 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonose

1. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonose draudžiama:

- 1) statyti pastatus, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytus atvejus;
- 2) statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius;
- 3) statyti ir (ar) įrengti degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus;
- 4) statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikšteles, taip pat tiesti kelius ir geležinkelių kelius išilgai vamzdyno trasos, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytus atvejus;
- 5) įrengti turistines stovyklavietes, taip pat statyti ir (ar) įrengti bei laikyti vagonėlius, kilnojamuosius namelius, kemperius, palapines ir medžioklės bokštelius;

6) 3 metrų atstumu į abi puses nuo vamzdyno išorinės sienelės lygiagrečiai su magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) vamzdynu tiesti kitus inžinerinius tinklus, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodytus atvejus;

7) 6 metrų atstumu į abi puses nuo vamzdyno ašies, taip pat 6 metrų atstumu aplink talpyklą kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti ir (arba) aplink šio įstatymo 27 straipsnio 3 dalyje nurodytų kitų magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) įrenginių aptvėrimą sodinti želdinius, įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

8) sandėliuoti bet kokias medžiagas (išskyrus pašarus, energetikos ministro nustatyta tvarka gavus magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) savininko ar valdytojo pritarimą ir medžiagas, skirtas magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) statybos darbams). Šis reikalavimas negalioja magistralinių dujotiekių, įgilintų ne mažiau kaip 20 metrų nuo vandens telkinio dugno, apsaugos zonose;

9) pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti magistraliniam dujotiekiui ar naftotiekiui (produktotiekiui), atliekas;

10) gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių);

11) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti ir naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinas lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 15 punkte nurodytą atvejį;

12) ardyti vamzdyno pakrančių tvirtinimus, vandens pralaidas, žemės ir kitus įrenginius, saugančius magistralinį dujotiekį ar naftotiekį (produktotiekį) nuo pažeidimų;

13) organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu;

14) nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais vandens telkinių dugną siekiančiais įrankiais. Šis reikalavimas negalioja magistralinių dujotiekių, įgilintų ne mažiau kaip 20 metrų nuo vandens telkinio dugno, apsaugos zonose;

15) sustoti visų rūšių transporto priemonėms ir (ar) mechanizmams magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) apsaugos zonų susikirtimuose su valstybinės reikšmės keliais, išvažinėti žemę, suformuojant vėžes (provėžas), važiuoti esamomis vėžėmis (provėžomis) bet kokiomis transporto priemonėmis ir jų junginiais. Šis reikalavimas netaikomas, kai magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) savininkas ar valdytojas atlieka magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) eksploatacijos, remonto ar statybos darbus ir kai priešgaisrinės

gelbėjimo pajėgos atlieka gaisrų gesinimo ar kitus žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus arba pasirengimą šiems darbams;

16) medžiojant naudoti šaunamuosius ginklus, kai magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) trasa eina virš žemės paviršiaus ir (ar) yra įrengta perpumpavimo stotis.

2. Magistralinių dujotiekų ir naftotiekų (produktotiekų) apsaugos zonos, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių dujotiekų ir naftotiekų (produktotiekų) savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama (draudžiamas) pagal šio straipsnio 1 dalį;

2) statant valstybinio jūrų uosto infrastruktūrą ir suprastruktūrą – statyti pastatus;

3) rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius, keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį;

4) statant valstybinio jūrų uosto infrastruktūrą ir suprastruktūrą – statyti ir (ar) įrengti transporto priemonių sustojimo vietas, transporto priemonių ar kitų mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikštes, taip pat tiesti kelius ir geležinkelių kelius išilgai vamzdyno trasos;

5) 3 metrų atstumu į abi puses nuo vamzdyno išorinės sienelės lygiagrečiai su magistralinių dujotiekų ar naftotiekų (produktotiekų) vamzdynu tiesti drenažo vamzdžius;

6) naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, vykdyti vandens telkinių gilinimo ir valymo darbus;

7) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių, iškasų įrengimu ir grunto bandinių ėmimu;

8) krauti į stirtas šieną, šiaudus, šakas, medieną;

9) priskirti žemę mėgėjų sodo teritorijoms;

10) skirti žuvininkystės plotus, pramoniniu būdu žvejoti ir gaudyti vandens gyvūnus;

11) kapoti ir pjaustyti ledą vandens telkiniuose;

12) vykdyti žemės melioravimo, drėkinimo ir sausinimo, kasybos, užtvindymo darbus;

13) vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;

14) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);

15) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti;

16) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais;

17) vykdyti sprogdinimo darbus;

18) statyti ir eksploatuoti uosto infrastruktūrą ir suprastruktūrą;

19) kirsti ir (ar) kapoti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

20) būti aptvertų magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) įrenginių teritorijose;

21) važiuoti krovininėmis transporto priemonėmis, jų junginiais ir kitais mechanizmais neįrengus kelio.

3. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti draudimai netaikomi magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio), kurio atžvilgiu nustatyta magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zona, savininkui tiek, kiek tai reikalinga magistralinių dujotiekių ar naftotiekių (produktotiekių) statybai, rekonstravimui, remontui, modernizavimui, naudojimui, techninei priežiūrai, eksploatavimui, apsaugai ir (ar) kitoms magistralinio dujotiekio ar naftotiekio (produktotiekio) savininkui įstatymais priskirtoms funkcijoms vykdyti.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SKIRSTOMŲJŲ DUJOTIEKIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

29 straipsnis. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonos

Nustatomos šios ne didesnio kaip 16 barų slėgio skirstomųjų dujotiekių dalių apsaugos zonos:

- 1) dujotiekių vamzdynų;
- 2) dujų slėgio reguliavimo įrenginių;
- 3) katodinių saugos įrenginių;
- 4) suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) įrenginių.

30 straipsnis. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonų dydis

1. Dujotiekių vamzdyno apsaugos zona – žemės juosta išilgai vamzdyno trasos, virš šios juostos esanti oro erdvė, žemė po šia juosta bei vanduo virš šios juostos ir po ja:

1) ne didesnio kaip 5 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra vienas metras į abi puses nuo vamzdyno sienelės;

2) didesnio kaip 5 barų, bet ne didesnio kaip 16 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno sienelės.

2. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių apsaugos zona – žemės juosta aplink šį įrenginį:

1) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (ne didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį pastatą;

2) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio, bet ne didesnio kaip 16 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį pastatą.

3. Katodinės saugos įrenginių, esančių ne pastate, apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink įrenginį.

4. SGD įrenginių apsaugos zonų dydžiai nustatyti šio įstatymo 1 priede.

31 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonose

1. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti ir (ar) įrengti pavojingų medžiagų saugyklas, talpyklas, įrengti sąvartynus;

2) sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus atvejus, kai vykdomi skirstomųjų dujotiekių remonto, rekonstravimo ir avarijų, sutrikimų ar kitų įvykių (gedimų) lokalizavimo ir likvidavimo darbai;

3) pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti skirstomiesiems dujotiekams, atliekas;

4) sodinti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

5) nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais vandens telkinių dugną siekiančiais įrankiais;

6) vykdyti sprogdinimo darbus, taip pat draudžiama vykdyti sprogdinimo darbus šalia skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonos, kai sprogdinimo darbų poveikio riba patenka į dujotiekių apsaugos zoną;

7) gadinti, užverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie skirstomųjų dujotiekių, jų įrenginių ir įtaisų;

8) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros įrenginius, kurie galėtų pažeisti ar kelti grėsmę dujotiekiui, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytus atvejus;

9) ardyti vandens telkinių kranto tvirtinimus, pakrantes, vandens pralaidas ir kitus įrenginius ties dujotiekio perėjomis per vandens telkinius.

2. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus skirstomųjų dujotiekių savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

1) statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;

2) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių, iškasų įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu, vandens telkinių gilinimo, kasybos darbus;

3) statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikšteles;

4) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (nukasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);

5) vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;

6) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti;

7) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais;

8) vykdyti žemės melioravimo, drėkinimo ir sausinimo darbus;

9) būti aptvertų skirstomųjų dujotiekių įrenginių, įtaisų ir objektų teritorijose.

3. Skirstomųjų dujotiekių savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis skirstomųjų dujotiekių techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ VIETOVĖS KLASIŲ TERITORIJOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

32 straipsnis. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijos

Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijos nustatomos magistralinio dujotiekio vamzdinams.

33 straipsnis. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų dydis

Magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorija – išilgai magistralinio dujotiekio vamzdino trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 200 metrų į abi puses nuo vamzdino ašies ir 200 metrų atstumu nuo kraštinių jo taškų.

34 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose

1. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių dujotiekių savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti ir (ar) nustatyti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), teritorijos naudojimo reglamentą;
- 3) statyti ir rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius;
- 4) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį;
- 5) organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu;
- 6) pastatus ir (ar) patalpas formuoti kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus.

2. Magistralinių dujotiekių savininkas ar valdytojas nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veikalai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai pažeis magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose taikomus užstatymo normatyvus, magistralinių dujotiekių techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NAFTOS IR NAFTOS PRODUKTŲ OBJEKTŲ INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS IR NAFTOS IR NAFTOS PRODUKTŲ ĮRENGINIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

35 straipsnis. Naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros ir naftos ir naftos produktų įrenginių apsaugos zonos

Nustatomos šios naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros ir naftos ir naftos produktų įrenginių apsaugos zonos:

- 1) naftos ir naftos produktų, išskyrus suskystintas naftos dujas, talpyklų (toliau – naftos ir naftos produktų talpyklos);
- 2) skystųjų degalų kolonėlių;
- 3) naftos ir naftos produktų objektų (naftos perdirbimo produktų gamyklų, naftos ir naftos produktų terminalų ir saugyklų, naftos ir naftos produktų perpumpavimo stočių) valdytojų

valdomos ir šių naftos ir naftos produktų objektų veiklai užtikrinti skirtos inžinerinės infrastruktūros.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

36 straipsnis. Naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros ir naftos ir naftos produktų įrenginių apsaugos zonų dydis

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

1. Naftos ir naftos produktų talpyklų apsaugos zona yra žemės juosta aplink šias talpyklas. Apsaugos zona nustatoma nuo pylimo ar atitvarinės sienos (toliau – užtvara) išorinės ribos, juosiančios naftos ir naftos produktų talpyklas, jeigu tokia užtvara yra. Jeigu užtvaros nėra, apsaugos zona nustatoma nuo naftos ir naftos produktų talpyklos išorinės sienelės. Naftos ir naftos produktų talpyklų apsaugos zonos ribos nustatomos atsižvelgiant į talpyklų tūrį: nuo 0,45 kubinio metro iki 60 kubinių metrų tūrio talpyklų – 10 metrų, o didesnio kaip 60 kubinių metrų tūrio talpyklų – 15 metrų.

2. Skystųjų degalų kolonėlės apsaugos zona – 7 metrų pločio žemės juosta aplink šį įrenginį ir oro erdvė virš jos.

3. Naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros apsaugos zonos – žemės sklypai, kuriuose yra šio įstatymo 35 straipsnio 3 punkte nurodyti naftos ir naftos produktų objektai, ir virš jų esanti oro erdvė.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

37 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros ir naftos ir naftos produktų įrenginių apsaugos zonose

1. Naftos ir naftos produktų talpyklų ir skystųjų degalų kolonėlių apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti statinius ir įrengti įrenginius, nesusijusius su naftos ir naftos produktų talpyklų, skystųjų degalų degalinių įrenginių reikmėmis; sandėliuoti bet kokias medžiagas ir konstrukcijas, išskyrus medžiagas ir konstrukcijas, skirtas naftos ir naftos produktų talpyklų ir skystųjų degalų degalinių įrenginių statybos darbams vykdyti;

2) sodinti arba kirsti želdinius;

3) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus.

2. Naftos ir naftos produktų objektų inžinerinės infrastruktūros apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, aplinkos ministro, energetikos ministro, susisiekimo ministro ar Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka negavus šios inžinerinės infrastruktūros

savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama vykdyti veiklą, nurodytą šio įstatymo 19, 22, 25, 28, 31, 40, 43, 46, 49 straipsniuose ir šio straipsnio 1 dalyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

DEVINTASIS SKIRSNIS

SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ ĮRENGINIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

38 straipsnis. Suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonos

Nustatomos šios suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonos:

- 1) antžeminių suskystintų naftos dujų rezervuarų;
- 2) požeminių suskystintų naftos dujų rezervuarų;
- 3) suskystintų naftos dujų dujinimo įrenginių;
- 4) grupinių suskystintų naftos dujų balionų įrenginių;
- 5) suskystintų naftos dujų kolonėlių;
- 6) suskystintų naftos dujų balionų pildymo, siurblinės ir (ar) kompresorinės (dujų pildymo posto, dujų pildymo stoties) pastatų;
- 7) suskystintų naftos dujų balionų sandėlių;
- 8) suskystintų naftos dujų balionų sandėliavimo aikštelių ir (ar) konteinerių.

39 straipsnis. Suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonų dydis

1. Suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zona – žemės juosta aplink suskystintų naftos dujų įrenginį ir (ar) jo įtaisus arba statinį, kuriame yra šie įrenginiai, ir oro erdvė virš šio įrenginio ir (ar) jo įtaisų arba statinio, kuriame yra šie įrenginiai.

2. Suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonų dydžiai nustatyti šio įstatymo 1 priede.

40 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonose

Suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti statinius ir įrengti įrenginius, nesusijusius su suskystintų naftos dujų įrenginių reikmėmis; sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas ir konstrukcijas, skirtas suskystintų naftos dujų įrenginių statybos ir remonto darbams vykdyti;

2) sodinti arba kirsti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 3) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

41 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos

Nustatomos šios vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos:

- 1) vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje;
- 2) vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje;
- 3) vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 mm ir didesnis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 4) vandens rezervuarų, skaidrintuvų;
- 5) vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų.

42 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonų dydis

1. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.

2. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 3 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.

3. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 400 milimetrų iki 1 000 mm, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.

4. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 1 000 mm ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 7 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.

5. Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas.

6. Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

43 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonose

1. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonose draudžiama:

- 1) pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai);
- 2) sandėliuoti tręšiamuosius produktus ir kitas tręšimui naudojamas medžiagas, chemines medžiagas, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytus atvejus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 3) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes;
- 4) pilti chemines medžiagas ir jų tirpalus, naftą ir jos produktus;
- 5) vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
- 6) vandens telkiniuose nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais vandens telkinių dugną siekiančiais įrankiais. Šis reikalavimas negalioja vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 mm ir didesnis, įgilintų ne mažiau kaip 10 metrų nuo vandens telkinio dugno, apsaugos zonose, įvertinant galimą vandens telkinio dugno išplovimą ir pasikeitimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 7) vandens telkiniuose cheminėmis medžiagomis naikinti augaliją;
- 8) gadinti, užtverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

2. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus šios infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;

2) sodinti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) melioruoti, drėkinti ir sausinti žemę;

4) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) ar vykdyti požeminius darbus;

5) gilinti vandens telkinius, kasti bei siurbti jų dugną;

6) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;

7) sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros statybos ir remonto darbams, ir medžiagas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte;

8) uosto teritorijoje – sandėliuoti tręšiamuosius produktus ir kitas tręšimui naudojamas medžiagas, chemines medžiagas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ TINKLŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ INFRASTRUKTŪROS APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

44 straipsnis. Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos

Nustatomos šios elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos:

1) požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų;

2) kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų;

3) kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

45 straipsnis. Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonų dydis

1. Požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta.

2. Kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta.

3. Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

46 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonose

1. Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka negavus elektroninių ryšių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- 1) statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;
- 2) pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), sandėliuoti tręšiamuosius produktus ir kitas tręšimui naudojamas medžiagas, chemines ir kitas medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros statybos darbams vykdyti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 3) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus, kasybos, sprogdinimo darbus;
- 4) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) ar vykdyti požeminius darbus;
- 5) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais;
- 6) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus;
- 7) sodinti želdinius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

8) statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikštes.

2. Elektroninių ryšių infrastruktūros savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai trikdytų elektroninių ryšių tinklo ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų veikimą, pažeistų elektroninių ryšių tinklo ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų saugumą, viešojo elektroninių ryšių tinklo vientisumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

DVYLIKTAJIS SKIRSNIS

ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

47 straipsnis. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos

Nustatomos šios šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos:

1) šilumos perdavimo tinklų dalių:

a) antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų;

b) požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų;

2) šilumos perdavimo tinklų technologinių priklausinių:

a) šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų;

b) išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių;

c) pereinamųjų kolektorių.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

48 straipsnis. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų dydis

1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos:

1) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;

2) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba

sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.

3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdžiai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdžiai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

49 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose

1. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose draudžiama:

1) pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti šilumos perdavimo tinklams ar jų dalims, atliekas;

2) gadinti, užverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie šilumos perdavimo tinklų;

3) 2 metrų atstumu į abi puses nuo tinklo kanalo (vamzdyno, drenažo) išorinių ribų sodinti želdinius. Likusioje šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonoje sodinant želdinius, šiems darbams vykdyti turi būti gautas šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;

2) keisti žemės paviršiaus altitudes (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);

3) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais, vykdyti grunto sprogdinimo darbus;

4) vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;

5) statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikšteles;

6) sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių statybos ir remonto darbams;

7) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;

8) tiesti kitus inžinerinius tinklus.

3. Šilumos perdavimo tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis šilumos perdavimo tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

IV SKYRIUS

SANITARINĖS APSAUGOS IR AERODROMO TRIUKŠMO APSAUGINĖS ZONOS, NUOLATINIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ ŽIDINIŲ APSAUGINĖS ZONOS

PIRMASIS SKIRSNIS

SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

50 straipsnis. Sanitarinės apsaugos zonos

Atsižvelgiant į planuojamą ir (ar) vykdomą ūkinę veiklą, nustatomos šios sanitarinės apsaugos zonos:

1) gamybinių objektų – objektų, kuriuose vykdoma gamybinė veikla, susijusi su prekių ir gaminių (vartojimo prekių, tarpinių produktų arba gamybos priemonių) gamyba, išskyrus branduolinės energetikos objektus ir vėjo elektrines;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929

2) komunalinių objektų – objektų, kuriuose vykdoma ūkinė veikla, susijusi su nuotekų ir atliekų tvarkymu, žmonių palaikų laidojimu ir kremavimu, išskyrus branduolinės energetikos objektus;

3) branduolinės energetikos objektų;

4) pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų.

51 straipsnis. Sanitarinės apsaugos zonų nustatymo pagrindai

1. Sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas šiame įstatyme arba nustatomas asmens, planuojančio ir (ar) vykdančio ūkinę veiklą, pasirinkimu – tokiu atveju šis dydis nustatomas atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose. Jeigu poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliktas, nustatant sanitarinės apsaugos zoną taikomas pagal poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentus nustatytas sanitarinės apsaugos zonos dydis.

2. Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos aplink stacionarius taršos šaltinius, esančius statiniuose ir (ar) įrenginiuose ar jų grupėse arba jiems skirtose teritorijose, kuriuose planuojama ar vykdoma ūkinė veikla ir (ar) objektai, arba aplink statinių ar įrenginių, kuriuose yra šioje dalyje nurodyti taršos šaltiniai, išorines atitvaras ar ribas (atsižvelgiant į ūkinės veiklos rūšį, taršos šaltinių išsidėstymą). Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos aplink šių objektų stacionarius taršos šaltinius, išmetančius (išleidžiančius, paskleidžiančius) aplinkos oro teršalus, kvapus, triukšmą ar kitus fizikinius veiksnius.

3. Nustatant sanitarinės apsaugos zonos dydį, vadovaujamosi šiuo kriterijumi – ūkinės veiklos išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliama žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša už sanitarinės apsaugos zonų ribų, taip pat tose sanitarinės apsaugos zonose (jų dalyse), kuriose yra šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodyti objektai, neturi viršyti aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyto aplinkos oro teršalų ir sveikatos apsaugos ministro nustatytų kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1777](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27591

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

4. Sanitarinės apsaugos zonos negali būti nustatomos ir registruojamos Nekilnojamojo turto registre tose teritorijose, kuriose objektai, kuriuos draudžiama statyti, planuoti ar įrengti sanitarinės apsaugos zonoje, yra pastatyti ar įrengti, jų statyba pradėta ar statybą leidžiantys dokumentai išduoti ir (ar) šiuos objektus galima planuoti pagal teritorijų planavimo dokumentus. Šios dalies nuostatos dėl sanitarinės apsaugos zonų nustatymo netaikomos, kai sanitarinės apsaugos zona nustatoma dėl ūkinės veiklos, kuri pradėta vykdyti iki žemės sklypų, patenkančių į dėl šios ūkinės veiklos nustatomą sanitarinės apsaugos zoną, suformavimo (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai). Taikant šią išimtį, sanitarinės apsaugos zonose (jų dalyse), kuriose yra šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodyti objektai, ūkinės veiklos išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) aplinkos oro

teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliama žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša neturi viršyti aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyto aplinkos oro teršalų ir sveikatos apsaugos ministro nustatytų kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

5. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, šiame įstatyme nurodytas ar poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu nustatytas sanitarinės apsaugos zonos dydis gali būti sumažintas arba padidintas laikantis šio straipsnio 3 dalyje nustatytų principų.

6. Jeigu objektai išdėstyti kompleksiskai (pramonės rajonas, įmonių grupė ar kiti) ir tarp jų nėra objektų, kuriuos draudžiama statyti ar įrengti sanitarinės apsaugos zonoje, gali būti nustatoma bendra jų sanitarinės apsaugos zona.

52 straipsnis. Sanitarinės apsaugos zonų dydis

1. Gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos nustatomos gamybinės veiklos rūšims atsižvelgiant į Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus patvirtintą Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas šio įstatymo 2 priede.

2. Komunaliniai objektai ir jų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodyti šio įstatymo 3 priede.

3. Branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonų dydis dėl galimo neigiamo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai nustatomas ir tikslinamas pagal gyventojų gaunamas ar prognozuojamas apšvitos dozes, kurios įvertinamos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu.

4. Pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su prie jų esančiais mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas šio įstatymo 4 priede.

53 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos sanitarinės apsaugos zonose

1. Šio įstatymo 50 straipsnio 1, 2 ir 4 punktuose nurodytose sanitarinės apsaugos zonose, išskyrus šio straipsnio 1¹ dalyje nurodytą šių sanitarinės apsaugos zonų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą atvejį, draudžiama:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1777](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27591

1) statyti sodo namus, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatus, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatus, skirtus švietimo reikmėms, kitus mokslo paskirties pastatus, skirtus neformaliajam švietimui, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su apgyvendinimu (kareivinių pastatus, laisvės atėmimo vietų įstaigos pastatus);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1229](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15595

2) įrengti šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius;

3) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį į šios dalies 1 punkte nurodytą paskirtį;

4) planuoti teritorijas rekreacijai ir šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties objektų statybai, išskyrus atvejus, kai šie objektai naudojami tik ūkininko ar įmonės, vykdančios veiklą sanitarinės apsaugos zonose leistinos paskirties pastatuose (patalpose), ūkinės veiklos ir (ar) darbuotojų saugos ir sveikatos reikmėms.

1¹. Šio įstatymo 50 straipsnio 1, 2 ir 4 punktuose nurodytose sanitarinės apsaugos zonose, nustatytose dėl ūkinės veiklos, kuri pradėta vykdyti iki žemės sklypų, patenkančių į dėl šios ūkinės veiklos nustatomą sanitarinės apsaugos zoną, suformavimo (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai), išskyrus sanitarinės apsaugos zoną (jos dalį), patenkančią į likviduotos sodininkų bendrijos teritoriją, draudžiama keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį į kitą žemės paskirtį, pagal kurią galima šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų objektų statyba. Šioje dalyje nurodytose sanitarinės apsaugos zonose netaikomos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1777](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27591

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

2. Branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonoje draudžiama:

1) atlikti darbus ir veiksmus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje;

2) auginti augalus ir gyvulius ar kitus gyvūnus maisto produktų, farmacijos produktų, kūno priežiūros ir kosmetikos priemonių gamybai;

3) rinkti ir naudoti miškų, vandens telkinių gėrybes pramoniniu būdu komerciniais tikslais;

- 4) gaminti ir sandėliuoti sprogiąsias medžiagas;
- 5) gaminti ir sandėliuoti ginklus ir šaudmenis, išskyrus ginklų ir šaudmenų, skirtų krašto apsaugai, valstybės sienos apsaugai bei branduolinės energetikos objektų fizinei saugai užtikrinti, laikymą;
- 6) gaminti ir bandyti skraidančius aparatus;
- 7) branduolinės energetikos objekto riboto patekimo zonos (kaip apibrėžta Branduolinės energijos įstatyme) dalyje, esančioje 50 metrų atstumu nuo branduolinės energetikos objekto, kuriame branduolinė energija naudojama elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai, kuriame yra saugomas panaudotas branduolinis kuras ir (ar) kuriame yra labai radioaktyvios atliekos, – statyti, rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, keisti statinių paskirtį, sodinti želdinius, įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3. Branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonoje galima kita įstatymų leidžiama veikla, nesusijusi su branduolinės energetikos objektų statyba, eksploatavimu, eksploatavimo nutraukimu ar uždarytų radioaktyviųjų atliekų atliekynų priežiūra, tik gavus energetikos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatyta tvarka visų branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdančių licencijų turėtojų (kaip apibrėžta Branduolinės energijos įstatyme) ir Radiacinės saugos centro pritarimus numatomi veiksmai.

4. Radiacinės saugos centras nepritaria šio straipsnio 3 dalyje nurodytai numatomi veiksmai, jeigu, pateikus sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka atliktą šio straipsnio 3 dalyje nurodytoje veikloje dalyvaujančių gyventojų apšvitos dozių vertinimą, nustatoma, kad jų gaunamos apšvitos dozės gali viršyti sveikatos apsaugos ministro gyventojams nustatytas apribotąsias dozes; licencijos turėtojas – jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodyta veikla sutrikdys branduolinės energetikos objektų veiklą, trukdys užtikrinti branduolinės, radiacinės, fizinės saugos ir avarinės parengties reikalavimus ir (ar) vykdyti branduolinės energetikos objektų statybos ir griovimo, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo darbus. Licencijos turėtojas pritaria šio straipsnio 3 dalyje nurodytai numatomi veiksmai tik gavęs Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos sutikimą. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija sutinka dėl licencijos turėtojo pritarimo tik įsitikinusi, kad bus užtikrintas branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos bei avarinės parengties reikalavimų įgyvendinimas, o tais atvejais, kai šioms reikalavimams įgyvendinti būtinos kompensavimo priemonės, – kad šios priemonės įdiegtos.

ANTRASIS SKIRSNIS

AERODROMO TRIUKŠMO APSAUGINĖS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

54 straipsnis. Aerodromo triukšmo apsauginė zona

Aerodromo triukšmo apsauginė zona nustatoma aerodromams su dirbtine orlaivių kilimo ir tūpimo tako danga, kai kilimo ir tūpimo tako ilgis ne trumpesnis kaip 1 200 metrų, atsižvelgus į modeliavimo būdu Aviacijos įstatyme nurodyta tvarka parengtą perspektyvinį triukšmo žemėlapi.

55 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos aerodromo triukšmo apsauginėje zonoje

1. Aerodromo triukšmo apsauginėje zonoje draudžiama:

1) statyti gyvenamosios, poilsio, gydymo paskirties pastatus, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatus, skirtus švietimo reikmėms, kitus mokslo paskirties pastatus, skirtus neformaliajam švietimui, poilsio, gydymo paskirties pastatus;

2) įrengti šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius;

3) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį į šios dalies 1 punkte nurodytas paskirtis;

4) planuoti teritorijas rekreacijai šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties objektų statybai, išskyrus atvejus, kai šie objektai naudojami tik aerodromo valdytojo reikmėms ir (ar) su oro uosto veikla susijusiai veiklai vykdyti.

2. Aerodromo triukšmo apsauginėje zonoje draudžiama rekonstruoti (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys) gyvenamosios paskirties pastatus.

TREČIASIS SKIRSNIS

NUOLATINIŲ JUODLIGĖS ŽIDINIŲ APSAUGINĖS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

56 straipsnis. Nuolatinio juodligės židinio apsauginė zona

Nuolatinio juodligės židinio apsauginė zona nustatoma nuolatiniam juodligės židiniui.

57 straipsnis. Nuolatinio juodligės židinio apsauginės zonos dydis

Nuolatinio juodligės židinio apsauginę zoną sudaro 3 metrų pločio žemės juosta aplink nuolatinį juodligės židinį žymintį ženklą nuo išorinės juodligės židinio ribos.

58 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos nuolatinio juodligės židinio apsauginėje zonoje

Nuolatinio juodligės židinio apsauginėje zonoje draudžiama bet kokia ūkinė ir (ar) kitokia veikla.

**V SKYRIUS
SAUGOMOS TERITORIJOS**

PIRMASIS SKIRSNIS

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ IR VIETOVIŲ TERITORIJOS, JŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

59 straipsnis. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijos, jų apsaugos zonos

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatomos:

- 1) kultūros paveldo objektų, nepaskelbtų saugomais, teritorijose;
- 2) valstybės ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo objektų teritorijose ir vietovėse pagal šių objektų ir vietovių apsaugos tikslus, nurodytus teisės akte, kuriuo jie yra paskelbti saugomais;
- 3) valstybės ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo objektų apsaugos zonose;
- 4) valstybės ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo vietovių apsaugos zonose.

60 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kultūros paveldo objektų teritorijose, kultūros paveldo vietovėse ir (ar) jų apsaugos zonose

1. Kultūros paveldo objekto, nepaskelbto saugomu, teritorijoje draudžiama naikinti ar kitaip žaloti kultūros paveldo objekto ir jo aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre.

2. Moksliniam pažinimui saugomo kultūros paveldo objekto teritorijose, kultūros paveldo vietovėse ir (ar) jų apsaugos zonose draudžiama:

1) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje – naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamųjų kultūros vertybių ir jų aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2) neištirtose saugomo objekto teritorijos, vietovės dalyse – vykdyti darbus, nesusijusius su jų priežiūra ir konservavimu;

3) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir jų apsaugos nuo fizinio poveikio pozonyje – atlikti bet kokius vandens lygį keičiančius darbus arba veiksmus, galinčius sukelti grunto deformaciją sausumoje ar po vandeniu, vandens bangavimą;

4) saugomo archeologinio objekto teritorijoje – plėtoti žemdirbystę ar miškų ūkį, išskyrus savaime užaugančių medžių ir krūmų šalinimą;

5) saugomo objekto, kuriam Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas rezervinis režimas, teritorijoje – atlikti ardomuosius tyrimus, tvarkybos darbus, vykdyti ūkinę veiklą;

6) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir jų apsaugos zonose – naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamosios kultūros vertybės informacinius standus arba kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijos ir jų apsaugos zonos riboženklis ir kitus statinius ir (ar) daiktus, skirtus vertingosioms savybėms pažymėti ar parodančius, kad teritorija yra saugoma kaip nekilnojamoji kultūros vertybė. Šie statiniai ir (ar) daiktai gali būti keičiami ar statomi nauji tik gavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimą projektui ar numatomi veiklai Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Statybos įstatyme ar kultūros ministro nustatyta tvarka;

7) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje – atidengti autentiškas netirtas saugomas dalis ar elementus, atkasti netirtus pastatų rūsius, atidaryti laidojimo kriptas ar rūsius, atidengti ir judinti archeologinius sluoksnius, judinti, tirti, iškelti archeologinius radinius. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas institucijos, atsakingos už kultūros paveldo apsaugą, leidimas, išduotas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatyta tvarka.

3. Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomo kultūros paveldo objekto teritorijoje, vietovėje ir (ar) jų apsaugos zonose draudžiama:

1) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje – naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamųjų kultūros vertybių ir jų aplinkos autentiškumą bei jų vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir jų apsaugos zonose:

a) statyti statinius, kurie dėl savo aukščio, apimties ar išraiškos būdo arba formos nustelbtų nekilnojamąsias kultūros vertybes arba trukdytų jas apžvelgti;

b) naikinti ar kitaip žaloti paminklines lentas, nekilnojamosios kultūros vertybės informacinius standus arba kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijos ir jų apsaugos zonos riboženklis ir kitus statinius ir (ar) daiktus, skirtus vertingosioms savybėms pažymėti ar parodančius, kad teritorija yra saugoma kaip nekilnojamoji kultūros vertybė. Šie statiniai ir (ar) daiktai gali būti keičiami ar statomi nauji tik gavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimą projektui ar numatomi veiklai Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Statybos įstatyme ar kultūros ministro nustatyta tvarka;

3) neištirtose saugomo objekto teritorijos, vietovės dalyse – vykdyti darbus, nesusijusius su jų priežiūra ir konservavimu;

4) neištirtose saugomo objekto teritorijos, vietovės dalyse – atidengti autentiškas netirtas saugomas dalis ar elementus, atkasti netirtus pastatų rūsius, atidaryti laidojimo kriptas ar rūsius, atidengti ir judinti archeologinius sluoksnius, judinti, tirti, iškelti povandeninius objektus, atskiras jų dalis ar archeologinius radinius. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas institucijos, atsakingos už kultūros paveldo apsaugą, leidimas, išduotas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatyta tvarka;

5) dvarų sodybų teritorijas ir jose esančius žemės sklypus padalyti ir (ar) atidalyti į du ar daugiau žemės sklypų, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

4. Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir (ar) jų apsaugos zonose, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar kultūros ministro nustatyta tvarka negavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama:

1) saugomo objekto teritorijoje ir vietovėje – formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus, keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;

2) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir jų apsaugos zonose:

a) statyti statinius ir įrenginius, keisti jų aukštį, keisti upių vagas, keisti esamus ir įrengti naujus vandens telkinius, keisti reljefą, įrengti naujus ar plėsti esamus karjerus, sodinti vertingąsias savybes užstosiančius želdinius;

b) įrengti komercines reklamas, lauko antenas ir kitus techninius įrenginius kultūros paveldo statinių išorėje.

5. Viešajai pagarbai saugomų kultūros paveldo objektų teritorijoje, vietovėje ir (ar) jų apsaugos zonose draudžiama:

1) saugomo objekto teritorijoje – naikinti ar kitaip žaloti saugomo objekto ir jo aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2) saugomo objekto teritorijoje, vietovėje ir jų apsaugos zonose – naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamosios kultūros vertybės informacinius standus arba kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijos ir jų apsaugos zonos riboženklius ir kitus statinius ir (ar) daiktus, skirtus vertingosioms savybėms pažymėti ar parodančius, kad teritorija yra saugoma kaip nekilnojamoji kultūros vertybė. Šie statiniai ir (ar) daiktai gali būti keičiami ar statomi nauji tik gavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimą projektui ar numatomi veiklai Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Statybos įstatyme ar kultūros ministro nustatyta tvarka.

6. Už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veikalai, jeigu šio straipsnio 2 dalies 6 punkte, 3 dalies 2 punkto b papunktyje, 4 dalyje ir 5 dalies 2 punkte nurodyti darbai vykdomi ne pagal paveldosaugos reikalavimus, jie sunaikins ir (ar) sužalos nekilnojamąsias kultūros vertybes ir (ar) jų vertingąsias savybes bei nekilnojamųjų kultūros vertybių ir jų aplinkos autentiškumą.

ANTRASIS SKIRSNIS

GAMOS PAVELDO OBJEKTŲ TERITORIJOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

61 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos gamtos paveldo objektų teritorijose

1. Gamtos paveldo objektų teritorijose draudžiama:

- 1) naikinti ir (ar) žaloti gamtos paveldo objektus ar jų vertės požymius;
- 2) kasti ir (ar) arti žemę, vykdyti žemės darbus, perkelti į kitą vietą riedulius, išskyrus atvejus, kai šie darbai susiję su gamtos paveldo objektų atkūrimu, eksponavimu ar tvarkymu ir jiems vykdyti yra gautas už gamtos paveldo objekto teritorijos apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;
- 3) statyti statinius, įrengti įrenginius, nesusijusius su gamtos paveldo objektų atkūrimu, eksponavimu ar tvarkymu;
- 4) statyti ir (ar) įrengti užtvankas;
- 5) ne tam skirtose vietose statyti transporto priemonės, palapinės, kurti laužus, važinėti ne keliais;
- 6) sandėliuoti aktyvias chemines, degias bei sprogstamąsias medžiagas;
- 7) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas.

2. Gamtos paveldo objektų teritorijoje, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme, Statybos įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už gamtos paveldo objekto teritorijos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;
- 3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;
- 4) rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį, tiesti inžinerinius tinklus;

5) atlikti šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus darbus.

3. Už gamtos paveldo objekto teritorijos apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos gamtos paveldo objektą ir (ar) jo vertės požymius arba neleis jo atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

TREČIASIS SKIRSNIS

GAMOS PAVELDO OBJEKTŲ BUFERINĖS APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

62 straipsnis. Gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos ir pozonių dydžiai

Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka rengiant gamtos paveldo objektų schemas gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zonos, šio objekto fizinės ir (ar) vizualinės (regimosios) apsaugos pozonių ribos nustatomos aplink gamtos paveldo objekto teritoriją ne mažesniu atstumu kaip:

1) 25 metrai, kai gamtos paveldo objektai yra kalvos, gūbriai, daubos, ozai, kopos, griovos, raguvos, smegduobės ir kitos reljefo formos, atstumą matuojant teigiamų reljefo formų atveju nuo papėdės, neigiamų – nuo šlaito viršutinės briaunos;

2) 25 metrai, kai gamtos paveldo objektai yra atodangos, skardžiai, olos, uolos, atstumą matuojant nuo šlaito viršutinės ir apatinės briaunos;

3) 5 metrai, kai gamtos paveldo objektai yra akmenys, atstumą matuojant nuo akmens kraštų statmenų projekcijų į žemės paviršių;

4) 25 metrai, kai gamtos paveldo objektai yra šaltiniai, ežerėliai, kriokliai, atstumą matuojant nuo vandens telkinio ribos;

5) 5 metrai, kai gamtos paveldo objektai yra medžiai, atstumą matuojant nuo medžio lajos projekcijos į žemės paviršių.

63 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos gamtos paveldo objektų buferinėse apsaugos zonose

1. Gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos fizinės apsaugos pozonyje draudžiama:

1) kasti ir (ar) arti žemę, vykdyti žemės darbus, perkelti į kitą vietą riedulius, išskyrus atvejus, kai šie darbai susiję su gamtos paveldo objektų atkūrimu, eksponavimu ar tvarkymu ir jiems vykdyti yra gautas už gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka;

2) statyti statinius, įrengti įrenginius, nesusijusius su gamtos paveldo objektų atkūrimu, eksponavimu ar tvarkymu;

3) statyti ir (ar) įrengti užtvankas, išskyrus atvejus, kai atkuriami ir tvarkomi kultūros paveldo objektai;

4) ne tam skirtose vietose statyti transporto priemones, palapines, kurti laužus, važinėti ne keliais;

5) sandėliuoti aktyvias chemines, degias bei sprogstamąsias medžiagas.

2. Gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos vizualinės (regimosios) apsaugos pozonyje draudžiama statyti statinius ir įveisti želdinius, trukdančius apžvelgti gamtos paveldo objektus.

3. Gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos fizinės apsaugos pozonyje, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme, Statybos įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama:

1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;

2) keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;

3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;

4) rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, tiesti inžinerinius tinklus;

5) atlikti šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus darbus.

4. Už gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiklai, jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos gamtos paveldo objektą ir (ar) jo vertės požymius arba neleis jo atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

KULTŪRINIULOSE REZERVATULOSE (REZERVATULOSE-MUZIEJUULOSE) TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

64 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kultūriniuose rezervatuose (rezervatuose-muziejuose)

1. Kultūriniuose rezervatuose (rezervatuose-muziejuose) draudžiama keisti pagrindinę konservacinę žemės naudojimo paskirtį.

2. Kultūriniuose rezervatuose (rezervatuose-muziejuose) draudžiama ūkinė ir (ar) kitokia veikla, išskyrus toliau šioje dalyje nurodytą veiklą, Statybos įstatyme, Nekilnojamojo kultūros

paveldo apsaugos įstatyme, kultūros ministro nustatyta tvarka gavus už kultūrinio rezervato (rezervato-muziejaus) apsaugą atsakingos institucijos pritarimą šiai veiklai:

- 1) mokslinio tyrimo ir muziejinį darbą;
- 2) pažeistų kultūrinio kraštovaizdžio teritorinių kompleksų bei objektų atkūrimą;
- 3) kultūrinio kraštovaizdžio teritorinių kompleksų bei objektų atkūrimą, remontą, tyrinėjimą, restauravimą ir konservavimą;
- 4) kultūrinio kraštovaizdžio teritorinių kompleksų bei objektų pritaikymą lankymui ir eksponavimui;
- 5) statinių ir (ar) įrenginių, kurių reikia rezervato steigimo ir veiklos tikslams įgyvendinti, statybą, rekonstravimą, remontą, griovimą ir (ar) išardymą, inžinerinių tinklų tiesimą ir (ar) demontavimą;
- 6) kitą veiklą, atitinkančią rezervato steigimo tikslus ir nepažeidžiančią rezervate saugomų vertybių.

3. Už kultūrinio rezervato (rezervato-muziejaus) apsaugą atsakinga institucija nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai vykdomi ne pagal paveldosaugos reikalavimus, jie sunaikins ir (ar) sužalos nekilnojamąsias kultūros vertybes ir (ar) pažeis kultūrinio rezervato (rezervato-muziejaus) teritorijoje esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių vertingąsias savybes ir jų autentiškumą.

PENKTASIS SKIRSNIS

GAMTINIUOSE REZERVATUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

65 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos gamtiniuose rezervatuose

1. Gamtiniuose rezervatuose draudžiama keisti pagrindinę konservacinę žemės naudojimo paskirtį.
2. Gamtiniuose rezervatuose draudžiama ūkinė ir (ar) kitokia veikla, išskyrus:
 - 1) natūralių gamtinių procesų eigos tyrimus ir stebėjimus;
 - 2) žmonių paieškos ir gelbėjimo, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbus, valstybės sienos ir (ar) krašto apsaugą, viešosios tvarkos palaikymą, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir valstybinę saugomų teritorijų kontrolę, priešgaisrinę apsaugą;
 - 3) epizootijų atvejais – sanitarinių priemonių vykdymą;
 - 4) statinių ir (ar) įrenginių, kurių reikia rezervato steigimo ir veiklos tikslams įgyvendinti, statybą, rekonstravimą, remontą, griovimą ir (ar) išardymą, inžinerinių tinklų demontavimą;

5) pažeisto gamtinio kraštovaizdžio, ekosistemų bei objektų, natūralių buveinių ir saugomų rūšių atkūrimą ir palaikymą, invazinių rūšių naikinimą;

6) lankymąsi mokslo tiriamaisiais, mokomaisiais ar pažintiniais tikslais Saugomų teritorijų įstatyme nustatyta tvarka;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

7) kitų priemonių, atitinkančių rezervato steigimo tikslus, įgyvendinimą.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3. Šio straipsnio 2 dalies 1, 3, 4, 5, 6 ir 7 punktuose nurodytą veiklą vykdyti draudžiama Statybos įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už gamtinio rezervato apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai. Už gamtinio rezervato apsaugą atsakinga institucija nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu nurodyti darbai sunaikins, sužalos gamtiniame rezervate saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINIŲ REZERVATŲ BUFERINĖS APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

66 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos valstybinių rezervatų buferinės apsaugos zonoje

1. Valstybinio rezervato buferinės apsaugos zonoje draudžiama:

1) įrengti naujus karjerus;

2) tręšti, naudoti augalų apsaugos produktus ne žemės ūkio naudmenose, išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą, kai nustatomas užkretimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas;

3) kirsti mišką plynuoju pagrindiniu kirtimu 300 metrų atstumu aplink rezervatą;

4) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas;

5) statyti statinius su įrenginiais ir (ar) įrengti įrenginius, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, išskyrus kaimo turizmo sodybas, kurios privalo turėti taršos leidimus tik dėl to, kad planuoja per parą į aplinką išleisti daugiau kaip 5 kubinius metrus buitinių nuotekų;

6) keisti hidrologinį režimą, išskyrus atvejus, kai atkuriamas natūralus hidrologinis režimas,

kuriam šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka turi pritarti už rezervato buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakinga institucija.

2. Valstybinio kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zonoje draudžiama naikinti ir žaloti reljefo formas, istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, urbanistinių ir architektūrinių jo elementų požymius.

3. Valstybinių rezervatų buferinės apsaugos zonose, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme, Statybos įstatyme, atitinkamai kultūros ministro ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už valstybinio rezervato buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;
- 3) statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, įrengti inžinerinius įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus;
- 4) vykdyti šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą.

4. Už valstybinio rezervato buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiksmai, jeigu nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos valstybiniame rezervate saugomas gamtos ar kultūros vertybes, trukdys jas apžvelgti arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

SEPTINTASIS SKIRSNIS

KULTŪRINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

67 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kultūriniuose draustiniuose

1. Kultūriniuose draustiniuose draudžiama:
 - 1) naikinti ir (ar) žaloti nekilnojamąsias kultūros vertybes;
 - 2) naikinti, keisti, žaloti reljefo formas;
 - 3) įrengti naujus karjerus ir šachtas, naujus naftos ir dujų žvalgybos ir gavybos gręžinius;
 - 4) statyti statinius su įrenginiais ir (ar) įrengti įrenginius, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, aukštybinius pastatus, naujus aerodromus;
 - 5) statyti vėjo elektrines;

6) tiesti naujus antžeminius tranzitinius inžinerinius tinklus ir tranzitines susisiekimo komunikacijas;

7) įrengti atliekų saugojimo aikšteles, sąvartynus, miestų, miestelių ir pramonės įmonių nuotekų valymo įrenginius;

8) laikyti ir naudoti apgyvendinimo, nakvynės, maitinimo tikslams vagonėlius ar kitus šiame punkte nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamosius objektus, išskyrus atvejus, kai tokie objektai laikomi ir naudojami:

a) prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatyme nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šių objektų skaičius ir parametrai numatyti statinio projekte;

b) mokslo ir studijų institucijoms atliekant mokslinius tyrimus;

c) turint savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą viešiesiems renginiams rengti;

d) teisės aktų nustatytoje vietoje ir laiku vykdant verslinę žvejybą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Kultūriniuose draustiniuose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme, kultūros ministro nustatyta tvarka negavus už kultūrinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatamai veiklai, draudžiama:

1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;

2) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą, leistiną statinių aukštį;

3) statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, įrengti, pertvarkyti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba ar įrengimas draudžiami pagal šio straipsnio 1 dalį;

4) tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus tinklus, kurių tiesimas draudžiamas pagal šio straipsnio 1 dalį;

5) keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį;

6) statyti ir (ar) įrengti užtvankas.

3. Už kultūrinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatamai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai vykdomi ne pagal paveldosaugos reikalavimus, jie sunaikins ir (ar) sužalos nekilnojamas kultūros vertybes ir (ar) pažeis kultūrinio draustinio teritorijoje esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių vertingąsias savybes ir jų autentiškumą.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS
GAMTINIUOSE IR KOMPLEKSINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS
SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

68 straipsnis. Gamtiniai ir kompleksiniai draustiniai

Šiame skirsnyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos visuose gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, taip pat ir draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose ar biosferos rezervatuose. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos atskiroms gamtinių ir kompleksinių draustinių rūšims papildomai nustatytos šio skyriaus devintajame–dvidešimt antrajame skirsniuose.

69 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose

1. Gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose draudžiama:

1) naikinti ar žaloti reljefo formas;

2) pradėti durpių kasybą, įrengti naujus angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimo ir naudojimo gręžinius, karjerus, naudingųjų iškasenų šachtas, vykdyti tiesioginius naudingųjų iškasenų geologinius tyrimus;

3) rinkti, perkelti į kitą vietą už sklypo ribų, sprogdinti, pjaustyti ar kitaip naikinti didesnius kaip 0,5 kubinio metro riedulius, riedulynuose – visus akmenis; upėse ir ežeruose rinkti didesnius kaip vieno kubinio decimetro natūralius akmenis, juos pašalinti ar perkelti į kitą vietą, išskyrus atvejus, kai akmenų vandens telkiniuose perkėlimas būtinas vykdant draustiniuose leidžiamą veiklą arba šios veiklos vykdymui taikomos išimties pagal šio straipsnio nuostatas ir šiems darbams vykdyti yra gautas už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

4) reguliuoti (tvenkti (patvenkti) ir kitais būdais keisti vandens lygį, gylį ir (arba) krantų liniją) upes ir ežerus, natūralų nuotėkį, išskyrus atvejus, kai gavus už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimą atliekami šie darbai:

a) vykdomi gerą vandens telkinio būklę užtikrinantys darbai ir darbai, skirti saugomų rūšių ir buveinių apsaugos priemonėms įgyvendinti;

b) atkuriamą erozijos nuardyta kranto linija ir (ar) taikomos kitos priešerozinės kranto apsaugos priemonės, renatūralizuojamos ištiesintų upių vagos;

c) atkuriamas natūralus hidrologinis režimas;

d) užtikrinama nepakitusi valstybės sienos padėtis;

e) vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) vykdomi šios dalies 13 punkto b papunktyje nurodyti darbai;

5) įrengti naujus su draustinio paskirtimi nesusijusius vandens telkinius didelės ir vidutinės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose, o kitose gamtinio ar kompleksinio draustinio teritorijose – viename žemės sklype įrengti vieną ar kelis dirbtinius vandens telkinius, kurių bendras plotas didesnis kaip 0,1 hektaro, išskyrus atvejus, kai jie susiję su draustinio kraštovaizdžio, gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimu ir šiems darbams vykdyti yra gautas už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

6) sausinti naujus nemelioruotus žemės plotus, keisti pelkes, kitas šlapynes, smėlynus į kitas žemės naudmenas, rekultivuoti eksploatuotus durpynus į kitas negu pelkė žemės naudmenas, natūralias pievas suarti, persėti, kalkinti, apsodinti mišku, plantaciniais ar kitais želdiniais arba kitaip jas pakeisti;

7) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas;

8) naudoti saugomų rūšių individus neturint leidimo ar juos tyčia naikinti arba trikdyti tokiomis formomis, kurios gali sutrukdyti užtikrinti saugomų rūšių palankią apsaugos būklę, neturint leidimo draustinyje introdukuoti arba į jį perkelti čia natūraliai negyvenusias rūšis;

9) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus, atliekų surinkimo ir saugojimo aikšteles;

10) tiesti antžeminius tranzitinius inžinerinius tinklus, išskyrus tinklus, tiesiamus įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus arba tiesiamus esamų kelių trasose ir kitus tos pačios rūšies tinklus inžinerinių tinklų trasose;

11) statyti ir (ar) įrengti aerodromus, oro uostų infrastruktūros statinius ir įrenginius, vėjo elektrines, išskyrus šios dalies 13 punkto a papunktyje nurodytą atvejį;

12) statyti statinius su įrenginiais ir (ar) įrengti įrenginius, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, išskyrus kaimo turizmo sodybas, kurios privalo turėti taršos leidimus tik dėl to, kad planuoja per parą į aplinką išleisti daugiau kaip 5 kubinius metrus buitinių nuotekų. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

13) vykdyti šiame punkte nurodytą ūkinę ir (ar) kitokią veiklą, jeigu Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka priimta išvada, kad planuojama veikla darys reikšmingą neigiamą poveikį draustinio kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms (visais atvejais išvada turi būti priimta gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo ir planuojamos įgyvendinti veiklos techninių, technologinių, vietos ir kitų sprendinių analizės pagrindu):

a) sodyboje ar prie esamų ūkinių pastatų statyti iki 25 metrų aukščio (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) vėjo elektrinę;

b) keisti upių ir ežerų krantus, gylį, natūralų upių nuotėkį ar natūralų upių ir ežerų vandens lygį (neįrengiant užtvankų) įgyvendinant ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų prevencines priemones, vykdant tvarkomosios paveldosaugos bei tvarkomosios statybos darbus Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, gerinant laivybos vidaus vandens keliuose sąlygas. Šios veiklos negali sutrukdyti pasiekti gerą šių vandens telkinių būklę;

c) įveisti didesnius kaip vieno hektaro sodus ar želdinius;

d) atlikti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

14) neteko galios nuo 2022-07-08;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929

15) įrengti išorinę reklamą:

a) miestuose, miesteliuose ir (ar) sodybose, išskyrus atvejus, kai reklama susijusi su tuose miestuose, miesteliuose ir (ar) sodybose vykdoma veikla;

b) kaimuose ir viensėdžiuose, išskyrus atvejus, kai reklama susijusi su gamtos ir kultūros vertybėmis, lankomais objektais. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

16) įrengti laukinių žvėrių aptvarus, išskyrus atvejus, kai jie reikalingi gamtotvarkos priemonėms įgyvendinti ir yra numatyti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

17) įrengti stacionarius medžioklės įrenginius;

18) laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams vagonėlius ar kitus šiame punkte nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus arba įrenginius, išskyrus atvejus, kai tokie objektai laikomi ir naudojami:

a) prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šie objektai numatyti statinio projekte;

b) mokslo ir studijų institucijoms atliekant mokslinius tyrimus;

c) turint savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą – viešiesiems renginiams rengti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

d) kaip įregistruotų bitynų kilnojamosios bitidės;

e) teisės aktų nustatytoje vietoje ir laiku vykdant verslinę žvejybą;

f) nepertraukiamai, bet ne ilgiau kaip 30 darbo dienų, rangos būdu nuo spalio 1 d. iki kovo 15 d. vykdant pagrindinius miško kirtimus ir turint leidimą kirsti mišką;

19) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba atitinka savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir atvejus, kai Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis:

- a) statomi statiniai, susiję su draustinio steigimo tikslais;
- b) statomi statiniai, būtini vykdant veiklą, kuriai taikomos išimtys pagal šio straipsnio nuostatas;
- c) statomi sodybos statiniai buvusios sodybos vietoje;

TAR pastaba. 69 straipsnio 1 dalies 19 punkto c papunktis netenka galios 2028-01-01.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- d) atkuriami kultūros paveldo objektai pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą;
- e) statomi statiniai, siekiant užtikrinti valstybės sienos apsaugą, valstybinio jūrų uosto veiklą;
- f) statomi sodybos pastatai ir inžineriniai statiniai sodybose;
- g) atstatomi identiški buvusių sodybų pastatai ir jų inžineriniai statiniai pirminėse jų stovėjimo vietose;

TAR pastaba. 69 straipsnio 1 dalies 19 punkto g papunktis netenka galios 2028-01-01.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

20) statesniuose kaip 15 laipsnių natūraliuose šlaituose, taip pat arčiau kaip 50 metrų nuo šių šlaitų viršutinės ir apatinės briaunos:

- a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 19 punkto d, e ir g papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamas sunykusi urbanistinė struktūra ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d. arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

TAR pastaba. 69 straipsnio 1 dalies 20 punkto a papunkčio redakcija nuo 2028-01-01:

- a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 19 punkto d ir e papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamas sunykusi urbanistinė struktūra ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d. arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- b) didinti esamų pastatų tūrius, išskyrus atvejus, kai sodybose pastatai rekonstruojami Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis arba kai draustinio tvarkymo plane numatyta galimybė padidinti pastatų tūrius;

21) vykdyti plynuosius ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus sklypuose arba jų dalyse, kuriuose:

a) auga Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės arba saugomos augalų bendrijos, įrašytos į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašą (toliau – saugomos augalų bendrijos);

b) yra pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą saugomų augalų, grybų augavietės arba gyvūnų radavietės;

22) neįšalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksnis, išskyrus miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus, sklypuose arba jų dalyse, kuriuose:

a) auga Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės arba saugomos augalų bendrijos;

b) yra pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių augavietės arba radavietės;

23) priskirti žemę mėgėjų sodo teritorijoms ir plėsti esamas mėgėjų sodų teritorijas;

24) įkurti ir plėsti specializuotus gėlininkystės, sodininkystės, šiltnaminės daržininkystės, tvenkininės žuvininkystės ir kitus tokio pobūdžio specializuotus ūkius;

25) įrengti kempingus, stovyklavietes ir poilsivietes, išskyrus stovyklavietes ir poilsivietes, numatytas draustinio tvarkymo plane arba prie bendruosiuose ir (ar) specialiuosiuose planuose pažymėtų vandens ir dviračių turizmo trasų ir šiems darbams vykdyti yra gautas už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

26) važiuoti ne keliais savaeigėmis motorinėmis transporto priemonėmis, išskyrus atvejus, kai:

a) jas naudoja asmenys savo žemėje arba turėdami kitų žemės savininkų ir valdytojų sutikimą jų valdomoje žemėje statybos, žemės ūkio, miškų ūkio, verslinės žvejybos ar medžioklės darbams;

b) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė, gamtotvarkos, paveldosaugos, aplinkos monitoringo ir tyrimo darbai;

c) jos naudojamos važiuoti vandens telkinių ledu laikantis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, nustatytų paviršiniams vandens telkiniams;

27) kurti laužus ne tam skirtose vietose;

28) keisti pagrindinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, taip pat paversti miško žemę kitomis naudmenomis, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus;

29) valstybiniuose draustiniuose ir draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, privačios nuosavybės teise priklausanti žemės sklypą dalyti dalimis, jeigu po padalijimo (atidalijimo) bent viena sklypo dalis tampa mažesnė kaip 7 hektarai, o besiribojančių su vandens telkiniu žemės sklypų pakrančių ilgis – mažesnis kaip 50 metrų, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus.

2. Gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme arba aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (išskyrus konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, kurios keitimas draudžiamas pagal šio straipsnio 1 dalį), žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą, leistiną statinių aukštį;
- 3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;
- 4) rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį, tiesti inžinerinius tinklus;
- 5) atlikti šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5, 12 punktuose, 15 punkto b papunktyje ir 25 punkte nurodytus darbus;
- 6) įveisti mišką ne miško žemėje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3. Už gamtinio ar kompleksinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos gamtiniame ar kompleksiniame draustinyje saugomas gamtos ir (ar) nekilnojamosios kultūros vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DEVINTASIS SKIRSNIS

GEOLOGINIUIOSE DRAUSTINIUIOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

70 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos geologiniuose draustiniuose

1. Geologiniuose draustiniuose draudžiama:

- 1) griauti, kasinėti, užpilti atodangas, karstines įgriuvas ir smegduobes, išskyrus atvejus, kai šie reiškiniai kelia pavojų statiniams, įrenginiams ar žmonių gyvybei ir kai tokiems darbams yra gautas už geologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas;

- 2) naikinti, žaloti, rinkti, atkasti, užkasti, perkelti į kitą vietą riedulius;
- 3) tiesti tranzitinius požeminius inžinerinius tinklus.

2. Už geologinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria numatomi veiksmai ar projektui, jeigu šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos geologiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

GEOMORFOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

71 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos geomorfologiniuose draustiniuose
Geomorfologiniuose draustiniuose draudžiama:

- 1) keisti natūralias vandenskyrų ribas;
- 2) plynai kirsti medžius ir krūmus šlaituose, kurių nuolydis 15 laipsnių, ir statesniuose šlaituose, taip pat kalvų viršūnėse, išskyrus:
 - a) atliekant ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbus;
 - b) kai saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatyta eksponuoti reljefo formas ir (ar) gamtos ar kultūros paveldo objektus;
- 3) sodinti želdinių masyvus, jeigu tai suvienodina reljefą.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

HIDROGRAFINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

72 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos hidrografiniuose draustiniuose

1. Hidrografiniuose draustiniuose draudžiama vykdyti pakrančių želdinių ir aplinkos pertvarkymo darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už hidrografinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai.
2. Už hidrografinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos hidrografiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

PEDOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

73 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos pedologiniuose draustiniuose

Pedologiniuose draustiniuose draudžiama:

1) ardyti natūralią dirvožemio dangą ir miško paklotę, išskyrus atvejus, kai atkuriamas ar įveisiamas miškas, atliekami archeologiniai tyrimai;

2) tręšti, naudoti augalų apsaugos produktus, išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimo invaziniams augalams naikinti atvejus, numatytus aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintuose invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veikslių planuose ar saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) neišalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksnis, išskyrus miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus, atlikti kitus ūkinius darbus, kurie gali suardyti dirvožemio dangą, išskyrus atvejus, kai atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarių padarinių likvidavimo darbai.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS**BOTANINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS
NAUDOJIMO SĄLYGOS****74 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos botaniniuose draustiniuose**

Botaniniuose draustiniuose draudžiama:

1) miško laukymėse ir aikštėse sodinti medžius, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus;

2) tręšti, naudoti augalų apsaugos produktus, išskyrus jų naudojimą dirbamojoje žemėje, urbanizuotose teritorijose, taip pat augalų apsaugos produktų naudojimo invaziniams augalams naikinti atvejus, numatytus aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintuose invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veikslių planuose ar saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 3) sakinti mišką;
- 4) neišalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksnis, išskyrus miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus;
- 5) vykdyti plynus kirtimus pelkėse, išskyrus atvejus, kai vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai ir saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatyti gamtotvarkos darbai;
- 6) vandens telkiniuose žvejoti traukiamaisiais tinklais;
- 7) įrengti šėryklas ir viliojimo vietas kanopiniams žvėrimis.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

ZOOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

75 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos zoologiniuose draustiniuose

1. Zoologiniuose draustiniuose draudžiama:

- 1) keisti vandens telkinių terminį ir cheminį režimą, kalkinti žemę;
- 2) tręšti, naudoti augalų apsaugos produktus, išskyrus atvejus, kai aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintuose invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veiksmų planuose ar saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas augalų apsaugos produktų panaudojimas invaziniams augalams naikinti, taip pat išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Atskirų rūšių zoologiniuose draustiniuose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos papildomai nustatytos šio skyriaus penkioliktajame, šešioliktajame ir septynioliktajame skirsniuose.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS

ICHTIOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

76 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ichtiologiniuose draustiniuose

Ichtiologiniuose draustiniuose draudžiama:

- 1) važiuoti per brastas;

- 2) vykdyti verslinę žvejybą;
- 3) keisti vandens telkinių dugną, natūralias buveines, jeigu tai pablogintų draustinyje saugomų rūšių būklę.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS
ORNITOLOGINIuose DRAUSTINIuose TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS
NAUDOJIMO SĄLYGOS

77 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ornitologiniuose draustiniuose

1. Ornitologiniuose draustiniuose draudžiama:

- 1) apšodinti mišku miško laukymes ir aikštes;
- 2) tiesti antžemines elektroninių ryšių tinklų laidines linijas, elektros tinklų oro linijas ir oro kabelių linijas, statyti vėjo elektrines, įrengti automobilių stovėjimo aikšteles;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

3) skraidyti orlaiviais su varikliu (varikliais) žemesniame kaip vieno kilometro aukštyje, išskyrus:

a) ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo, žmonių paieškos ir gelbėjimo, nusikalstamų veikų užkardymo ir jas padariusių asmenų nustatymo bei sulaikymo ir karinės jėgos naudojimo taikos metu atvejais;

b) nustatyto užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais atvejais;

c) aplinkos ministro nustatyta tvarka nustatytų masinio miško kenkėjų išplitimo židinių naikavimo atvejais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

4) medžioti paukščius, o kitus gyvūnus – nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai varninių paukščių ar kitų žalingų gyvūnų gausą reguliuoti numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

5) žvejoti nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d.;

6) lankytis nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai:

a) atliekami žemės ūkio, miškų ūkio darbai, aplinkos ministro nustatyta tvarka suderintuose įveisimo planuose numatyti vandens telkinių įžuvinimo darbai;

b) vykdomi draustinio tvarkymo darbai ir jiems vykdyti yra gautas už ornitologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

c) vykdomi aplinkos tyrimo, aplinkos monitoringo, mokslo tiriamieji darbai ir jiems vykdyti yra gautas už ornitologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

d) vykdoma aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė, valstybinė saugomų teritorijų kontrolė;

e) lankomi ir (ar) eksploatuojami šiuose draustiniuose esantys statiniai, taip pat atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) nustatytas draudimo lankytis laikotarpis aplinkos ministro įsakymu dėl draustinio geografinės padėties ir (ar) saugomų gyvūnų rūšių ypatybių paankstintas arba pratęstas ne ilgiau kaip 30 dienų;

7) sakinti mišką, neįšalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksniu, nuo kovo 1 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus:

a) miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus;

b) sanitarinius miško kirtimus atvejais, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas;

c) kai atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

2. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkto b ir c papunkčiuose nurodytą veiklą vykdyti draudžiama, aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už ornitologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai. Už ornitologinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria numatomi veiklai, jeigu nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos ornitologiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

SEPTYNIOLIKTASIS SKIRSNIS

TERIOLOGINIuose, HERPETOLOGINIuose IR ENTOMOLOGINIuose DRAUSTINIuose TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

78 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos teriologiniuose, herpetologiniuose ir entomologiniuose draustiniuose

1. Teriologiniuose, herpetologiniuose ir entomologiniuose draustiniuose draudžiama:

1) apšodinti mišku miško laukymes ir aikštes;

2) įrengti automobilių stovėjimo aikšteles;

3) lankytis nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai:

a) atliekami žemės ar miškų ūkio darbai;

b) vykdomi draustinio tvarkymo darbai ir jiems vykdyti yra gautas už teriologinio, herpetologinio ar entomologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

c) vykdomi aplinkos tyrimo, aplinkos monitoringo, mokslo tiriamieji darbai ir jiems vykdyti yra gautas už teriologinio, herpetologinio ar entomologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

d) vykdoma aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė, saugomų teritorijų kontrolė;

e) lankomi ir (ar) eksploatuojami šiose teritorijose esantys statiniai, taip pat atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) nustatytas draudimo lankytis laikotarpis aplinkos ministro įsakymu paankstintas arba pratęstas ne ilgiau kaip 30 dienų;

4) vykdyti entomologiniuose draustiniuose sanitarinius miško kirtimus, išskyrus atvejus, kai jie privalomi pagal aplinkos ministro patvirtintas Miško sanitarinės apsaugos taisykles;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

5) įrengti šėryklas kanopiniams žvėrimis;

6) įrengti viliojimo vietas kanopiniams žvėrimis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka negavus už teriologinio, herpetologinio ar entomologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo.

2. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkto b, c papunkčiuose ir 6 punkte nurodytą veiklą vykdyti draudžiama, aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už teriologinio, herpetologinio ar entomologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai. Už teriologinio, herpetologinio ar entomologinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria numatomi veiklai, jeigu nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos teriologiniame, herpetologiniame ar entomologiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

AŠTUONIOLIKTASIS SKIRSNIS

BOTANINIUOSE-ZOOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS

ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

79 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos botaniniuose-zoologiniuose draustiniuose

1. Botaniniuose-zoologiniuose draustiniuose draudžiama:

1) apšodinti mišku miško laukymes ir aikštes;

2) tręšti, naudoti augalų apsaugos produktus, išskyrus jų naudojimą dirbamojoje žemėje, urbanizuotose teritorijose, taip pat augalų apsaugos produktų naudojimo invaziniams augalams naikinti atvejus, numatytus aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintuose invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veiksmų planuose ar saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka masinis miško kenkėjų išplitimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) vykdyti verslinę žvejybą;

4) įrengti šėryklas kanopiniams žvėrimis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka negavus už botaninio-zoologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo.

2. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą veiklą vykdyti draudžiama, aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už botaninio-zoologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai. Už botaninio-zoologinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria numatomai veiklai, jeigu nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos botaniniame-zoologiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DEVYNIOLIKTASIS SKIRSNIS

GENETINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

80 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos genetiniuose draustiniuose

Genetiniuose draustiniuose draudžiama:

1) naikinti ir žaloti augalus rūšių, kurių genetinei vertei palaikyti ir išsaugoti įsteigtas draustinis, ar augalus rūšių, kurios medyne padeda geriausiems medžiams augti, valytis šakas, formuoti stiebus ir lajas, atlieka dirvų apsaugos ir gerinimo funkcijas;

2) sodinti mišką, kur jis iki tol neaugo;

3) atkurti medyną miško dauginamąja medžiaga, išauginta ne iš tame pačiame draustinyje surinktų sėklų;

4) kirsti sveikus medžius ir krūmus, jeigu jie nekenkia augalams rūšių, kurių genetinei vertei palaikyti ir išsaugoti įsteigtas draustinis;

5) kirsti miške tikslines augalų rūšis pridengiančius medžius, pridengiantį pomiškį ir traką, kai be jų priedangos tikslinės augalų rūšys neišsilaiko;

6) ardyti miško paklotę, natūralią dirvožemio dangą, žolinę dangą, išskyrus atvejus, kai skatinamas augalų rūšių, kurių genetinei įvairovei palaikyti ir išsaugoti įsteigtas draustinis, želimas ir atkuriamas miškas ar atliekami archeologiniai tyrimai;

7) tiesti naujus kelius, užtvindyti, tręšti ir naudoti chemines medžiagas, atskiras ir esančias cheminių mišinių sudėtyje, išskyrus naudojamas kovai su ligomis ir kenkėjais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

8) miške įrengti proskynas ir valksmus, jeigu tai nenumatyta miško kirtimus reglamentuojančiuose teisės aktuose;

9) įrengti šėryklas ir viliojimo vietas kanopiniams žvėrimis.

DVIDEŠIMTASIS SKIRSNIS

TEMOLOGINIUOSE DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

81 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos telmologiniuose draustiniuose

1. Telmologiniuose draustiniuose draudžiama:

1) kalkinti dirvožemį, naudoti trąšas ir augalų apsaugos produktus, išskyrus jų naudojimą dirbamojoje žemėje, urbanizuotose teritorijose, taip pat augalų apsaugos produktų naudojimo invaziniams augalams naikinti atvejus, numatytus aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintuose invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veiksmų planuose ar saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, ir atvejus, kai nustatomas masinis kenkėjų išplitimas arba užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais;

2) vykdyti plynuosius ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus pelkėse ir jų apyvelkiuose 100 metrų atstumu nuo pelkės ribos, taip pat pelkių mineralinio grunto salose;

3) neišalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksnis, išskyrus:

a) miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus;

b) sanitarinius miško kirtimus atvejais, kai nustatomas užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka nustatomas masinis miško kenkėjų išplitimas;

c) atvejus, kai atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

4) lankytis nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai:

a) atliekami žemės ūkio ar miškų ūkio darbai;

b) vykdomi aplinkos tyrimo, aplinkos monitoringo, mokslo tiriamieji darbai ir jiems vykdyti yra gautas už telmologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

c) vykdomi draustinio tvarkymo darbai ir jiems vykdyti yra gautas už telmologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka;

d) vykdoma aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė, valstybinė saugomų teritorijų kontrolė;

e) lankomi ir (ar) eksploatuojami šiose teritorijose esantys statiniai, taip pat atliekami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) nustatytas draudimo lankytis laikotarpis aplinkos ministro įsakymu paankstintas arba pratęstas ne ilgiau kaip 30 dienų.

2. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkto b ir c papunkčiuose nurodytą veiklą vykdyti draudžiama, aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už telmologinio draustinio apsaugą atsakingos institucijos pritarimo šiai veiklai. Už telmologinio draustinio apsaugą atsakinga institucija nepritaria numatomai veiklai, jeigu nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos telmologiniame draustinyje saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVIDEŠIMT PIRMASIS SKIRSNIS

TALASOLOGINIuose DRAUSTINIuose TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

82 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos talasologiniuose draustiniuose

Talasologiniuose draustiniuose draudžiama:

1) statyti statinius, išskyrus hidrotechnikos statinius, būtinus saugiai laivybai užtikrinti, krantodaros procesams stabilizuoti;

2) tvarkyti jūros dugną, transformuoti saugomų augalų ir gyvūnų rūšių bei natūralias buveines, jeigu tai pažeistų cheminę vandens sudėtį, keistų, terštų ar kitaip pablogintų šių buveinių būklę;

3) išleisti nuotekas;

4) medžioti vandens ir pelkių paukščius;

5) statyti 55 milimetrų ir didesnio aktytumo žvejybos tinklus nuo lapkričio 16 d. iki balandžio 15 d. tokiame gylyje, kur nuo vandens paviršiaus iki viršutinės tinklo ribos yra mažiau kaip 15 metrų;

6) vilkti inkarus, grandines, atlikti kitus jūros dugną ardančius veiksmus;

7) rinkti moliuskus ir jūros dumblius, išskyrus mokslo tiriamųjų darbų atveju.

DVIDEŠIMT ANTRASIS SKIRSNIS
KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS
NAUDOJIMO SĄLYGOS

83 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kraštovaizdžio draustiniuose

Kraštovaizdžio draustiniuose draudžiama tiesti antžemines elektroninių ryšių tinklų laidines linijas, elektros oro linijas ir elektros kabelių oro linijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263

DVIDEŠIMT TREČIASIS SKIRSNIS
VALSTYBINIUOSE PARKUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO
SĄLYGOS

84 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos valstybiniuose parkuose

1. Valstybiniuose parkuose esančiose konservacinio funkcinio prioriteto zonose (rezervatuose, draustiniuose), gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos šiame įstatyme atitinkamai nurodytose teritorijose (rezervatuose, draustiniuose, kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonos, gamtos paveldo objektų teritorijose).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytose valstybinių parkų funkcinio prioriteto (ekologinės apsaugos, rekreacinio, ūkinio ir kito prioriteto) zonose draudžiama:

1) naikinti ir žaloti reljefo formas, hidrografinio tinklo natūralius elementus, istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio pobūdžio, urbanistinių ir architektūrinių jo elementų požymius;

2) įrengti naujus angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimo ir naudojimo gręžinius, naudingųjų iškasenų šachtas, karjerus, išskyrus atvejus, kai Žemės gelmių įstatymo nustatyta tvarka valstybinio parko žemės ūkio funkcinio prioriteto zonoje įrengiamas ne didesnis kaip 0,2 hektaro ploto smėlio ar žvyro mažasis karjeras;

3) sausinti naujus nemelioruotus žemės plotus, keisti pelkes ir kitas šlapynes ir smėlynus į kitas žemės naudmenas, rekultivuoti baigtus eksploatuoti durpynus į kitas negu pelkė žemės naudmenas, natūralias pievas suarti, persėti, kalkinti, apsodinti mišku, plantaciniais ar kitais želdiniais arba kitaip jas keisti;

4) reguliuoti (tvenkti (patvenkti) ir kitais būdais keisti vandens lygį, gylį ir (arba) krantų liniją,) upes ir ežerus, natūralų nuotėkį, išskyrus atvejus, yra gautas už valstybinio parko apsaugą atsakingos institucijos pritarimas:

a) vykdomi gerą vandens telkinio būklę užtikrinantys darbai ir darbai, skirti saugomų rūšių ir buveinių apsaugos priemonėms įgyvendinti;

b) atkuriamas erozijos nuardyta kranto linija ir (ar) taikomos kitos priešerozinės kranto apsaugos priemonės, renatūralizuojamos ištiesintų upių vagos;

c) atkuriamas natūralus hidrologinis režimas;

d) užtikrinama nepakitusi valstybės sienos padėtis;

e) vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) vykdomi šios dalies 11 punkto b papunktyje nurodyti darbai;

5) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas;

6) naudoti saugomų rūšių individus neturint teisės aktais nustatyto leidimo ar juos tyčia naikinti arba trikdyti tokiomis formomis, kurios gali sutrukdyti užtikrinti saugomų rūšių palankią apsaugos būklę, neturint teisės aktais nustatyto leidimo valstybiniame parke introdukuoti arba į jį perkelti ten natūraliai negyvenusias rūšis;

7) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus;

8) tiesti antžeminius tranzitinius inžinerinius tinklus, išskyrus tinklus, tiesiamus įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus arba tiesiamus esamų kelių trasose ar kitus tos pačios rūšies tinklus inžinerinių tinklų trasose;

9) statyti ir (ar) įrengti aerodromus, oro uostų infrastruktūros statinius ir įrenginius, vėjo elektrines, išskyrus šios dalies 11 punkto a papunktyje nurodytą atvejį;

10) statyti statinius su įrenginiais ir (ar) įrengti įrenginius, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai ar taršos leidimai, išskyrus miestų ir miestelių nuotekų valyklas, poilsio paskirties pastatus, kitus visuomeninės paskirties statinius (kurių statyba (įrengimas) atitinka savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų ir valstybinio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo plano) sprendinius), kurie privalo turėti šiame punkte nurodytus leidimus tik dėl to, kad per parą į aplinką išleis daugiau kaip 5 kubinius metrus buitės nuotekų. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas už valstybinio parko apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka;

11) vykdyti šiame punkte nurodytą ūkinę ir (ar) kitokią veiklą, jeigu Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka priimta išvada, kad planuojama veikla darys reikšmingą neigiamą poveikį valstybinio parko kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamoms kultūros vertybėms (visais atvejais išvada turi būti priimta gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo ir planuojamos įgyvendinti veiklos techninių, technologinių, vietos ir kitų sprendinių analizės pagrindu):

a) sodyboje ar prie esamų ūkinių pastatų statyti iki 25 metrų aukščio (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) vėjo elektrinę;

b) keisti upių ir ežerų krantus, natūralų upių nuotėkį ar natūralų upių ir ežerų vandens lygį

(neįrengiant užtvankų) įgyvendinant ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų prevencines priemones, vykdant tvarkomosios paveldosaugos ir tvarkomosios statybos darbus Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, gerinant laivybos vidaus vandenu keliuose sąlygas. Šios veiklos negali trukdyti pasiekti gerą šių vandens telkinių būklę;

- c) įveisti didesnius kaip vieno hektaro sodus ar želdinius;
- d) atlikti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 12) neteko galios nuo 2022-07-08;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929

13) įrengti išorinę reklamą kaimuose ir viensėdžiuose, nesusijusią su gamtos ir kultūros vertybėmis, lankomais objektais. Šiems leidžiamiems darbams vykdyti turi būti gautas už valstybinio parko apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka;

14) įrengti stacionarius medžioklės įrenginius, laukinių žvėrių aptvarus, išskyrus atvejus, kai statomi ar įrengiami aptvarai, reikalingi gamtotvarkos priemonėms įgyvendinti ir yra numatyti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

15) laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams vagonėlius ar kitus šioje dalyje nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus arba įrenginius, išskyrus atvejus, kai tokie objektai laikomi ir naudojami:

- a) kempinguose;
- b) prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šie objektai numatyti statinio projekte;
- c) mokslo ir studijų institucijoms atliekant mokslinius tyrimus;
- d) turint savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą – viešiesiems renginiams rengti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- e) kaip įregistruotų bitynų kilnojamosios bitidės;
- f) teisės aktų nustatytoje vietoje ir laiku vykdant verslinę žvejybą;
- g) nepertraukiamai, bet ne ilgiau kaip 30 darbo dienų, rangos būdu nuo spalio 1 d. iki kovo 15 d. vykdant pagrindinius miško kirtimus ir turint leidimą kirsti mišką;

16) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba atitinka savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir atvejus, kai Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis:

a) statomi statiniai, susiję su valstybinio parko steigimo tikslais;
 b) statomi statiniai, būtini vykdant veiklą, kuriai taikomos išimties pagal šio straipsnio nuostatas;

c) statomi sodybos statiniai buvusios sodybos vietoje;

TAR pastaba. 84 straipsnio 2 dalies 16 punkto c papunktis netenka galios 2028-01-01.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

d) atkuriami kultūros paveldo objektai pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą;

e) statomi statiniai, siekiant užtikrinti valstybės sienos apsaugą, valstybinio jūrų uosto veiklą;

f) statomi sodybos pastatai ir inžineriniai statiniai sodybose;

g) atstatomi identiški buvusių sodybų pastatai ir jų inžineriniai statiniai pirminėse jų stovėjimo vietose;

TAR pastaba. 84 straipsnio 2 dalies 16 punkto g papunktis netenka galios 2028-01-01

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

17) statesniuose kaip 15 laipsnių natūraliuose šlaituose, taip pat arčiau kaip 50 metrų nuo šių šlaitų viršutinės ir apatinės briaunos:

a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 16 punkto d, e ir g papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamą sunykusią urbanistinę struktūrą ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d., arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

TAR pastaba. 84 straipsnio 2 dalies 17 punkto a papunkčio redakcija nuo 2028-01-01:

a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 16 punkto d ir e papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamą sunykusią urbanistinę struktūrą ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d., arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

b) didinti esamų pastatų tūrius, išskyrus atvejus, kai sodybose pastatai rekonstruojami Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis arba kai valstybinio parko planavimo schemeje (ribų ir tvarkymo planuose) numatyta galimybė padidinti pastatų tūrius;

18) važiuoti ne keliais ar įrengtomis trasomis savaeigėmis motorinėmis transporto priemonėmis, išskyrus atvejus, kai:

a) jas naudoja asmenys savo žemėje arba turėdami kitų žemės savininkų ir valdytojų sutikimą jų valdomoje žemėje statybos, žemės ūkio, miškų ūkio, verslinės žvejybos ar medžioklės darbams;

b) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė, gamtotvarkos, aplinkos monitoringo ir tyrimo, hidrometeorologijos darbai;

c) jos naudojamos važiuoti vandens telkinių ledu laikantis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, nustatytų paviršiniams vandens telkiniams;

19) įrengti kempingus, stovyklavietes ir poilsivietes, išskyrus kempingus, stovyklavietes ir poilsivietes, nustatytus valstybinio parko planavimo schemeje (ribų ir tvarkymo plane);

20) užtvirti kelius ir takus, skirtus privažiuoti ar prieiti prie saugomų gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių, poilsiviečių, takų, regyklų, kitų rekreacinių objektų.

3. Visose valstybinio parko funkcinio prioriteto zonose draudžiama:

1) keisti pagrindinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, paversti miško žemę kitomis naudmenomis, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus;

2) privačios nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą dalyti dalimis, jeigu po padalijimo (atidalijimo) bent viena sklypo dalis tampa mažesnė kaip 7 hektarai, o besiribojančių su vandens telkiniu žemės sklypų pakrančių ilgis – mažesnis kaip 50 metrų, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus.

4. Valstybiniuose parkuose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme arba aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už valstybinio parko apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama:

1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;

2) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (išskyrus konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, kurios keitimas draudžiamas pagal šio straipsnio 3 dalį), žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą, leistiną statinių aukštį;

3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 2 dalį;

4) rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį, tiesti inžinerinius tinklus;

5) atlikti šio straipsnio 2 dalies 4, 10 ir 13 punktuose nurodytus darbus;

6) įveisti mišką ne miško žemėje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

5. Už valstybinio parko apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos valstybiniame parke saugomas gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVIDEŠIMT KETVIRTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINIŲ PARKŲ IR VALSTYBINIŲ DRAUSTINIŲ BUFERINĖS APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

85 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos valstybinių parkų ir valstybinių draustinių buferinėse apsaugos zonoje

1. Valstybinio parko ar valstybinio draustinio buferinės apsaugos zonoje draudžiama keisti hidrologinį režimą, išskyrus natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą, kuriam reikalingiems darbams vykdyti yra gautas už valstybinio parko ar valstybinio draustinio buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

2. Valstybinio parko ar valstybinio draustinio buferinės apsaugos zonoje, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už valstybinio parko ar valstybinio draustinio buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą, leistiną statinių aukštį;
- 3) statyti, rekonstruoti statinius;
- 4) kapitališkai remontuoti, griauti statinius, tiesti inžinerinius tinklus;
- 5) atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą.

3. Už valstybinio parko ar valstybinio draustinio buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos valstybiniame parke ar valstybiniame draustinyje saugomas gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVIDEŠIMT PENKTASIS SKIRSNIS

BIOSFEROS REZERVATUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

86 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos biosferos rezervatuose

1. Biosferos rezervatuose esančiose konservacinio funkcinio prioriteto zonose (rezervatai, draustiniai), gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos šiame įstatyme atitinkamai nurodytose teritorijose (rezervatuose, draustiniuose, kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonose, gamtos paveldo objektų teritorijose).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytose biosferos rezervatų funkcinio prioriteto (ekologinės apsaugos, ūkinės veiklos ir kito prioriteto) zonose draudžiama:

1) naikinti ir žaloti reljefo formas, hidrografinio tinklo natūralius elementus, istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio pobūdžio, urbanistinių ir architektūrinių jo elementų požymius;

2) įrengti naujus angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimo ir naudojimo gręžinius, naudingųjų iškasenų šachtas, karjerus;

3) sausinti naujus nemelioruotus žemės plotus, keisti pelkes ir kitas šlapynes ir smėlynus į kitas žemės naudmenas, rekultivuoti baigtus eksploatuoti durpynus į kitas negu pelkė žemės naudmenas, natūralias pievas suarti, persėti, kalkinti, apsodinti mišku, plantaciniais ar kitais želdiniais arba kitaip jas keisti;

4) reguliuoti (tvenkti (patvenkti) ir kitais būdais keisti vandens lygį, gylį ir (arba) krantų liniją) upes ir ežerus, natūralų nuotėkį, išskyrus atvejus, kai yra gautas už biosferos rezervato apsaugą atsakingos institucijos pritarimas:

a) vykdomi gerą vandens telkinio būklę užtikrinantys darbai ir darbai, skirti saugomų rūšių ir buveinių apsaugos priemonėms įgyvendinti;

b) atkuriamą erozijos nuardyta kranto linija ir (ar) taikomos kitos priešerozinės kranto apsaugos priemonės, renatūralizuojamos ištiesintų upių vagos;

c) atkuriamas natūralus hidrologinis režimas;

d) užtikrinama nepakitusi valstybės sienos padėtis;

e) vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;

f) vykdomi darbai, nurodyti šios dalies 11 punkto b papunktyje;

5) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas;

6) naudoti saugomų rūšių individus neturint teisės aktais nustatyto leidimo ar juos tyčia naikinti arba trikdyti tokiomis formomis, kurios gali sutrukdyti užtikrinti saugomų rūšių palankią apsaugos būklę, neturint teisės aktais nustatyto leidimo biosferos rezervate introdukuoti arba į jį perkelti ten natūraliai negyvenusias rūšis;

7) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus;

8) tiesti antžeminius tranzitinius inžinerinius tinklus, išskyrus tinklus, tiesiamus įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus arba tiesiamus esamų kelių trasose ar kitus tos pačios rūšies tinklus inžinerinių tinklų trasose;

9) statyti ir (ar) įrengti aerodromus, oro uostų infrastruktūros statinius ir įrenginius, vėjo elektrines, išskyrus šios dalies 11 punkto a papunktyje nurodytą atvejį;

10) statyti statinius su įrenginiais ir (ar) įrengti įrenginius, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai ar taršos leidimai, išskyrus miestų ir miestelių nuotekų valyklas, poilsio paskirties pastatus, kitus visuomeninės paskirties statinius (kurių statyba (įrengimas) atitinka savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų ir biosferos rezervato planavimo schemas (ribų ir tvarkymo plano) sprendinius), kurie nurodytus leidimus turėti privalo tik dėl to, kad per parą į aplinką išleis daugiau kaip 5 kubinius metrus buitės nuotekų. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas už biosferos rezervato apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka;

11) vykdyti šiame punkte nurodytą ūkinę ir (ar) kitokią veiklą, jeigu Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka priimta išvada, kad planuojama veikla darys reikšmingą neigiamą poveikį biosferos rezervato kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms (visais atvejais išvada turi būti priimta gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo ir planuojamos įgyvendinti veiklos techninių, technologinių, vietos ir kitų sprendinių analizės pagrindu):

a) sodyboje ar prie esamų ūkinių pastatų statyti iki 25 metrų aukščio (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) vėjo elektrinę;

b) keisti upių ir ežerų krantus, natūralų upių nuotėkį ar natūralų upių ir ežerų vandens lygį (neįrengiant užtvankų) įgyvendinant ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų prevencines priemones, vykdant tvarkomosios paveldosaugos bei tvarkomosios statybos darbus Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatyta tvarka, gerinant laivybos vidaus vandenų keliuose sąlygas. Šios veiklos negali sutrukdyti pasiekti gerą šių vandens telkinių būklę;

c) įveisti didesnius kaip vieno hektaro sodus ar želdinius;

d) atlikti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

12) neteko galios nuo 2022-07-08;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929

13) įrengti išorinę reklamą kaimuose ir viensėdžiuose, nesusijusią su gamtos ir kultūros vertybėmis, lankomais objektais. Šiems leidžiamiems darbams vykdyti turi būti gautas už biosferos rezervato apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka;

14) įrengti stacionarius medžioklės įrenginius, laukinių žvėrių aptvarus, išskyrus atvejus, kai statomi ar įrengiami aptvarai, reikalingi gamtotvarkos priemonėms įgyvendinti ir jie yra numatyti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

15) laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams vagonėlius ar kitus šioje dalyje nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus arba įrenginius, išskyrus atvejus, kai tokie objektai laikomi ir naudojami:

a) kempinguose;

b) prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šie objektai numatyti statinio projekte;

c) mokslo ir studijų institucijoms atliekant mokslinius tyrimus;

d) turint savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą – viešiesiems renginiams rengti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

e) kaip įregistruotų bitynų kilnojamosios bitidės;

f) teisės aktų nustatytoje vietoje ir laiku vykdant verslinę žvejybą;

g) nepertraukiamai, bet ne ilgiau kaip 30 darbo dienų, rangos būdu nuo spalio 1 d. iki kovo 15 d. vykdant pagrindinius miško kirtimus ir turint leidimą kirsti mišką;

16) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba atitinka savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir atvejus, kai Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis:

a) statomi statiniai, susiję su biosferos rezervato steigimo tikslais;

b) statomi statiniai, būtini vykdant veiklą, kuriai taikomos išimties pagal šio straipsnio nuostatas;

c) statomi sodybos statiniai buvusios sodybos vietoje;

TAR pastaba. 86 straipsnio 2 dalies 16 punkto c papunktis netenka galios 2028-01-01.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

d) atkuriami kultūros paveldo objektai pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą;

e) statomi statiniai, siekiant užtikrinti valstybės sienos apsaugą, valstybinio jūrų uosto veiklą;

f) statomi sodybos pastatai ir inžineriniai statiniai sodybose;

g) atstatomi identiški buvusių sodybų pastatai ir jų inžineriniai statiniai pirminėse jų stovėjimo vietose;

TAR pastaba. 86 straipsnio 2 dalies 16 punkto g papunktis netenka galios 2028-01-01

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

17) statesniuose kaip 15 laipsnių natūraliuose šlaituose, taip pat arčiau kaip 50 metrų nuo šių šlaitų viršutinės ir apatinės briaunos:

a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 16 punkto d, e ir g papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamą sunykusią urbanistinę struktūrą ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d., arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

TAR pastaba. 86 straipsnio 2 dalies 17 punkto a papunkčio redakcija nuo 2028-01-01:

a) statyti pastatus, išskyrus šios dalies 16 punkto d ir e papunkčiuose nurodytus atvejus, kai atkuriamą sunykusią urbanistinę struktūrą ir naujų pastatų statybos vieta yra įsiterpusi tarp sodybų, kurių pastatai mažesniais atstumais yra pastatyti iki 1993 m. lapkričio 24 d., arba kai statomi gyvenamosios paskirties pastato priklausiniai, sukuriant būdingą sodybos planinę struktūrą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

b) didinti esamų pastatų tūrius, išskyrus atvejus, kai sodybose pastatai rekonstruojami Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais sąlygomis arba kai biosferos rezervato planavimo schemeje (ribų ir tvarkymo planuose) numatyta galimybė padidinti pastatų tūrius;

18) važiuoti ne keliais ar įrengtomis trasomis savaeigėmis motorinėmis transporto priemonėmis, išskyrus atvejus, kai:

a) jas naudoja asmenys savo žemėje arba turėdami kitų žemės savininkų ir valdytojų sutikimą jų valdomoje žemėje statybos, žemės ūkio, miškų ūkio, verslinės žvejybos ar medžioklės darbams;

b) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė, gamtotvarkos, aplinkos monitoringo ir tyrimo, hidrometeorologijos darbai;

c) jos naudojamos važiuoti vandens telkinių ledu laikantis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, nustatytų paviršiniams vandens telkiniams;

19) įrengti kempingus, stovyklavietes ir poilsivietes, išskyrus stovyklavietes ir poilsivietes, nustatytas biosferos rezervato planavimo schemeje (ribų ir tvarkymo plane);

20) užtvirti kelius ir takus, skirtus privažiuoti ar prieiti prie saugomų gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių, poilsiviečių, takų, regyklų, kitų rekreacinių objektų.

3. Visose biosferos rezervato funkcinio prioriteto zonose draudžiama keisti pagrindinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, paversti miško žemę kitomis naudmenomis, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus.

4. Biosferos rezervatuose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme arba aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už biosferos rezervato apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (išskyrus konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, kurios keitimas draudžiamas pagal šio straipsnio 3 dalį), žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;
- 3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 2 dalį;
- 4) rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius ir įrenginius, keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį, tiesti inžinerinius tinklus;
- 5) atlikti šio straipsnio 2 dalies 4, 10 ir 13 punktuose nurodytus darbus;
- 6) įveisti mišką ne miško žemėje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

5. Už biosferos rezervato apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos biosferos rezervate saugomas gamtos ir nekilnojamąsias kultūros vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVIDEŠIMT ŠEŠTASIS SKIRSNIS

BIOSFEROS REZERVATŲ BUFERINĖS APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

87 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos biosferos rezervatų buferinėse apsaugos zonose

1. Biosferos rezervatų buferinės apsaugos zonoje draudžiama keisti hidrologinį režimą, išskyrus natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą, kuriam reikalingiems darbams vykdyti yra gautas už biosferos rezervato buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimas šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

2. Biosferos rezervato buferinės apsaugos zonoje, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už biosferos rezervato

buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
 - 2) keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;
 - 3) statyti, rekonstruoti statinius;
 - 4) kapitališkai remontuoti, griauti statinius, tiesti inžinerinius tinklus;
 - 5) atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą.
3. Už biosferos rezervato buferinės apsaugos zonos apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos biosferos rezervate saugomas gamtos ir nekilnojamąsias kultūros vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

DVIDEŠIMT SEPTINTASIS SKIRSNIS

BIOSFEROS POLIGONUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

88 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos biosferos poligonuose

1. Biosferos poligonuose esančiose konservacinio funkcinio prioriteto zonose (rezervatai, draustiniai), gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos šiame įstatyme atitinkamai nurodytose teritorijose (rezervatuose, draustiniuose, kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonose, gamtos paveldo objektų teritorijose).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytose biosferos poligonų funkcinio prioriteto (ekologinės apsaugos, ūkinės veiklos ir kito prioriteto) zonose draudžiama:

- 1) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus;
- 2) naikinti ir žaloti reljefo formas, hidrografinio tinklo natūralius elementus, išskyrus atvejus, kai įgyvendinami ypatingos valstybinės svarbos projektai arba tiesiami tranzitiniai inžineriniai tinklai esamų kelių trasose ar kitose tos pačios rūšies tinklų inžinerinių tinklų trasose;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

3) sausinti naujus nemelioruotus žemės plotus, keisti pelkes ir kitas šlapynes ir smėlynus į kitas žemės naudmenas, rekultivuoti baigtus eksploatuoti durpynus į kitas negu pelkė žemės naudmenas, natūralias pievas suarti, persėti, kalkinti, apsodinti mišku, plantaciniais ar kitais želdiniais arba kitaip jas keisti;

4) naudoti saugomų rūšių individus neturint teisės aktais nustatyto leidimo ar juos tyčia naikinti arba trikdyti tokiomis formomis, kurios gali sutrukdyti užtikrinti saugomų rūšių palankią apsaugos būklę, neturint teisės aktais nustatyto leidimo biosferos poligone introdukuoti arba į jį perkelti čia natūraliai negyvenusias rūšis;

5) vykdyti plynuosius pagrindinius miško kirtimus tais atvejais, kai:

a) auga Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės arba saugomos augalų bendrijos;

b) yra pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą saugomų augalų, grybų augavietės arba gyvūnų radavietės;

6) neįšalus gruntui vykdyti miškų ūkio darbus, kurių metu pažeidžiama paklotė ir (ar) paviršinis dirvožemio sluoksnis, išskyrus miško atkūrimo ir (ar) įveisimo darbus, tais atvejais, kai:

a) auga Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės arba saugomos augalų bendrijos;

b) yra pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių augavietės arba radavietės.

3. Visose biosferos poligono funkcinio prioriteto zonose draudžiama keisti pagrindinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, paversti miško žemę kitomis naudmenomis, išskyrus Saugomų teritorijų įstatyme nurodytus atvejus.

4. Biosferos poligonuose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme arba aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus už biosferos poligono apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;

2) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (išskyrus konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, kurios keitimas draudžiamas pagal šio straipsnio 3 dalį), žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;

3) statyti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 2 dalį;

4) tiesti inžinerinius tinklus.

5. Už biosferos poligono apsaugą atsakinga institucija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodyti darbai sunaikins ir (ar) sužalos biosferos poligone saugomas gamtos vertybes arba neleis jų atkurti, eksponuoti ar tvarkyti.

VI SKYRIUS

EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS, GAMTOS IŠTEKLIAI

PIRMASIS SKIRSNIS

AKVAKULTŪROS TVENKINIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

89 straipsnis. Akvakultūros tvenkinių apsaugos zonų dydis

Aplink akvakultūros tvenkinius nustatomos 20 metrų pločio apsaugos zonos.

90 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos akvakultūros tvenkinių apsaugos zonose

Akvakultūros tvenkinių apsaugos zonose draudžiama:

- 1) statyti statinius (išskyrus hidrotechnikos statinius ir statinius, skirtus akvakultūros tvenkiniams eksploatuoti ir prižiūrėti);
- 2) naudoti pesticidus ir kitus chemikalus, neskirtus akvakultūros tvenkiniams eksploatuoti ir prižiūrėti;
- 3) dirbti žemę, ardyti velėną, ganyti gyvulius;
- 4) įrengti poilsiavietes, kurti laužus;
- 5) statyti motorines transporto priemones, išskyrus specialiąsias, kurių reikia akvakultūros tvenkiniams eksploatuoti ir prižiūrėti;
- 6) užkasti kritusius gyvulius ir atliekas, įrengti sąvartynus.

ANTRASIS SKIRSNIS

MELIORUOTOJE ŽEMĖJE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

91 straipsnis. Neteko galios nuo 2025-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

92 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos melioruotoje žemėje

1. Melioruotoje žemėje draudžiama:

- 1) važinėti per melioracijos griovius tam nepritaikytose vietose, tvenkti melioracijos griovių vagas, melioracijos grioviuose ir jų šlaituose ganyti gyvulius, sandėliuoti medieną ir kitas statybines medžiagas, pašarus, trąšas, pilti gruntą, atliekas, išleisti nuotekas į drenažo sistemas, arti žemę arčiau kaip 1 metras nuo griovio šlaito viršutinės briaunos (išskyrus atvejus, kai žemė ariama persėjant daugiametę žolę). Polderių pylimo vidinio šlaito papėdžių ir polderio kanalų juostų negalima užstatyti, jose neturi augti medžiai ir krūmai, jų negalima arti;

2) melioracijos griovio šlaite ir arčiau kaip 5 metrai iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos, ant polderio pylimo ir arčiau kaip 5 metrai nuo polderio pylimo išorinio šlaito papėdės, išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 15 metrų į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos, o atsikarus bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo buvimo vietą ir parengus bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo inžinerinių tinklų planą – po 5 metrus į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos, urbanizuotose ir (ar) urbanizuojamose teritorijose – išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos (išskyrus taršos šaltinius), o atsižvelgiant į žemės sklype įrengtus inžinerinius įrenginius ir suderinus su savivaldybės administracija, – išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 1 metrą į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos (išskyrus taršos šaltinius):

- a) sodinti medžius ir (ar) krūmus;
- b) statyti statinius, įrengti įrenginius;
- c) įrengti nepratekamus dirbtinius vandens telkinius;

3) arčiau kaip 5 metrai iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos tvirti tvorais, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiamais želdiniais sudaryti kliuvinius prižiūrėti, remontuoti ir (ar) rekonstruoti melioracijos statinius, išskyrus šio įstatymo 99 straipsnio 12 punkto c papunktyje nurodytas tvorais.

2. Melioruotoje žemėje, Statybos įstatyme ar žemės ūkio ministro nustatyta tvarka negavus savivaldybės administracijos pritarimo projektui ar numatomi veikalai, draudžiama:

- 1) vykdyti kasybos, statybos ir (ar) požeminius darbus didesniame kaip 0,7 metro gylyje;
- 2) įrengti nepratekamus dirbtinius vandens telkinius;
- 3) įveisti mišką, sodinti medžius ir (ar) krūmus.

3. Savivaldybės administracija nepritaria projektui ar numatomi veikalai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai trukdys tinkamai funkcionuoti ar darys neigiamą įtaką melioracijos grioviams, bendrojo naudojimo drenažo rinktuvams ir (ar) polderiams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

93 straipsnis. *Neteko galios nuo 2025-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

94 straipsnis. *Neteko galios nuo 2025-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

TREČIASIS SKIRSNIS

MIŠKO ŽEMĖJE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

95 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje

Miško žemėje draudžiama:

1) statyti statinius ir (ar) įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), dviračių ir pėsčiųjų takus siaurose – iki 10 metrų pločio (įskaitant inžinerinių tinklų apsaugos zonų plotį) – žemės juostose ir miško infrastruktūrai priskiriamus inžinerinius statinius ir (ar) įrenginius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-2380](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25331

2) paversti miško žemę kitomis žemės naudmenomis, išskyrus Miškų įstatyme nustatytus atvejus;

3) privačią miško valdą arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančią miško žemę skaidyti į dalis, išskyrus Miškų įstatyme nustatytus atvejus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

NATŪRALIOSE PIEVOSE IR GANYKLOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

96 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos natūraliose pievose ir ganyklose

Natūralias pievas ir ganyklas draudžiama suarti, persėti, kalkinti, sausinti įrengiant naujas melioracijos sistemas, užsodinti želdiniais ar įveisti mišką arba kitaip jas pažeisti ar keisti jų žolynų būklę ir sudėtį, išskyrus natūralių pievų ir ganyklų kaitą dėl krūmų kirtimo, invazinių rūšių naikinimo, gyvulių ganymo ar šienavimo ir atvejus, kai laukinių gyvūnų pažeistos natūralių pievų ir ganyklų dalys išlyginamos ir užsėjamos laukinių žolių mišiniais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

PENKTASIS SKIRSNIS

PAJŪRIO JUOSTOJE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

97 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos pajūrio juostoje

Pajūrio juostoje draudžiama:

1) padalyti, atidalyti privačios nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus, suteiktus iki Pajūrio juostos įstatymo įsigaliojimo dienos;

2) niokoti gamtos ir kultūros paveldo objektus, ardyti paplūdimius, povandeninį krantą, kopagūbrį, kopas, klifo šlaitus ar kitaip žaloti reljefą, dirvožemį, augmeniją ir gyvūniją;

3) vykdyti žemės gelmių išteklių gavybą, išskyrus požeminį vandenį;

4) važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis pajūrio juostos paplūdimiu, kopagūbriu (kopomis) ir povandeniniu krantu, išskyrus atvejus, kai:

a) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, įgyvendinamos ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų prevencinės priemonės, naikinami nustatyti užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais arba aplinkos ministro nustatyta tvarka nustatyti masinio kenkėjų išplitimo židiniai, vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir avarijų padarinių likvidavimo darbai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

b) vykdomi paplūdimių tvarkymo ir priežiūros darbai;

c) įgyvendinamos krantotvarkos priemonės;

d) vykdomas viešosios tvarkos užtikrinimas, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė;

e) vykdomi moksliniai tyrimai;

f) įgyvendinami valstybei svarbūs projektai;

g) vykdomi inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai;

h) esamais privažiavimo prie jūros kranto keliais su kieta danga ir (ar) kitais teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais esamais keliais reikia gabenti inventorių ir plaukiojimo priemones, paslaugoms teikti ar veiklai būtinas prekes, iškrauti, vykdyti pirminį pardavimą, supirkti žvejojimo produktus, sugautus žvejojimo laivais Baltijos jūroje, nustatytoje jų iškrovimo, pirminio pardavimo ir supirkimo vietose;

5) arčiau kaip 100 m nuo Baltijos jūros kranto ir 50 m nuo Kuršių marių kranto statyti, rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais:

a) statomi, rekonstruojami statiniai ir (ar) įrengiami įrenginiai įgyvendinant valstybei svarbius projektus;

b) statomi, rekonstruojami statiniai ir (ar) įrengiami įrenginiai vandens ištekliams naudoti ir aplinkai nuo žalingo vandens poveikio saugoti, uosto akvatorijoje vykdomai laivybai stebėti ir saugumui užtikrinti, kranto linijai stabilizuoti, natūraliai nešmenų pusiausvyrai atkurti ir kitoms vandens ūkio ar uosto reikmėms užtikrinti;

c) statomos, rekonstruojamos ir (ar) įrengiamos priekrantės žvejojimo laivų prieplaukos, šių laivų saugojimo aikštelės, Kuršių marių pakrantėje – mažųjų laivų ir jachtų uostai ar prieplaukos;

d) pagal aplinkos ministro patvirtintą sąrašą statomi ir (ar) įrengiami poilsio sezonui skirti laikini paplūdimių statiniai ir (ar) įrenginiai su jiems aptarnauti skirta inžinerine infrastruktūra;

e) statomi ir (ar) rekonstruojami ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų metu sugriauti ir (ar) pažeisti statiniai buvusių statinių vietoje nedidinant jų tūrio, remiantis istoriniais tyrimais atkuriami sunykę istoriniai pastatai su statoma, rekonstruojama ir (ar) įrengiama jiems aptarnauti skirta inžinerine infrastruktūra;

f) statomi, rekonstruojami specialiosios paskirties pastatai ir (ar) įrengiami įrenginiai, skirti žmonių gelbėjimo tikslams;

g) rekonstruojami pastatai, nenurodyti šio punkto a–f papunkčiuose, su statoma, rekonstruojama ir (ar) įrengiama jiems aptarnauti skirta inžinerine infrastruktūra. Sklypuose, esančiuose arčiausiai Kuršių marių, arčiausiai Kuršių marių kranto esantys pastatai, išskyrus regioninės svarbos projektų pastatus, rekonstruojami nemažinant atstumo iki Kuršių marių kranto linijos;

h) rekonstruojami inžineriniai statiniai, nenurodyti šio punkto a–f papunkčiuose; šiais atvejais draudžiamas statinių rekonstravimas į pastatus;

6) pajūrio juostos žemyninėje dalyje toliau kaip 100 m nuo Baltijos jūros kranto statyti, rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, išskyrus:

a) šio straipsnio 5 punkte nurodytus statinius ir įrenginius;

b) kai, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, statomi, rekonstruojami statiniai ir (ar) įrengiami įrenginiai, nenurodyti šiame punkte.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

PAVIRŠINIUOSE VANDENS TELKINIUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

98 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršiniuose vandens telkiniuose

Paviršiniuose vandens telkiniuose draudžiama:

1) įrengti salas ir atviras sąvartas, išskyrus salas dirbtiniuose nepratekamuose paviršiniuose vandens telkiniuose, saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ar saugomų rūšių apsaugos planuose numatytais atvejais ir atviras sąvartas paviršiniuose vandens telkiniuose, kuriuose yra vidaus vandenų kelių, kai jos supilamos aplinkos ministro nustatyta tvarka vykdant vandens kelių valymo ar gilinimo darbus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2) įrengti brastas;

3) šalinti iš vandens telkinių dugno riedulius, išskyrus atvejus, kai tai būtina vykdant šio straipsnio 7 punkte nurodytas veiklas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-634](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24229

4) paviršinius vandens telkinius, išskyrus dirbtinius vandens telkinius, paversti kitomis žemės naudmenomis;

5) važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis paviršinių vandens telkinių dugnu, išskyrus atvejus, kai:

a) važiuojama per brastas, kurios, vadovaujantis Kelių įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kelių plėtojimo, priežiūros ir naudojimosi jais teisinius pagrindus, pripažįstamos kelių dalimis, vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė, kariniai ir (ar) priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų mokymai ir (ar) pratybos, saugomų teritorijų gamtotvarkos, paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai ir būklės tyrimai, inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai;

b) organizuojami ir vyksta sporto renginiai ir (arba) sporto pratybos;

c) nustatytose vietose į paviršinį vandens telkinį nuleidžiamos (ištraukiamos) plaukiojimo priemonės;

6) važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis paviršinių vandens telkinių ledu, išskyrus atvejus, kai:

a) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir valstybinė saugomų teritorijų kontrolė, kariniai ir (ar) priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų mokymai ir (ar) pratybos, saugomų teritorijų gamtotvarkos, paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai ir būklės tyrimai, inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai, kertamos nendrės;

b) organizuojami ir vyksta sporto renginiai ir (arba) sporto pratybos;

c) organizuojama ir vykdoma verslinė žvejyba naudojant motorines transporto priemones, traktorius ir savaeiges mašinas, būtinas tokiai žvejybai organizuoti ir vykdyti;

d) organizuojama ir vykdoma mėgėjų žvejyba naudojant ne kelių transporto priemones žvejų ir įrangos gabenimui į žvejybos vietą ir iš jos;

7) reguliuoti (tvenkti (patvenkti) ir kitais būdais keisti vandens lygį, gylį ir (arba) krantų liniją) upes, ežerus ir tarpinius vandenius, išskyrus atvejus, kai:

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-634](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24229

- a) atliekami paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai;
- b) įrengiamos maudyklos, bendrojo naudojimo krantinės miestuose ir miesteliuose;
- c) atliekami vidaus vandens kelių įrengimo ir (ar) priežiūros darbai;
- d) eksploatuojami žemės gelmių išteklių telkiniai ežeruose;
- e) statomi ir (ar) rekonstruojami melioracijos statiniai, inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos, specialiosios paskirties pastatai;
- f) vykdomos žuvų išteklių apsaugos priemonės (dirbtinių nerštaviečių, žuvų pralaidų, aptekėjimo kanalų ir pan. įrengimas);
- g) vykdomos potvynių prevencijos priemonės (polderių sistemų, krantosaugos statinių, apsauginių pylimų, vandens nuvedimo kanalų ir pan. įrengimas);
- h) vykdomi ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai;
- i) atkuriamą erozijos nuardyta kranto linija ir (ar) taikomos kitos priešerozinės kranto apsaugos priemonės;
- j) vykdomi gerą vandens telkinio būklę užtikrinantys darbai ir darbai, skirti saugomų rūšių ir buveinių apsaugos priemonėms įgyvendinti;
- k) vykdomi nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimai ar tvarkybos darbai;
- l) užtikrinama nepakitusi valstybės sienos padėtis.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

99 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama:

- 1) lieti srutas arba skystą mėšlą, neįterpiant jų į gruntą, statyti tvartus (išskyrus tvartus, kurie statomi ne mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos ir kuriuose laikoma ne daugiau kaip 10 sutartinių gyvulių), fermas, įrengti srutų ir mėšlo sandėliavimo vietas ir įrenginius ir (ar) tirstojo mėšlo rietuves ne prie esamų tvartų ir (ar) fermų;
- 2) statyti ir (ar) įrengti sąvartynus, kapines, išskyrus veikiančių kapinių išplėtimą nemažinant atstumo iki vandens telkinio kranto linijos;
- 3) barstyti ar purkšti iš lėktuvų augalų apsaugos produktus ir tręšiamuosius produktus;
- 4) tręšiant dirvožemį per metus naudoti daugiau kaip 80 kg/ha azoto ir 15 kg/ha fosforo veikliosios medžiagos neparengus tręšimo plano pagal aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro

nustatytus tvarkos aprašus ir nepateikus duomenų apie azoto ir fosforo veikliųjų medžiagų panaudojimą Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje;

5) vykdyti plynuosius pagrindinius miško kirtimus šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių, išskyrus atvejus, kai piliakalnių, pilkapių, gamtos paveldo objektų ir kiti šlaitai tvarkomi pagal kultūros paveldo objekto tvarkymo projektus, saugomų teritorijų planavimo dokumentus, saugomų rūšių apsaugos planus, aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintus invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veiksmų planus;

6) auginti ir dauginti genetiškai modifikuotus organizmus, augalus ir jų sėklas;

7) statyti pastatus natūraliuose šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių, išskyrus atvejus, kai:

a) sodybose ar buvusiose sodybose statomi sodybų pastatai;

TAR pastaba. 99 straipsnio 7 punkto a papunkčio redakcija nuo 2028-01-01:

a) sodybose statomi sodybų pastatai;

b) inžinerinei infrastruktūrai būtini statiniai;

8) statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, išskyrus atvejus, kai:

a) atstatomi identiški buvusios sodybos pastatai;

TAR pastaba. 99 straipsnio 8 punkto a papunktis netenka galios 2028-01-01.

b) statomi pastatai miestuose, miesteliuose ir kompaktiškai užstatytose kaimų teritorijose, sodybose, valstybinių parkų planavimo schemose (ribų ir tvarkymo planuose), savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose išskirtose urbanizuojamose teritorijose kaime, kai šios teritorijos nutolusios ne daugiau kaip 200 m nuo kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijų;

c) už paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos statoma ne daugiau kaip viena ne didesnio kaip 25 kvadratinų metrų bendrojo ploto ir ne aukštesnė kaip 4,5 metro asmeninio naudojimo pirtis be rūšio sodyboje ar kitos paskirties žemės rekreacinių teritorijų naudojimo būdo žemės sklype;

d) statomi elingai, kempingai, viešai lankyti pritaikyti su vandens telkiniu susiję sporto paslaugų inžineriniai statiniai, numatyti savivaldybės ar jos dalies bendrajame plane ir (ar) saugomos teritorijos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytoje rekreacijai skirtoje teritorijoje;

9) statant naujus pastatus arba rekonstruojant esamus pastatus sodyboje, kurios pastatai yra mažesniu negu 50 metrų atstumu nuo paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, mažinti šį atstumą, išskyrus šio straipsnio 8 punkto b ir c papunkčiuose nurodytus atvejus;

10) laikyti ir naudoti apgyvendinimo, nakvynės, maitinimo tikslams vagonėlius ar kitus šioje

dalyje nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus, išskyrus atvejus, kai tokie objektai laikomi ir naudojami:

- a) sodyboje (ne daugiau kaip vienas vagonėlis);
- b) kempinguose;
- c) prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatyme nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šių objektų skaičius ir parametrai numatyti statinio projekte;
- d) mokslo institucijų vykdomiems moksliniams tyrimams atlikti;
- e) turint savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą viešiesiems renginiams rengti;
- f) nustatytose vietose ir laiku vykdant verslinę žvejybą;
- g) krašto apsaugos tikslams;

11) važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ir jas statyti arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto linijos, išskyrus atvejus, kai:

a) mažesniu, negu nurodyta, atstumu šiomis priemonėmis važiuojama ar jos statomos čia esančiuose keliuose, gatvėse, aikštėse, stovėjimo aikštelėse, gyvenamųjų namų kiemuose;

b) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbai, valstybės sienos ir (ar) krašto apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė, prevencinė veikla saugomos teritorijos apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimams išvengti, saugomų teritorijų gamtotvarkos, aplinkos monitoringo ir tyrimo, hidrometeorologijos darbai;

c) vykdomi leistini žemės ar miškų ūkio, melioracijos statinių priežiūros, rekonstravimo ir (ar) remonto darbai, vidaus vandenių kelių priežiūros ir statinių statybos darbai, nustatytose vietose – verslinė žvejyba;

d) reikia į vandenį nuleisti plaukiojimo priemonės arba užvažiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ant paviršinio vandens telkinio ledo, jeigu teisės aktuose tokia veikla šiame telkinyje leidžiama;

e) jos naudojamos važiuoti vandens telkinių ledu laikantis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, nustatytų paviršiniams vandens telkiniams;

f) vykdomi inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai;

g) vykdomi Žemės gelmių registre užregistruoti žemės gelmių tiesioginio tyrimo darbai, požeminio vandens arba naudingųjų iškasenų gavyba;

12) tvirti tvoras, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiama želdiniais, medžių ir krūmų liekanomis kliudyti pakrante praeiti asmenims (toliau šiame punkte – užtvėrimai) paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalyje, apimančioje 5 metrus nuo vandens (kranto) linijos (esant

vidutiniam vandens lygiui). Jeigu žemė pirmuosius 5 metrus nuo vandens telkinio kranto linijos yra užpelkėjusi arba yra stačiame šlaite (skardyje), nurodytas užtvėrimų draudimas taikomas didesniu atstumu nuo vandens taip, kad bent vieno metro pločio žemės juosta būtų tinkama asmenims praeiti vandens telkinio pakrante. Šiame punkte nustatyti reikalavimai netaikomi tvoroms, kurios būtinos aptverti:

a) šio įstatymo 100 straipsnio 4 punkte nurodytus statinius ir (ar) įrenginius paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose;

b) kultūros, gamtos paveldo objektus, parkus ir kitus atskiruosius želdynus, botanikos, zoologijos sodus, dendrologines kolekcijas, vaikų poilsiui skirtas teritorijas, gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo teritorijas (kai gamtotvarkos priemonės numatytos saugomos teritorijos planavimo dokumentuose);

c) žemės ūkio ministro nustatyta tvarka deklaruotas ganyklas Ūkinių gyvūnų registre įregistruotiems žolėdžiams ūkiniams gyvūnams ganyti, įrengiant vielinį ganyklos aptvarą, įskaitant elektrinį, kuris gali būti laikomas pastatytas ir (ar) įrengtas tik šių gyvūnų ganymo metu. Pakrantėje esančioje ganyklos aptvaro dalyje, laikantis aplinkos ministro nustatytų reikalavimų, privaloma įrengti vartus ar kitas priemones asmenims pereiti per ganyklą;

13) arti statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose ir arčiau kaip 1 metras nuo tokio šlaito viršutinės briaunos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ PAKRANTĖS APSAUGOS JUOSTOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

100 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose

Paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama:

1) atlikti darbus ir veiksmus, draudžiamus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose pagal šio įstatymo 99 straipsnio nuostatas;

2) dirbti žemę, tręšti, naudoti cheminius augalų apsaugos produktus, išskyrus augalų apsaugos produktų naudojimą invaziniams augalams naikinti;

3) naudoti chemines medžiagas ir jų mišinius, jeigu jie gali patekti į vandenį ir pakenkti vandens ekosistemoms;

4) vykdyti plynuosius pagrindinius ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus;

5) vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, išskyrus atvejus, kai

žemės darbai vykdomi ir (ar) kranto linija, reljefas ar žemės paviršius keičiamas:

- a) statant ir (ar) įrengiant šio straipsnio 6 punkte nurodytus statinius ir (ar) įrenginius;
 - b) taikant esamų statinių apsaugos nuo potvynių, erozijos prevencijos ar jos padarinių šalinimo priemones;
 - c) atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus pagal aplinkos ministro patvirtintus Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimus;
 - d) atliekant užterštų teritorijų tyrimus ir tvarkymo darbus arba likviduojant ar švelninant ekologinių nelaimių ir avarių pasekmes;
 - e) vykdant paviršinių vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbus vidaus vandenų keliuose, uostuose ir prieplaukose aplinkos ministro nustatyta tvarka;
 - 6) statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai:
 - a) atstatomi identiški buvusios sodybos pastatai;
- TAR pastaba.** 100 straipsnio 6 punkto a papunktis netenka galios 2028-01-01.
- b) statomi ir (ar) įrengiami melioracijos ir (ar) hidrotechnikos statiniai, vandens matavimo stotys, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginiai ir statiniai, požeminio vandens vandenvietės, paviršinių nuotekų valymo įrenginiai, kai esama nuotekų tvarkymo sistema neturi valymo įrenginių, kuriems įrengti nepakanka vietos už paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos, informaciniai ženklai, stendai, pėsčiųjų takai, laiptai, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostą kertantys ar privažiavimo keliai ir inžineriniai tinklai, tiltai, sodybose ar prie jų – lieptai, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje esantiems sodybos pastatams naudoti reikalingi inžineriniai įrenginiai, uostuose ir prieplaukose – jų statiniai, prie vidaus vandenų kelių – vidaus vandenų transporto priemonių degalų pripildymo statiniai ir (ar) įrenginiai;
 - c) statomi elingai, numatyti savivaldybės ar jos dalies bendrajame plane ir (ar) saugomos teritorijos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytoje teritorijoje;
 - d) statomi ir (ar) įrengiami nesudėtingi statiniai ir (ar) įrenginiai, kurių sąrašą nustato aplinkos ministras;
 - e) draustiniuose, valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose – statomi savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) šių saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose numatyti su jų steigimo tikslais susiję statiniai;
 - f) statomi ir (ar) įrengiami statiniai ir (ar) įrenginiai, skirti naudingosioms iškasenoms išgauti iš paviršinio vandens telkinio dugno pagal patvirtintus žemės gelmių naudojimo planus;
 - g) statomi statiniai ir (ar) įrengiami įrenginiai krašto apsaugos tikslams;
- 7) rekonstruojant pastatus, didinti pastato tūrį ir (ar) pastatu užstatytą plotą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

DEVINTASIS SKIRSNIS

PELKĖS IR ŠALTINYNAI IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

101 straipsnis. Pelkės ir šaltinynai

1. Pelkės ir šaltinynai – teritorijos, atitinkančios vieną arba kelis šių požymių:

1) teritorija patenka į inventorizuotus Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių pelkių ir šaltinynų plotus;

2) vyksta pelkėdaros procesas, kurio požymiai nurodyti šio straipsnio 2 dalyje;

3) pelkine augalija gausiai užaugusi buvusi vandens telkinio dalis;

4) požeminis vanduo natūraliai trykšta iš žemės paviršiaus.

2. Pelkėdara vyksta, jeigu yra visi šie požymiai:

1) vyrauja durpinis dirvožemis, kurio durpių sluoksnis ne mažesnis kaip 5 centimetrai, arba dirvožemis priskiriamas šiems šlapžemių dirvožemių tipams: aliuvinis pelkinis, užneštasis (palaidotasis) arba deliuvinis glėjinis;

2) vyrauja pelkinė augalija: viksvos, nendrės, meldai, švendrai, kupstiniai švyliai, puplaiškiai, pelkiniai asiūkliai, kiminai, purienos, gegužliniai, gailiai, spanguolės ir žaliosios ar baltosios samanos;

3) žemė nuolat įmirkusi, nenusausinta.

102 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos pelkėse ir šaltinynuose

Pelkėse ir šaltinynuose draudžiama:

1) vykdyti teritorijos sausinimo darbus, keisti šaltinynų ir (ar) jų grupių hidrologinį režimą, ardyti pelkių ir apypelkių augalinę dangą, išskyrus atvejus, kai Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka atlikus poveikio aplinkai vertinimą priimamas sprendimas pritarti planuojamai ūkinei veiklai;

2) pelkes ir šaltinynus paversti ariamąja žeme ir (ar) miško naudmenomis, užsodinti želdiniais;

3) pelkes ir šaltinynus paversti žeme, užimta paviršiniaus vandens telkiniais, išskyrus atvejus, kai žemės sklype įrengiamas vienas, ne didesnis kaip 0,1 hektaro ploto dirbtinis nepratekamas paviršinis vandens telkinys.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

POTVYNIŲ GRĖSMĖS TERITORIJOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

103 straipsnis. Potvynių grėsmės teritorijos

Potvynių grėsmės teritorijas sudaro:

- 1) didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijos – teritorijos, kurios gali būti užliejamos didelės tikimybės potvynių;
- 2) vidutinės tikimybės potvynių grėsmės teritorijos – teritorijos, kurios gali būti užliejamos vidutinės tikimybės potvynių;
- 3) mažos tikimybės potvynių grėsmės teritorijos – teritorijos, kurios gali būti užliejamos mažos tikimybės potvynių.

104 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos potvynių grėsmės teritorijose

1. Didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose draudžiama:

- 1) įrengti gyvulių laikymo, srutų ir mėšlo sandėliavimo vietas, tirstojo mėšlo rietuves;
- 2) statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus:
 - a) gyvenamuosius ir visuomeninės paskirties pastatus su jų priklausiniais miestuose, miesteliuose ir kompaktiškai užstatytose kaimų teritorijose, kurios, įgyvendinus teritorijų planavimo dokumentų potvynių valdymo sprendinius, apsaugotos nuo potvynių, ir tokių statinių statyba nedidina potvynių grėsmės šalia esančioms urbanizuotoms ir (ar) urbanizuojamoms teritorijoms;
 - b) inžinerinius statinius, įrenginius ir mažuosius kraštovaizdžio architektūros elementus rekreacijai skirtose teritorijose prie teritorijų planavimo dokumentuose numatytų vandens turizmo trasų;
 - c) sodybos statinius (išskyrus vieno arba dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatus) sodybose, melioracijos ir (ar) hidrotechninius statinius, inžinerinius tinklus ir susisiekimo komunikacijas, aplinkos tyrimų ir stebėjimų įrenginius, kai jie apsaugoti nuo potvynių ir nedidina potvynių grėsmės šalia esančioms urbanizuotoms ir (ar) urbanizuojamoms teritorijoms;
- 3) keisti žemės paviršiaus lygį, išskyrus šios dalies 2 punkto a papunktyje nurodytus teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinamus sprendinius ir (ar) statomus šios dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose nurodytus statinius ir (ar) įrengiamus įrenginius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Vidutinės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose draudžiama:

- 1) statyti gamybos ir pramonės, kitos (fermų) paskirties pastatus; sandėliavimo paskirties pastatus, jeigu juose laikomos pavojingos medžiagos;
- 2) statyti gyvenamuosius ir visuomeninės paskirties pastatus, išskyrus atvejus, kai jie apsaugoti nuo potvynių.

3. Mažos tikimybės potvynių grėsmės teritorijose draudžiama:

1) statyti gamybos ir pramonės, kitos (fermų) paskirties pastatus, kuriuose vykdomai veiklai Aplinkos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka būtinas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas;

2) statyti sandėliavimo paskirties pastatus, jeigu juose laikomos pavojingos medžiagos.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

POŽEMINIO VANDENS VANDENVIEČIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

105 straipsnis. Požeminio vandens vandenvietės ir jų apsaugos zonos

1. Požeminio vandens vandenvietės, atsižvelgiant į jų jautrumą taršai, priskiriamos vienai iš trijų grupių. Požeminio vandens vandenvietes priskirti vienai iš trijų grupių gali tik juridiniai ir fiziniai asmenys bei šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turintys Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą leidimą tirti žemės gelmes. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonas sudaro:

1) požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos;

2) požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos ir požeminio vandens vandenviečių taršos apribojimo juostos.

2. Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 3-iąją juostą gali sudaryti:

1) 3a sektorius – kapažo sritis gruntinio vandens sluoksnyje;

2) 3b sektorius – kapažo sritis eksploatuojamame sluoksnyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-634](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24229

106 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose

1. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose negali būti nenaudojamų gręžinių, išskyrus konservuotus gręžinius.

2. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose draudžiama:

1) įrengti angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimui ir (ar) naudojimui skirtus gręžinius;

2) į požeminius vandeninguosius sluoksnius tiesiogiai išleisti valytas ir nevalytas komunalines, gamybines ir paviršines nuotekas, radioaktyviasias ir chemines medžiagas.

3. Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

4. Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 2-ojoje juostoje draudžiama įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės.

5. I grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingąsias chemines medžiagas ir cheminius mišinius, išskyrus:

a) jų naudojimą vandens tiekimui ir vandenvietės eksploatavimui;

b) jų naudojimą ir sandėliavimą krašto apsaugos tikslais kariuomenės valdomuose objektuose;

c) cheminių medžiagų ir cheminių mišinių, kurie taip klasifikuojami tik dėl jų keliamo fizinio pavojaus, naudojimą ir sandėliavimą;

d) jų naudojimą statinių remontui ir eksploatacijai;

e) jų naudojimą transporto priemonių eksploatacijai, įskaitant degalų pylimą;

f) Vyriausybės nustatytas ūkines veiklas ir (arba) veiklos sąlygas, kurios dėl savo pobūdžio, trukmės, naudojamų pavojingųjų cheminių medžiagų ir cheminių mišinių savybių, kiekio, naudojimo būdo ar taikomų taršos prevencijos priemonių nekelia grėsmės požeminio vandens ištekliams.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2) įrengti pavojingųjų atliekų apdorojimo įrenginius ir sąvartynus.

6. II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas;

2) statyti pastatus, neprijungtus prie komunalinių nuotekų šalinimo tinklų arba prie vietinių nuotekų šalinimo tinklų, pagal teisės aktų reikalavimus užtikrinančių lygiavertį komunaliniams nuotekų šalinimo tinklams aplinkos apsaugos lygį;

3) tręšti nuotekomis, nuotekų dumblu, mėšlu, skystu mėšlu ir srutomis;

4) įrengti kapines, užkasti kritusius gyvulius;

5) įrengti mėšlo ir srutų kaupimo ir tvarkymo statinius ar įrenginius, nuotekų filtravimo sistemas, nuotekų dumblo kaupimo (kompostavimo) aikšteles, žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;

6) įrengti užterštos žemės ir grunto valymo aikšteles;

7) įrengti naftos ir naftos produktų saugyklas.

7. III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) vykdyti šio straipsnio 6 dalyje nurodytas veiklas ir įrengti atliekų tvarkymo įrenginius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 2) įrengti nuotekų valymo įrenginius su išleistuvais į paviršinius vandenis;
- 3) įrengti karjerus.

8. II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje 3a sektoriuje draudžiama vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas, išskyrus didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių, kuriose vienu metu numatoma laikyti ne daugiau kaip 10 tonų pavojingųjų atliekų kiekvienoje didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, įrengimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

9. III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje draudžiama vykdyti šio straipsnio 6 dalies 2–7 punktuose ir 8 dalyje nurodytas veiklas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

10. Požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juostoje draudžiama vykdyti šio straipsnio 4 dalyje ir 7 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytas veiklas.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

ŠIAURĖS LIETUVOS KARSTINIS REGIONAS IR JAME TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

107 straipsnis. Šiaurės Lietuvos karstinis regionas

1. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Šiaurės Lietuvos karstiniame regione nustatomos:
 - 1) Šiaurės Lietuvos karstiniam regionui;
 - 2) intensyvaus karsto žemėms – teritorijoms, kuriose aptinkamos daugiau kaip 5 smegduobės 100 hektarų plote;
 - 3) karstinių smegduobių apsaugos zonoms (žemės juostoms aplink karstines smegduobes, kurių plotis – 5 metrai nuo šlaito briaunos).
2. Šiaurės Lietuvos karstinio regiono ribas ir intensyvaus karsto žemių grupes šiame regione nustato aplinkos ministras.
3. Šiaurės Lietuvos karstinio regiono intensyvaus karsto žemių grupės skirstomos pagal karstinių reiškinių intensyvumo kriterijų:
 - 1) I grupės žemė – kai 100 hektarų plote aptinkama nuo 5 iki 20 karstinių smegduobių;
 - 2) II grupės žemė – kai 100 hektarų plote aptinkama nuo 21 iki 50 karstinių smegduobių;
 - 3) III grupės žemė – kai 100 hektarų plote aptinkama nuo 51 iki 80 karstinių smegduobių;
 - 4) IV grupės žemė – kai 100 hektarų plote aptinkama daugiau kaip 80 karstinių smegduobių.

108 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Šiaurės Lietuvos karstiniame regione

1. Šiaurės Lietuvos karstiniame regione draudžiama:

1) išleisti (infiltruoti) nevalytas nuotekas į gruntą;

2) vykdyti ūkinę veiklą, neįvertinus poveikio paviršiniams, požeminiams vandenims (ši nuostata taikoma ūkinei veiklai, kuriai pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą privaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras);

3) statyti naujus statinius be nustatyta tvarka atliktų ir įregistruotų inžinerinių geologinių ir geotechninių tyrimų rezultatų. Ši nuostata neprivaloma, kai statomi nauji nesudėtingieji statiniai, neypatingieji statiniai: gyvenamosios paskirties (vieno, dviejų butų) pastatai ir jų priklausiniai, kitos (fermų, ūkio, šiltnamių ir sodų) paskirties pastatai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-2380](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25331

4) tiesinti ir gilinti natūralias upių vagas, keisti jų hidrologinį režimą, statyti užtvankas, įrengti hidroelektrines prie esamų užtvankų;

5) sausinti (išskyrus esamo drenažo remontą) ar drėkinti žemę, išskyrus daržų, sodų, gėlynų, vejų drėkinimą;

6) barstyti iš lėktuvų chemines augalų apsaugos priemones ir mineralines trąšas;

7) naudoti skystuosius tręšiamuosius produktus ir kitas tręšimui naudojamas skystąsias medžiagas, išskyrus tręšiant augalus per lapus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-394](#), 2025-06-30, paskelbta TAR 2025-07-02, i. k. 2025-12147

8) į karstines smegduobes leisti bet kokius skysčius ir versti bet kokias kietas medžiagas (nuotekas, drenažo vandenis, atliekas ir panašiai), išskyrus gruntą, kai užverčiama smegduobė;

9) kasti karstinėse smegduobėse durpes, suarti ir paversti dirbamąja žeme karstines smegduobes;

10) užpilti karstines smegduobes, atsivėrusias Biržų regioninio parko teritorijoje, negavus už regioninio parko apsaugą atsakingos institucijos pritarimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

11) užpilti karstines smegduobes negavus savivaldybės, kurios teritorijoje atsivėrusi smegduobė, administracijos direktoriaus įgalioto savivaldybės administracijos atstovo pritarimo (kai karstinė smegduobė nepatenka į Biržų regioninio parko teritoriją);

12) užpilti smegduobes ne moliniu gruntu.

2. Intensyvaus karsto žemėse:

1) draudžiama kita, negu šios dalies 4–7 punktuose nustatyta, pasėlių struktūra, tręšimo ir augalų apsaugos produktų naudojimo sistema;

2) augalų apsaugos produktai naudojami (išskyrus IV grupės intensyvaus karsto žemes), laikantis žemės ūkio ministro patvirtintų Geros augalų apsaugos praktikos taisyklių;

3) visuose ūkiuose, išskyrus asmeninius ūkius, dirvos gali būti tręšiamos tik pagal tręšimo planus, parengtus aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

4) intensyvaus karsto I grupės žemėje:

a) daugiametės žolės turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų pasėlių;

b) tręšiant per metus į dirvožemį gali patekti iki 100 kg/ha bendrojo azoto iš mineralinių ir organinių trąšų; tręšiant vien tik kraikiniu mėšlu, per metus į dirvą galima jo įterpti iki 20 t/ha;

5) intensyvaus karsto II grupės žemėje:

a) daugiametės žolės turi sudaryti ne mažiau kaip 30 procentų pasėlių;

b) tręšiant per metus į dirvožemį gali patekti iki 80 kg/ha bendrojo azoto iš mineralinių ir organinių trąšų; tręšiant vien tik kraikiniu mėšlu, per metus į dirvą galima jo įterpti iki 16 t/ha;

6) intensyvaus karsto III grupės žemėje:

a) daugiametės žolės ir ganyklos turi sudaryti ne mažiau kaip 40 procentų pasėlių;

b) tręšiant per metus į dirvožemį gali patekti iki 70 kg/ha bendrojo azoto iš mineralinių ir organinių trąšų; tręšiant vien tik kraikiniu mėšlu, per metus į dirvą galima jo įterpti iki 14 t/ha;

7) intensyvaus karsto IV grupės žemėje:

a) gali būti tik pievos ir miškai, auginami medingieji ir vaistiniai augalai;

b) tręšti galima tik organinėmis trąšomis; tręšiant per metus į dirvožemį gali patekti iki 60 kg/ha bendrojo azoto arba į dirvą galima įterpti iki 12 t/ha kraikinio mėšlo;

c) pievose ir ariamojoje žemėje draudžiama naudoti augalų apsaugos produktus.

3. Karstinės smegduobės apsaugos zonoje draudžiama:

1) arti ar kitaip dirbti žemę (auginti galima tik daugiametės žolės, kurios turi būti šienaujamos, o šienas pašalinamas iš zonos);

2) tręšti organinėmis ir mineralinėmis trąšomis;

3) naudoti augalų apsaugos produktus.

TRYLIKTAŠIS SKIRSNIS

ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIŲ TELKINIAI IR JUOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

109 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės gelmių išteklių telkiniuose

1. Šiame straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose, išskyrus atvejus, kai šie telkiniai patenka į valstybinius parkus, draustinius ar rezervatus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose žemės gelmių išteklių telkiniuose draudžiama:

- 1) statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui);
- 2) įveisti mišką ar sodą;
- 3) įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus;
- 4) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES SKLYPUOSE DIRVOŽEMIO APSAUGOS TIKSLAIS TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

110 straipsnis. Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose dirvožemio apsaugos tikslais taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose dirvožemio apsaugos tikslais taikomos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

1) žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jos plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintas gamtinio karkaso teritorijas, ir nepablogėtų dirvožemio savybės;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2) žemės ūkio naudmenos, kurių dirvožemis yra veikiamas vėjo ir vandens erozijos, turi būti naudojamos taikant antierozinių priemonių kompleksą;

3) žemės naudmenų plotai, kuriuos sudaro dirvožemio ir vandens apsauginę reikšmę turintys ir ekologiškai vertingi miškai bei medžių ir krūmų želdiniai, pažymėti teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose, turi būti naudojami atsižvelgiant į kraštovaizdžio formavimo ir aplinkos apsaugos reikalavimus;

4) atliekant žemės kasimo darbus, draudžiama naikinti derlingąjį dirvožemio sluoksnį.

VII SKYRIUS

ĮVAIRIŲ OBJEKTŲ AR REIŠKINIŲ STEBĖJIMO IR MATAVIMO STATINIAI, ĮRENGINIAI IR JŲ TERITORIJOS

PIRMASIS SKIRSNIS

MOLĖTŲ ASTRONOMIJOS OBSERVATORIJOS APSAUGOS ZONA IR JOJE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

111 straipsnis. Molėtų astronomijos observatorijos apsaugos zona

Molėtų astronomijos observatorijos apsaugos zona yra ovalo formos ir tęsiasi nuo didžiojo teleskopo bokšto 4 kilometrus į pietus, po 3,5 kilometro į rytus ir vakarus bei 3 kilometrus į šiaurę.

112 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Molėtų astronomijos observatorijos apsaugos zonoje

1. Molėtų astronomijos observatorijos apsaugos zonoje, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka negavus Molėtų astronomijos observatorijos administracijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- 1) statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti statinius, įrengti poilsiavietes ir įrenginius;
- 2) tiesti 110 kV ir aukštesnės įtampos elektros tinklus;
- 3) įrengti išorinį gyvenamųjų vietovių apšvietimą;
- 4) vykdyti plynuosius ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus;
- 5) keisti žemės reljefą;
- 6) vykdyti kitus darbus, kurių metu teršiama atmosfera arba naktį lauke naudojamas apšvietimas.

2. Molėtų astronomijos observatorijos administracija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai trukdys astronominiams stebėjimams, darydami įtaką dangaus apšviestumui ir atmosferos skaidrumui.

ANTRASIS SKIRSNIS

METEOROLOGINIŲ STEBĖJIMŲ AIKŠTELIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

113 straipsnis. Meteorologinių stebėjimų aikštelių apsaugos zonos

Nustatomos šios meteorologinių stebėjimų aikštelių apsaugos zonos:

- 1) specialioji meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zona;
- 2) bendroji meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zona.

114 straipsnis. Meteorologinių stebėjimų aikštelių apsaugos zonų dydis

1. Specialioji meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink meteorologinių stebėjimų aikštelę.

2. Bendroji meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zona – 200 metrų pločio žemės juosta aplink meteorologinių stebėjimų aikštelę, išskyrus specialiąją meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zoną.

115 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos meteorologinių stebėjimų aikštelių apsaugos zonose

1. Specialiojoje meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zonoje draudžiama bet kokia veikla, išskyrus statinių remontą ir rekonstravimą nedidinant išorės matmenų ar statinių statybą, remontą, rekonstravimą, įrenginių įrengimą, kai šie statiniai ar įrenginiai reikalingi meteorologijos stoties veiklai vykdyti.

2. Bendrojoje meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zonoje draudžiama:

- 1) sodinti medžius;
- 2) įrengti drėkinimo, sausinimo sistemas, karjerus, vandens telkinius;
- 3) vykdyti kasybos, sprogdinimo darbus, keisti žemės reljefą;
- 4) statyti ar įrengti sąvartynus;
- 5) statyti ar įrengti motokroso ar ralio trasas, hipodromus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles, naujus kelius (išskyrus pagalbines gatves, pagrindines pėsčiųjų ir dviračių eismo gatves ir takus, pagalbinius pėsčiųjų ir dviračių eismo takus), padidinti įrengto kelio ir (ar) jo statinių išorės matmenis;
- 6) naudoti statybos produktus, įrenginius ir kitas medžiagas, kurios spinduliuoja ar atspindi šviesą.

3. Bendrojoje meteorologinių stebėjimų aikštelės apsaugos zonoje, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba) pritarimo (derinimo) projektui, draudžiama statyti ar rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama (draudžiamas) pagal šio straipsnio 2 dalį.

4. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba nepitaria projektui, jeigu statinių statyba, rekonstravimas ar įrenginių įrengimas trukdys meteorologiniams stebėjimams ir matavimams.

METEOROLOGINIŲ RADIOLOKATORIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

116 straipsnis. Meteorologinių radiolokatorių apsaugos zonų dydis

Nustatomos šios meteorologinių radiolokatorių apsaugos zonos:

- 1) specialioji meteorologinio radiolokatoriaus apsaugos zona – 1,5 kilometro pločio žemės juosta aplink meteorologinį radiolokatorių;
- 2) bendroji meteorologinio radiolokatoriaus apsaugos zona – 10 kilometrų pločio žemės juosta aplink meteorologinį radiolokatorių, išskyrus specialiąją meteorologinio radiolokatoriaus apsaugos zoną.

117 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos meteorologinių radiolokatorių apsaugos zonose

1. Specialiojoje meteorologinio radiolokatoriaus apsaugos zonoje, Vyriausybės nustatyta tvarka negavus Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pritarimo (derinimo) projektui, draudžiama:

- a) statyti statinius, įrengti įrenginius, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra daugiau kaip 35 metrai;
- b) didinti aukštesnių kaip 35 metrai nuo žemės paviršiaus statinių ar įrenginių aukštį;
- c) rekonstruoti statinius ar įrenginius į statinius ar įrenginius, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra daugiau kaip 35 metrai.

2. Bendrojoje meteorologinių radiolokatorių apsaugos zonoje, Vyriausybės nustatyta tvarka negavus Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pritarimo (derinimo) projektui, draudžiama:

- a) statyti statinius, įrengti įrenginius, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra daugiau kaip 45 metrai;
- b) didinti aukštesnių kaip 45 metrai nuo žemės paviršiaus statinių ar įrenginių aukštį;
- c) rekonstruoti statinius ar įrenginius į statinius ar įrenginius, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra daugiau kaip 45 metrai.

3. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba nepritaria projektui, jeigu šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų statinių ar įrenginių statyba, rekonstravimas ir (ar) įrengimas trukdys kritulių stebėjimams ir matavimams ir nebus galima pritaikyti Vyriausybės nustatytų kompensacinių priemonių.

RADIOLOKATORIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

118 straipsnis. Radiolokatorių apsaugos zonos

Nustatomos šios radiolokatorių apsaugos zonos:

- 1) bendroji radiolokatoriaus apsaugos zona;
- 2) specialioji radiolokatoriaus apsaugos zona.

119 straipsnis. Radiolokatorių apsaugos zonų dydis

1. Bendroji radiolokatoriaus apsaugos zona – 1,5 kilometro pločio žemės juosta aplink karinį, valstybės sienos apsaugai skirtą ar civilinės aviacijos radiolokatorių.
2. Specialioji radiolokatoriaus apsaugos zona – 30 kilometrų pločio žemės juosta aplink karinį radiolokatorių, išskyrus bendrąją radiolokatoriaus apsaugos zoną.

120 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos radiolokatorių apsaugos zonose

1. Bendrojoje radiolokatoriaus apsaugos zonoje statinių statyba, rekonstravimas ir įrenginių įrengimas turi būti Vyriausybės nustatyta tvarka derinami su Transporto kompetencijų agentūra (bendrojoje civilinės aviacijos radiolokatoriaus apsaugos zonoje), Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) (bendrojoje valstybės sienos apsaugai skirto radiolokatoriaus apsaugos zonoje) ar Lietuvos kariuomenės vadu (bendrojoje karinio radiolokatoriaus apsaugos zonoje).
2. Specialiojoje radiolokatoriaus apsaugos zonoje statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 50 metrų ir daugiau, statyba ir rekonstravimas ar įrengimas turi būti derinami Vyriausybės patvirtintame Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka su Lietuvos kariuomenės vadu.
3. Transporto kompetencijų agentūra teikia išvadas dėl statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo, įvertinusi, ar statinių statyba bei rekonstravimas ir įrenginių įrengimas netrukdytų skrydžių saugai, Lietuvos kariuomenės vadas – ar statinių statyba bei rekonstravimas ir įrenginių įrengimas netrukdytų stebėti, kontroliuoti ir ginti oro erdvę, Valstybės sienos apsaugos tarnyba – ar statinių statyba bei rekonstravimas ir įrenginių įrengimas netrukdytų saugoti valstybės sieną.

PENKTASIS SKIRSNIS

VANDENS MATAVIMO STOČIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

121 straipsnis. Vandens matavimo stočių apsaugos zonos

Nustatomos šios vandens matavimo stočių apsaugos zonos:

- 1) vandens matavimo stoties prie upės ar kanalo apsaugos zona;
- 2) vandens matavimo stoties prie ežero ar tvenkinio apsaugos zona.

122 straipsnis. Vandens matavimo stočių apsaugos zonų dydis

1. Vandens matavimo stoties prie upės ar kanalo apsaugos zona – žemės juosta, kurios ilgis yra po 20 metrų išilgai upės ar kanalo kranto linijos, skaičiuojant nuo vandens matavimo stoties statinio išorinės atitvaros į upės ar kanalo pusę, plotis – iki kito upės ar kanalo kranto ir vanduo virš šios juostos.

2. Vandens matavimo stoties prie ežero ar tvenkinio apsaugos zona – žemės juosta, kurios ilgis yra po 20 metrų išilgai ežero ar tvenkinio kranto linijos, skaičiuojant nuo vandens matavimo stoties statinio išorinės atitvaros į ežero ar tvenkinio pusę, plotis – 20 metrų į ežero ar tvenkinio pusę ir vanduo virš šios juostos.

123 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos vandens matavimo stočių apsaugos zonose

1. Vandens matavimo stočių apsaugos zonose draudžiama įrengti prieplaukas, lieptus, nesudėtingus paplūdimio statinius, girdyklas, brastas.

2. Vandens matavimo stočių apsaugos zonose, Statybos įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pritarimo projektui ar numatomi veiklai, draudžiami upės ar kanalo vagos, ežero ar tvenkinio gilinimo, valymo, ledo sprogdinimo, kasybos, žemės darbai.

3. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba nepritaria projektui ar numatomi veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai trukdys hidrologiniams stebėjimams ir matavimams.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

GRUNTINIŲ GEODEZINIŲ ŽENKLŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

124 straipsnis. Gruntinio geodezinio ženklo apsaugos zonos dydis

Gruntinio geodezinio ženklo apsaugos zoną, nustatomą Lietuvos Respublikos valstybinio

globalinės padėties nustatymo sistemos tinklo nulinės, pirmos ir antros tikslumo klasių ir Lietuvos Respublikos valstybinio vertikaliojo tinklo pirmos ir antros tikslumo klasių gruntiniams ženklams, sudaro vieno metro pločio žemės juosta aplink šį ženklą nuo išorinės jo ribos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

125 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos gruntinio geodezinio ženklo apsaugos zonoje

Gruntinio geodezinio ženklo apsaugos zonoje draudžiama bet kokia ūkinė ir (ar) kitokia veikla.

VIII SKYRIUS

KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO REZERVINĖSE TERITORIJOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

126 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rezervinėse teritorijose

1. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rezervinėse teritorijose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka negavus valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama:

- 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus;
- 2) keisti ir (ar) nustatyti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), teritorijos naudojimo reglamentą;
- 3) statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti bet kokius statinius, kurių paskirtis nesusijusi su Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veikla;
- 4) keisti statinių paskirtį;
- 5) tiesti inžinerinius tinklus;
- 6) vykdyti tiesioginius naudingųjų iškasenų geologinius tyrimus ir naudoti naudingąsias iškasenas.

2. Valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija nepritaria atitinkamam žemės valdos arba kitam projektui ar numatomi veiklai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai ir (ar) veikla trukdys įgyvendinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto strategijos projektuose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto infrastruktūros plėtros planus.

IX SKYRIUS
VADOVYBĖS APSAUGOS TARNYBOS IR VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTO
SAUGOMŲ OBJEKTŲ APSAUGA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [XIII-2921](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-22, i. k. 2020-10923

PIRMASIS SKIRSNIS

VADOVYBĖS APSAUGOS TARNYBOS APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS
SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

127 straipsnis. Vadovybės apsaugos tarnybos saugomi objektai

Prie Vadovybės apsaugos tarnybos saugomų objektų priskiriami: Lietuvos Respublikos Prezidentūros, Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės pastatai, Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko rezidencijų pastatai su jiems priskirtais žemės sklypais ir priklausiniais.

128 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Vadovybės apsaugos tarnybos saugomų objektų apsaugos zonose

1. Vadovybės apsaugos tarnybos saugomų objektų apsaugos zonose draudžiama:

1) statyti visuomeninės paskirties pastatus, dėl kurių gali padidėti transporto priemonių ir (ar) žmonių srautai;

2) statyti gamybos, pramonės paskirties pastatus;

3) statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles, degalines, sprogmenų ir (ar) degių medžiagų saugyklas, jų prekybos vietas;

4) statyti statinius, kurių aukštis viršija Vyriausybės nustatytą maksimalų aukštį.

2. Vadovybės apsaugos tarnybos saugomų objektų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka negavus Vadovybės apsaugos tarnybos pritarimo projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) statyti ar rekonstruoti statinius, išskyrus statinius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama (draudžiamas) pagal šio straipsnio 1 dalį;

2) keisti statinių paskirtį;

3) sudaryti žemės sklypų ir (ar) statinių perleidimo, nuomos ar panaudos sandorius.

3. Vadovybės apsaugos tarnyba nepritaria projektui, numatomai veiklai ar sandoriui, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai (sandoriai) trukdys atlikti Vadovybės apsaugos tarnybos funkcijas ir kels grėsmę saugomų asmenų ar objektų saugumui ir (ar) sudarys prielaidas šiai grėsmei kilti.

Skirsnio pakeitimai:

ANTRASIS SKIRSNIS**VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTO SAUGOMŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS****129 straipsnis. Valstybės saugumo departamento saugomi objektai**

Valstybės saugumo departamento saugomi objektai – Valstybės saugumo departamento valdomi pastatai su jiems priskirtais žemės sklypais ir priklausiniais.

130 straipsnis. Valstybės saugumo departamento saugomų objektų apsaugos zonų dydis

Valstybės saugumo departamento saugomų objektų apsaugos zona – 200 metrų pločio žemės juosta aplink šio įstatymo 129 straipsnyje nurodytiems pastatams priskirtų žemės sklypų ribas.

131 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Valstybės saugumo departamento saugomų objektų apsaugos zonose

1. Valstybės saugumo departamento saugomų objektų apsaugos zonose draudžiama:

- 1) statyti ir (ar) įrengti degalines, sprogmenų ir (ar) degių medžiagų saugyklas,
- 2) vykdyti sprogdinimo darbus;
- 3) statyti ir (ar) įrengti pavojingų atliekų saugojimo aikšteles, sąvartynus;
- 4) statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, dėl kurių gali padidėti transporto priemonių ir (ar) žmonių srautai;

5) tiesti 110 kV ir aukštesnės įtampos elektros tinklus 100 metrų atstumu į abi puses nuo šio įstatymo 129 straipsnyje nurodytiems pastatams priskirtų žemės sklypų ribų.

2. Valstybės saugumo departamento saugomų objektų apsaugos zonose, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme ar Valstybės saugumo departamento direktoriaus nustatyta tvarka negavus Valstybės saugumo departamento pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

1) keisti ir (ar) nustatyti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), teritorijos naudojimo reglamentą;

2) statyti, rekonstruoti, griauti (išardyti) statinius ir įrengti, išardyti įrenginius, išskyrus statinius ir (ar) įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama (draudžiamas) pagal šio straipsnio 1 dalį;

- 3) keisti statinių paskirtį;
 - 4) vykdyti kasybos, žemės kasimo (lyginimo) darbus, tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus;
 - 5) tiesti inžinerinius tinklus;
 - 6) įrengti kelio ženklus, statyti ir (ar) įrengti viešojo transporto stoteles;
 - 7) sudaryti žemės sklypų (jų dalių) ir (ar) statinių (jų dalių) perleidimo, nuomos ar panaudos sandorius;
 - 8) įrengti vaizdo ir kitas stebėjimo sistemas;
 - 9) įrengti gatvių, kiemų, teritorijų ir informacinių stendų apšvietimą.
3. Valstybės saugumo departamentas nepritaria projektui, numatomi veiksmai ar sandoriui, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai trukdys Valstybės saugumo departamento elektroninių apsaugos sistemų funkcionavimui ir (ar) informacijos, sudarančios valstybės ar tarnybos paslaptį, apsaugai.

X SKYRIUS

KRAŠTO APSAUGA IR VALSTYBĖS SIENOS APSAUGA

PIRMASIS SKIRSNIS

KRAŠTO APSAUGOS OBJEKTŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

132 straipsnis. Krašto apsaugos objektai

Krašto apsaugos objektai – kitos paskirties žemės sklypai, naudojami – teritorijos krašto apsaugos tikslams.

133 straipsnis. Krašto apsaugos objektų apsaugos zonų dydis

Aplink krašto apsaugos objektus nustatomos šios apsaugos zonos:

- 1) 400 m pločio žemės juosta, jeigu šiame objekte yra įrengti ar planuojami įrengti sprogmenų sandėliai;
- 2) 100 m pločio žemės juosta neurbanizuotose teritorijose, išskyrus šio straipsnio 1 punkte nurodytą atvejį;
- 3) 50 m pločio žemės juosta urbanizuotose teritorijose (išskyrus miestus), išskyrus šio straipsnio 1 punkte nurodytą atvejį;
- 4) 25 m pločio žemės juosta miestuose, išskyrus šio straipsnio 1 punkte nurodytą atvejį.

134 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos krašto apsaugos objektų apsaugos zonose

1. Krašto apsaugos objektų apsaugos zonose, Statybos įstatyme arba Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka negavus Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos pritarimo projektui ar numatomi veiksmai, draudžiama:

- 1) statyti, rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, keisti statinių paskirtį;
- 2) sodinti želdinius, įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

- 3) vykdyti sprogdinimo darbus;
- 4) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu, vandens telkinių gilinimo, kasybos darbus;

- 5) gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie krašto apsaugos objektų.

2. Krašto apsaugos ministerija nepritaria projektui ar numatomi veiksmai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai trukdys krašto apsaugos veiklai ir jos apsaugai ir (ar) dėl krašto apsaugos vykdomos veiklos kils grėsmė šiuos darbus vykdančių asmenų ar jų turto saugumui.

ANTRASIS SKIRSNIS

TERITORIJOSE, KURIOSE, ATSIŽVELGIANT Į NACIONALINIO SAUGUMO REIKALAVIMUS, TAIKOMI STATYBOS APRIBOJIMAI, TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

135 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi statybos apribojimai

1. Teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi statybos apribojimai, Vyriausybės nustatyta tvarka negavus Lietuvos kariuomenės vado ir kitų nacionalinį saugumą užtikrinančių institucijų pritarimo (derinimo) projektui, draudžiama statyti, rekonstruoti ar įrengti vėjo elektrines.

2. Lietuvos kariuomenės vadas nepritaria projektui, jeigu planuojamos statyti vėjo elektrinės nurodytose statybos vietose kliudys stebėti, kontroliuoti ir ginti oro erdvę, kitos nacionalinį saugumą užtikrinančios institucijos – jeigu planuojamos statyti vėjo elektrinės nurodytose statybos vietose kliudys atlikti tiesiogines jų funkcijas, susijusias su nacionalinio saugumo užtikrinimu. Vėjo elektrinių statybos vietų su Lietuvos kariuomenės vado ir kitomis nacionalinį saugumą

užtikrinančiomis institucijomis derinimo sąlygos nustatytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

TREČIASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS OBJEKTŲ IR ĮRENGINIŲ APSAUGOS ZONOS IR JOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

136 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos objektai ir įrenginiai, kuriems nustatomos apsaugos zonos

Prie valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių, kuriems nustatomos apsaugos zonos, priskiriami: valstybės siena, pasienio juosta, valstybės sienos ženklai, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamieji ženklai, pasienio keliai ir patrulio takai, vaizdo, ryšių ir (ar) signalizacijos sistemos (kompleksai), stebėjimo bokštai ir stiebai, atraminiai punktai, elingai, prieplaukos, kontaktiniai punktai, Valstybės sienos apsaugos tarnybos struktūrinių padalinių dislokacijos vietos, pasienio kontrolės punktai, kiti valstybės sienos apsaugos objektai.

137 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos

Nustatomos šios valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių (toliau – apsaugos objektai) apsaugos zonos:

- 1) valstybės sienos su Baltarusijos Respublika ir su Rusijos Federacija (toliau – išorės siena) apsaugos zona;
- 2) valstybės sienos su Latvijos Respublika ir su Lenkijos Respublika (toliau – vidaus siena) apsaugos zona;
- 3) pasienio kontrolės punktų, esančių prie automobilių kelių ir upių, apsaugos zona;
- 4) apsaugos objektų, nepatenkančių į šio straipsnio 1, 2 punktuose nurodytas teritorijas (išskyrus valstybės sienos ženklus, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamuosius ženklus), apsaugos zona;
- 5) valstybės sienos ženklo, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamojo ženklo apsaugos zona.

138 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonų dydis

1. Išorės sienos apsaugos zona – 500 metrų pločio žemės juosta į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą nuo valstybės sienos su Baltarusijos Respublika ir su Rusijos Federacija, kai valstybės siena eina sausuma, arba nuo vandens telkinio kranto, kai valstybės siena eina pasienio vandenimis.

2. Vidaus sienos apsaugos zona – 100 metrų pločio žemės juosta į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą nuo valstybės sienos su Latvijos Respublika ir su Lenkijos Respublika, kai valstybės siena eina sausuma, arba nuo vandens telkinio kranto, kai valstybės siena eina pasienio vandenimis.

3. Pasienio kontrolės punktų, esančių prie automobilių kelių ir upių, apsaugos zona:

1) neurbanizuotose teritorijose – 100 metrų pločio žemės juosta nuo šių pasienio kontrolės punktų teritorijos ribos;

2) urbanizuotose teritorijose – 50 metrų pločio žemės juosta nuo šių pasienio kontrolės punktų teritorijos ribos.

4. Šio įstatymo 137 straipsnio 4 punkte nurodytų apsaugos objektų apsaugos zona:

1) neurbanizuotose teritorijose – 100 metrų pločio žemės juosta aplink šių objektų sklypų ribas;

2) urbanizuotose teritorijose (išskyrus miestus) – 50 metrų pločio žemės juosta aplink šių objektų sklypų ribas;

3) miestuose – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių objektų sklypų ribas.

5. Valstybės sienos ženklo, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamojo ženklo apsaugos zona – 2,5 metro pločio žemės juosta aplink šiuos ženklus.

139 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonose

1. Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonose, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytas zonas, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado nustatyta tvarka negavus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, draudžiama:

1) statyti, rekonstruoti statinius, hidrotechninius įrenginius;

2) įrengti telekomunikacijų, radijo ryšio tinklo trikdžius skleidžiančius įrenginius;

3) sodinti želdinius, įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

4) vykdyti sprogdinimo darbus;

5) vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu, vandens telkinių gilinimo, kasybos darbus;

6) gadinti, užverti ar užversti kelius, vedančius apsaugos objektų link;

7) vykdyti veiklą, susijusią su ginklų, šaudmenų, sprogmenų ir specialiųjų priemonių (ar juos imituojančių priemonių) naudojimu.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnyba nepritaria projektui ar numatamai veiklai, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai trukdys bent vienai iš šioje dalyje nurodytų veiklų:

- 1) užtikrinti nepakitusia valstybės sienos linijos padėtį;
- 2) stebėti, kontroliuoti ir saugoti valstybės sieną;
- 3) valstybės sienos stebėjimo sistemų, elektroninių ryšių tinklų funkcionavimui;
- 4) apsaugoti valstybės sienos apsaugos objektus ir įrenginius nuo sugadinimo, sunaikinimo.

3. Valstybės sienos ženklo, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamojo ženklo apsaugos zonoje, Statybos įstatyme ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado nustatyta tvarka negavus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pritarimo projektui ar numatamai veiklai, draudžiama vykdyti statybos, kasybos, žemės ūkio darbus, tiesti inžinerinius tinklus.

4. Valstybės sienos apsaugos tarnyba nepritaria projektui ar numatamai veiklai, jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodyti darbai sugadins, sunaikins valstybės sienos ženklus ir valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamuosius ženklus, pakeis šių ženklų vietą.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

140 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus III skyriaus septintąjį skirsnį, 143 straipsnį ir šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

2. *Neteko galios nuo 2024-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1777](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27591

2¹. Šio įstatymo III skyriaus septintasis skirsnis įsigalioja 2023 m. rugpjūčio 1 d.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1625](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-13, i. k. 2022-25402

3. Šio įstatymo 143 straipsnis įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

4. Vyriausybė, kitos šiame įstatyme nurodytos institucijos iki 2019 m. gruodžio 31 d. pagal kompetenciją priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytus teisės aktus.

5. Teisės aktus, susijusius su šiame įstatyme nurodytų teritorijų registravimu, Vyriausybė, kitos šiame įstatyme nurodytos institucijos priima iki 2022 m. sausio 1 d.

141 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos Nekilnojamojo turto registre įregistruotam žemės sklypui (jo daliai), patenkančiam (-iai) į šio įstatymo V skyriuje nurodytas saugomas teritorijas, pajūrio juostą, paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas ir juostas, Šiaurės Lietuvos karstinį regioną (ar į pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusį teisinį reguliavimą tas pačias teritorijas), šios teritorijos buvo neįrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos šiose teritorijose, šiame žemės sklype (jo dalyje) taikomos nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Kai šioje dalyje nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tenkinant viešąjį interesą tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, informacija apie planuojamą priimti sprendimą nustatyti šioje dalyje nurodytas teritorijas skelbiama šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Informacijai apie nustatytas šioje dalyje nurodytas teritorijas paskelbti taikomos šio įstatymo 11 straipsnio 2–4 dalių nuostatos, išskyrus informaciją apie nustatytas paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas ir juostas, Šiaurės Lietuvos karstinį regioną ir pajūrio juostą, pagal Saugomų teritorijų įstatymą priskiriamas bendrosios ekologinės apsaugos zonoms, kai įstatymo nustatytais atvejais šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos kompensacijos nemokamos, – šią informaciją šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys per 10 darbo dienų nuo dokumento, kuriame nustatyta šioje dalyje nurodyta teritorija, patvirtinimo dienos viešai paskelbia savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šioje dalyje nurodyta teritorija, ir Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos, priėmusios sprendimą nustatyti šioje dalyje nurodytą teritoriją (kai šioje dalyje nurodytų teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija), interneto svetainėje. Skelbiamoje informacijoje nurodoma arba pateikiama nuoroda, kur su šia informacija susipažinti: sprendimas ar kitas dokumentas, kuriuo buvo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas ar atitinkamos teritorijos planas, žemėlapis ir (ar) schema; specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikytinos nustatytoje šioje dalyje nurodytoje teritorijoje, arba nuoroda, kur su jomis galima susipažinti; nurodoma, kad visa informacija skelbiama Lietuvos erdvinės informacijos portale (geoportal.lt).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

2. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, žemės valdos projektai, statinių ir kitos veiklos projektai turi atitikti šio įstatymo reikalavimus.

3. Jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos ūkinei ir (ar) kitokiai veiklai, dėl kurios turėjo būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, statybą leidžiantys dokumentai išduoti, projektai, kuriems įstatymų nustatytais atvejais tokie dokumentai neišduodami, suderinti ir ši veikla vykdoma, bet šiame įstatyme nurodytos teritorijos nenustatytos ir neįrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, jas nustato Vyriausybė ar Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka tvirtinamuose planuose, žemėlapiuose ir (ar) schemose. Šioms teritorijoms nustatyti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas. Šioje dalyje nurodytos teritorijos nustatomos ir šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 8 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodyti pranešimai ir prašymai pateikiami iki 2022 m. gruodžio 31 d. šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 8 straipsnio 3 dalies 6 punkte nustatyta tvarka arba, pateikus šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą iki 2022 m. gruodžio 31 d., gali būti pateikiami šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti prašymai. Jeigu šioje dalyje nurodytos teritorijos buvo nustatytos, bet nebuvo įrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą iki 2022 m. gruodžio 31 d. ir (ar) nustatomos po 2022 m. gruodžio 31 d., šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti prašymai pateikiami arba šioms teritorijoms įregistruoti reikalingi duomenys perduodami iki 2026 m. gruodžio 31 d. Pranešimus ir prašymus Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikia asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, o kai tokio nėra, – įstatymų ar atitinkamos srities ministro (pagal jam pavestas valdymo sritis) įgaliota institucija. Žemės savininkas, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis, taip pat fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija ar jų padaliniai, naudojantys žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai ar patikėtiniai apie nustatytas šioje dalyje nurodytas teritorijas ir jose taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, o asmenys, turintys teisę į kompensacijas, apie teisę kreiptis į konkretų subjektą dėl šios kompensacijos sumokėjimo informuojami šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyta tvarka. Šioje dalyje nurodytais atvejais žemės sklypo savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės sklypo patikėtinui išmokamos kompensacijos, kurių dydis apskaičiuojamas pagal žemės sklypo vidutinę rinkos vertę, nustatytą Vyriausybės nustatyta tvarka taikant masinį turto vertinimą. Šios kompensacijos nemokamos, kai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo buvo atlyginta, jeigu teritorija (jos dalis), dėl kurios nustatymo atsiradusių apribojimų taikymo buvo atlyginta, sutampa su naujai nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija (jos dalimi), kai šiame įstatyme nurodyta teritorija nustatoma tik dėl šio

žemės savininko naudai vykdomos veiklos, kitais įstatymų numatytais atvejais. Šios dalies nuostatos netaikomos nustatant sanitarinės apsaugos zonas.

4. Kai sanitarinės apsaugos zona į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą buvo įrašyta šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 9 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo dienos), bet šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytas prašymas arba šiai teritorijai įregistruoti reikalingi duomenys nepateikti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatyta sanitarinės apsaugos zona, vykdymu, šioje dalyje nurodytu atveju nustato šią sanitarinės apsaugos zoną poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikia šioje dalyje nurodytus prašymus arba sanitarinės apsaugos zonai įregistruoti reikalingus duomenis. Jeigu poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente nustatyta sanitarinės apsaugos zona, palyginti su įrašytąja į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, sumažėja, asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatyta sanitarinės apsaugos zona, vykdymu, per 3 darbo dienas nuo įgaliotos institucijos sprendimo pritarti šioje dalyje nurodytam poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentui priėmimo dienos apie nustatytą sumažėjusią sanitarinės apsaugos zoną šio įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka informuoja į šią teritoriją nebepatenkančios žemės savininkus, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinius, taip pat fizinius ar juridinius asmenis arba kitas organizacijas ar jų padalinius, naudojančius žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) nustatytoje sanitarinės apsaugos zonoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkus ar patikėtinius. Prašymas įgaliotai institucijai priimti sprendimą dėl šioje dalyje nurodyto poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumento pateikiamas iki 2024 m. gruodžio 31 d., o šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti prašymai arba šioms teritorijoms įregistruoti reikalingi duomenys Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikiami iki 2025 m. gruodžio 1 d. Šioje dalyje nurodytoms sanitarinės apsaugos zonoms nustatyti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas ir kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiose teritorijose nemokamos, išskyrus atvejus, kai žemės sklypo ar valstybinės žemės dalis, patenkanti į poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentuose nustatytą sanitarinės apsaugos zoną, padidėja (šiais atvejais padidėjusioje, palyginti su įrašytąja į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, sanitarinės apsaugos zonos dalyje taikomos šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

5. Kai sanitarinės apsaugos zona turėjo būti įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 9 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo dienos), bet nebuvo įrašyta iki 2022 m. gruodžio 31 d., asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatyta sanitarinės apsaugos zona, vykdymu, nustato šią sanitarinės apsaugos zoną poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente, Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikia šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytus prašymus arba sanitarinės apsaugos zonai įregistruoti reikalingus duomenis ir per 3 darbo dienas nuo įgaliotos institucijos sprendimo pritarti šioje dalyje nurodytam poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentui priėmimo dienos apie nustatytą sanitarinės apsaugos zoną ir joje taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas šio įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka informuoja į šią teritoriją patenkančios žemės savininkus, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinius, taip pat fizinius ar juridinius asmenis arba kitas organizacijas ar jų padalinius, naudojančius žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) nustatytoje sanitarinės apsaugos zonoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkus ar patikėtinius. Prašymas įgaliotai institucijai priimti sprendimą dėl šioje dalyje nurodyto poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumento pateikiamas iki 2024 m. gruodžio 31 d. Šio straipsnio 4 dalyje nustatytais terminais šioje dalyje nurodyti prašymai įgaliotai institucijai teikiami kartu su Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus nustatyta tvarka parengta Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos išvada dėl galimybės nustatyti sanitarinės apsaugos zoną šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 9 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo dienos). Šioje dalyje nurodytoms sanitarinės apsaugos zonoms nustatyti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas ir kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiose teritorijose nemokamos, išskyrus atvejus, kai žemės sklypo ar valstybinės žemės dalis, patenkanti į poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentuose nustatytą sanitarinės apsaugos zoną, padidėja (šiais atvejais padidėjusioje, palyginti su galėjusia būti įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 9 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo dienos) sanitarinės apsaugos zonos dalyje taikomos šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

6. Jeigu šiame įstatyme nurodytos teritorijos turi būti nustatytos dėl ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, kuriai vykdyti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos šių teritorijų nustatyti nereikėjo, kai ši veikla vykdoma ar jai vykdyti statybą leidžiantys dokumentai išduoti, jas nustato Vyriausybė ar Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka tvirtinamais planais, žemėlapiais ir (ar) schemomis. Šioms teritorijoms nustatyti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas. Asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, o kai tokio nėra, įstatymų ar atitinkamos srities ministro (pagal jam pavestas valdymo sritis) įgaliota institucija pranešimą žymai apie šioje dalyje nurodytas nustatytas teritorijas padaryti, prašymą šias teritorijas įrašyti į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą arba įregistruoti į Nekilnojamojo turto registrą pateikia šio įstatymo (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 8 straipsnio 3 dalies 6 punkte, šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyta tvarka. Žemės savininkas, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis, taip pat fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija ar jų padaliniai, naudojantys žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai ar patikėtiniai apie nustatytas šioje dalyje nurodytas teritorijas ir jose taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, o asmenys, turintys teisę į kompensacijas, apie teisę kreiptis į konkretų subjektą dėl šios kompensacijos sumokėjimo informuojami šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyta tvarka. Šioje dalyje nurodytais atvejais išmokamos kompensacijos vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, išskyrus atvejus, kai, tenkinant viešąjį interesą, šioje dalyje nurodytos teritorijos nustatomos šioje dalyje nurodytai veiklai, dėl kurios iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimais teisės aktuose ir (ar) teritorijų planavimo dokumentuose buvo nustatyti, bet nebuvo numatyta galimybė mokėti kompensacijas dėl šių apribojimų taikymo (magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijos, potvynių grėsmės teritorijos, branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonos, pajūrio juosta).

7. Teritorijose, kuriose iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo vykdoma ūkinė ir (ar) kitokia veikla, pastatyti statiniai ir (ar) išduoti statybą leidžiantys dokumentai, patenkančiose į įsigaliojus šiam įstatymui nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos tik ūkinei ir (ar) kitokiai veiklai, pradėti planuoti ir (ar) vykdyti įsigaliojus šiam įstatymui, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

8. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimai dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą ir (ar) valstybinės žemės patikėtinio rašytiniai sutikimai tiesti susisiekiama komunikacija, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius

valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, prilyginami šiame įstatyme nurodytiems žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimams.

9. Kai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo gautas žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas, kuriame nebuvo aptarta informavimo apie pradedamas taikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, jų taikymo pabaigą tvarka, asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, ar šio asmens teisių ir pareigų perėmėjas, o kai tokio nėra, teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatorius, teikdamas Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą arba šiai teritorijai įregistruoti reikalingus duomenis, tą pačią dieną kitu, per E. pristatymo sistemą, elektroniniu paštu arba paštu siunčiamu, dokumentu pateikia rašytinę informaciją žemės sklypo, kuriame numatoma taikyti šias specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ir (ar) jų nebetaikyti, savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinui jo deklaruotos gyvenamosios vietos ar buveinės adresu apie pradedamas taikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ar jų taikymo pabaigą (jeigu žemės sklypo savininko gyvenamoji vieta nežinoma, informacija apie pradedamas taikyti ir (ar) nebetaikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas žemės sklypui (jo daliai) viešai paskelbiama savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, interneto svetainėje. Kai atitinkamo fizinio asmens gyvenamoji vieta nežinoma, informacija apie teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą, ir jose taikytinas specialiąsias sąlygas siunčiama į paskutinę žinomą tokio fizinio asmens gyvenamąją vietą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

10. Kai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo gautas žemės savininko sutikimas, kuriame nebuvo aptartas nuostolių atlyginimas, žemės savininkas dėl nuostolių, patiriamų dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo nustatytose šiame įstatyme nurodytose teritorijose, atlyginimo turi teisę kreiptis į asmenį, suinteresuotą ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, ar į šio asmens teisių ir pareigų perėmėją, o kai tokio nėra, – į teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatorių arba, jeigu nepavyksta susitarti, į teismą dėl nuostolių atlyginimo teismo tvarka ne vėliau kaip per vienus kalendorinius metus nuo pranešimo apie taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas išsiuntimo (jeigu nežinoma žemės sklypo savininko deklaruota gyvenamoji vieta, – nuo viešo paskelbimo savivaldybės, kurios teritorijoje nustatyta šiame įstatyme nurodyta teritorija, interneto svetainėje) dienos, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip. Asmenims, praleidusiems šioje dalyje nustatytą terminą dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas. Šioje dalyje nurodytų žemės savininko patiriamų nuostolių dydis ir atlyginimo terminai nustatomi asmens, suinteresuoto ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame

įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, ar šio asmens teisių ir pareigų perėmėjo, o kai tokio nėra, – teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto organizatoriaus ir žemės savininko rašytiniu susitarimu. Nuostoliai nekompensuojami, kai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo atsiradę tokie patys nuostoliai buvo atlyginti, jeigu šiame įstatyme nurodyta teritorija (jos dalis), dėl kurios nustatymo buvo gautas žemės savininko sutikimas, kuriame nebuvo aptartas nuostolių atlyginimas, ir teritorija (jos dalis), dėl kurios nustatymo atsiradę šie nuostoliai buvo atlyginti, sutampa. Šalims nesusitarus, ginčus dėl nuostolių atlyginimo nagrinėja teismas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

11. Jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos kituose įstatymuose ar Vyriausybės nutarimuose nurodyta teritorija, kurioje turi būti taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, buvo nustatyta ir įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, o šiame įstatyme tokia teritorija nenurodyta, Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas kitą dieną po šio įstatymo įsigaliojimo dienos žemės sklypo, patenkančio į šioje dalyje nurodytą teritoriją, registro įrašę panaikina įrašus ir (ar) žymą apie šią teritoriją.

12. Iki 2023 m. sausio 1 d. žemės sklypui taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos ir po 2023 m. sausio 1 d., iki šiame įstatyme nurodytos teritorijos, kuriose taikomos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos, bus įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.

13. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose, žemės valdos projektuose ir (ar) statinių, kuriems išduoti statybą leidžiantys dokumentai, projektuose teritorijos, kuriose turi būti taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (ar tos pačios teritorijos pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos) nurodytose teritorijose, kuriose nesuformuoti žemės sklypai, specialiosios žemės naudojimo sąlygos šiose teritorijose taikomos nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iki šiame įstatyme nurodytos teritorijos, kuriose taikomos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos, bus įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.

14. Valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiami duomenys apie teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikiami Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui iki 2022 m. birželio 30 d. Šios teritorijos nuo 2023 m. sausio 1 d. laikytinos Nekilnojamojo turto registro objektais.

15. Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas, vadovaudamasis šiuo įstatymu, kitą dieną po jo įsigaliojimo dienos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Nekilnojamojo turto kadastre ir Nekilnojamojo turto registre pakeičia įrašus apie žemės sklypams taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

16. Informavimo per E. pristatymo sistemą arba elektroniniu paštu apie viešojo intereso tikslais nustatytas šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 2, 3, 7, 8, 10 ir 11 punktuose įvardytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas paslaugos kaina negali viršyti savikainos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

142 straipsnis. *Neteko galios nuo 2024-01-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

143 straipsnis. Šio įstatymo 10 straipsnio nauja redakcija

Pakeisti šio įstatymo 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymas

1. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos nuo nustatytų šiame įstatyme nurodytų teritorijų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre dienos.

2. Ūkinė ir (ar) kitokia veikla, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, gali būti vykdoma, jeigu šios teritorijos nustatytos ir įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

**SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ IR SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ ĮRENGINIŲ
APSAUGOS ZONŲ DYDIS**

1 lentelė. Suskystintų gamtinių dujų įrenginių apsaugos zona

Antžeminių rezervuarų talpa, m ³	Apsaugos zonos plotis, m
iki 5	3
daugiau kaip 5 iki 20	10
daugiau kaip 20 iki 100	15
daugiau kaip 100 iki 250	20
daugiau kaip 250 iki 500	25

2 lentelė. Antžeminių suskystintų naftos dujų rezervuarų apsaugos zona

Antžeminių rezervuarų talpa, m ³	Apsaugos zonos plotis, m	
	nuo rezervuaro saugos įtaisų, uždaromosios, reguliavimo ar kt. armatūros	nuo rezervuaro išorinės sienelės
iki 5	3	1,5
daugiau kaip 5 iki 20	10	5
daugiau kaip 20 iki 100	15	7,5
daugiau kaip 100 iki 250	20	10
daugiau kaip 250 iki 500	25	12,5
daugiau kaip 500 iki 1 000	30	15
daugiau kaip 1 000 iki 3 000	40	20
daugiau kaip 3 000	50	25

3 lentelė. Požeminių suskystintų naftos dujų rezervuarų apsaugos zona

Požeminių rezervuarų talpa, m ³	Apsaugos zonos plotis, m	
	nuo rezervuaro saugos įtaisų, uždaromosios, reguliavimo ar kt. armatūros	nuo rezervuaro išorinės sienelės
iki 5	3	1,5
daugiau kaip 5 iki 20	5	2,5
daugiau kaip 20 iki 100	10	5
daugiau kaip 100 iki 250	15	7,5
daugiau kaip 250 iki 500	20	10
daugiau kaip 500 iki 1 000	25	12,5
daugiau kaip 1 000 iki 3 000	30	15
daugiau kaip 3 000	35	17,5

4 lentelė. Kitų suskystintų naftos dujų įrenginių apsaugos zonos

Suskystintų naftos dujų įrenginio arba statinio, kuriame yra šis įrenginys, pavadinimas (tipas)	Apsaugos zona skaičiuojama:	Apsaugos zonos plotis, m
Suskystintų naftos dujų dujinimo įrenginys	kai išgarinimo pajėgumas (kg/val.) iki 50, – aplink įrenginį	3
	daugiau kaip 50 iki 200 – aplink įrenginį	5
	daugiau kaip 200 iki 500 – aplink įrenginį	10
	daugiau kaip 500 – aplink įrenginį	15
Grupinis suskystintų naftos dujų balionų įrenginys	iki 6 balionų – aplink įrenginį	1
	daugiau kaip 6 balionai – aplink įrenginį	2
Suskystintų naftos dujų kolonėlė	aplink kolonėlę	7
Suskystintų naftos dujų balionų pildymo, siurblynės ir (ar) kompresorinės (dujų pildymo posto, dujų pildymo stoties) pastatas	nuo pastato langų, durų	2
	nuo mechaninio vėdinimo oro šalinimo angų, žvakių arba lauke sumontuotų įrenginių	5
Suskystintų naftos dujų balionų sandėlis	nuo sandėlio langų, durų	2
	nuo sandėlio mechaninio vėdinimo oro šalinimo angų	3
	nuo sandėlio natūralaus vėdinimo atvirų angų	2
Suskystintų naftos dujų balionų sandėliavimo aikštelė ir (ar) konteineris	kai sandėliuojama iki 440 kg suskystintų naftos dujų, – nuo aikštelės ribų ir (ar) aplink konteinerį	2
	kai sandėliuojama daugiau kaip 440 kg suskystintų naftos dujų – nuo aikštelės ribų ir (ar) aplink konteinerį	3

Pastabos:

1. 1 lentelėje nurodytos suskystintų gamtinių dujų įrenginių apsaugos zonos nustatomos matuojant horizontalų atstumą nuo suskystintų gamtinių dujų įrenginių aptvėrimo. Jeigu šio aptvėrimo nėra, apsaugos zonos nustatomos matuojant horizontalų atstumą nuo suskystintų gamtinių dujų įrenginio išorinių sienelių ar ribų.

2. 2 ir 3 lentelėse nurodytos suskystintų naftos dujų rezervuarų apsaugos zonos nustatomos matuojant horizontalų atstumą nuo rezervuaro išorinių sienelių ir saugos įtaisų, uždaromosios, reguliavimo ar kitos armatūros.

3. 2, 3 ir 4 lentelėse nurodytos suskystintų naftos dujų, neatsižvelgiant į jų rezervuarų talpą, įrenginių vertikalus apsaugos zonos dydis yra vienas metras virš suskystintų naftos dujų įrenginio, jo saugos įtaisų arba statinio, kuriame yra šis įrenginys, išorinių atitvarų, sienelių ar ribų, uždaromosios, reguliavimo ar kitos armatūros.

GAMYBINIŲ OBJEKTŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONŲ DYDIS

Eil. Nr.	Gamybinio objekto arba jame vykdomos veiklos pavadinimas	Kodas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m
1.	Žalios naftos gavyba	06.10	1 000
2.	Gamtinių dujų gavyba	06.20	1 000
3.	Mėsos perdirbimas, konservavimas ir mėsos produktų gamyba:	10.1	
3.1.	objektai, turintys skerdyklas, skerdyklos, kurių gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų šviežios mėsos ir (ar) mėsos produktų per parą;		200
3.2.	objektai, turintys skerdyklas, skerdyklos, kurių gamybos pajėgumas – iki 5 tonų šviežios mėsos ir (ar) mėsos produktų per parą, išskyrus šios lentelės 3.3 papunktyje nurodytus objektus;		100
3.3.	objektai, turintys skerdyklas, skerdyklos, kurių gamybos pajėgumas – iki 3 tonų šviežios mėsos ir (ar) 0,7 tonos mėsos produktų per savaitę;		50
3.4.	objektai, neturintys skerdyklų, kurių gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų mėsos ir (ar) mėsos produktų per parą;		100
3.5.	objektai, neturintys skerdyklų, kurių gamybos pajėgumas – iki 5 tonų mėsos ir (ar) mėsos produktų per parą		50
4.	Žuvų perdirbimas ir konservavimas:	10.2	
4.1.	objektai, kurių gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų žuvų per parą;		100
4.2.	objektai, kurių gamybos pajėgumas – iki 5 tonų žuvų per parą, išskyrus šios lentelės 4.3 papunktyje nurodytus atvejus;		50
4.3.	objektai, kurių pajėgumas – 50 ir mažiau kilogramų žuvų per parą, kai gamyba vykdoma savivaldybės tarybos nustatyta tvarka		0
5.	Gyvūninių ir augalinių riebalų bei aliejaus gamyba, kai gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų per parą	10.4	100
6.	Grūdų malimo produktų gamyba, kai gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų per parą	10.61	100
7.	Krakmolo ir krakmolo produktų gamyba, kai gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų per parą	10.62	100
8.	Cukraus gamyba	10.81	300
9.	Paruoštų pašarų gyvuliams gamyba:	10.9	
9.1.	paruoštų pašarų gyvuliams gamyba, išskyrus šios lentelės 9.2 papunktyje nurodytus objektus;		100
9.2.	skerdyklų atliekų perdirbimas gyvūnų pašarui gaminti		500

Eil. Nr.	Gamybinio objekto arba jame vykdomos veiklos pavadinimas	Kodas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m
10.	Odų rauginimas ir išdirbimas, kailių išdirbimas ir dažymas, kai gamybos pajėgumas – 500 m ² ir daugiau per parą	15.11	300
11.	Medienos pjaustymas ir obliavimas, kai gamybos pajėgumas – 5 000 m ² (ar 50 m ³) ir daugiau per parą	16.1	100
12.	Faneravimo dangos ir medienos plokščių gamyba:	16.21	
12.1.	faneravimo dangos ir medienos plokščių gamyba, išskyrus medienos plaušo plokščių, medienos drožlių plokščių, faneros gamybą;		200
12.2.	medienos plaušo plokščių gamyba, kai gamybos pajėgumas 5 000 m ² ir daugiau per parą;		200
12.3.	medienos drožlių plokščių gamyba, kai gamybos pajėgumas 100 m ³ ir daugiau per parą;		200
12.4.	faneros gamyba, kai gamybos pajėgumas – 50 m ³ ir daugiau per parą		200
13.	Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba, kai gamybos pajėgumas – 20 ir daugiau tonų per parą	17	100
14.	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba, išskyrus biokuro maišymą (etanolio maišymą su naftos produktais), durpių briketų gamybą	19	1 000
15.	Biokuro maišymas (etanolio maišymas su naftos produktais)	19.20	300
16.	Durpių briketų gamyba	19.20	200
17.	Pagrindinių chemikalų, trąšų ir azoto junginių, pirminių plastikų ir pirminio sintetinio kaučiuko gamyba	20.1	500
18.	Augalų apsaugos produktų ir kitų agrocheminių medžiagų gamyba	20.2	500
19.	Dažų, lakų ir panašių dangų medžiagų, spaustuvinių dažų ir mastikų gamyba	20.3	300
20.	Muilo ir ploviklių, valiklių ir blizgiklių gamyba, kai gamybos pajėgumas – 10 ir daugiau tonų per parą	20.41	100
21.	Kvepalų ir tualetų priemonių gamyba, kai gamybos pajėgumas – 5 ir daugiau tonų per parą	20.42	100
22.	Sprogiųjų medžiagų gamyba	20.51	300
23.	Guminių gaminių gamyba ir perdirbimas (atgavimas):		
23.1.	guminių padangų ir kamerų gamyba, guminių padangų restauravimas ir atnaujinimas, kitų guminių gaminių gamyba, kai gamybos pajėgumas – 15 ir daugiau tonų per parą;	22.11, 22.19	300
23.2.	guminių padangų ir kamerų gamyba, guminių padangų restauravimas ir atnaujinimas, kitų guminių gaminių gamyba, kai gamybos pajėgumas – nuo vienos iki 15 tonų per parą;	22.11, 22.19	100
23.3.	guminių gaminių perdirbimas (atgavimas)	38.32	300
24.	Plastikinių gaminių gamyba ir perdirbimas (atgavimas):		

Eil. Nr.	Gamybinio objekto arba jame vykdomos veiklos pavadinimas	Kodas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m
24.1.	plastikinių gaminių gamyba, plastikinių žaislų gamyba, plastikinių triračių ir kitų žaislų su ratukais gamyba, kur naudojama sintezė, kai gamybos pajėgumas – viena ir daugiau tonų per parą;	22.2, 32.40.20, 32.40.60	300
24.2.	plastikinių gaminių gamyba, plastikinių žaislų gamyba, plastikinių triračių ir kitų žaislų su ratukais gamyba, kur nenaudojama sintezė, kai gamybos pajėgumas – viena ir daugiau tonų per parą;	22.2, 32.40.20, 32.40.60	150
24.3.	plastikinių gaminių perdirbimas (atgavimas)	38.32	300
25.	Ugniai atsparių gaminių gamyba, kai gamybos pajėgumas – 10 ir daugiau tonų per parą	23.20	100
26.	Statybinių medžiagų iš molio gamyba, kai gamybos pajėgumas – 10 ir daugiau tonų per parą	23.3	100
27.	Cemento, kalkių ir gipso gamyba, kai gamybos pajėgumas – 10 ir daugiau tonų per parą	23.5	1 000
28.	Betono, cemento ir gipso gaminių bei dirbinių gamyba:		
28.1.	betono, cemento ir gipso gaminių bei dirbinių gamyba, kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 000 m ³ per metus, išskyrus šios lentelės 28.2 papunktyje nurodytus objektus;	23.6	100
28.2.	fibrolito gamyba, kitų betono, gipso ir cemento gaminių bei dirbinių gamyba, kai gamybos pajėgumas – viena ir daugiau tonų per parą	23.65, 23.69	100
29.	Laivų ir plūdriųjų konstrukcijų statyba ir remontas	30.11, 33.15	100
30.	Dujų gamyba:	35.21	
30.1.	dujų, išskyrus biodujas, gamyba;		500
30.2.	biodujų gamyba		200
31.	Užkrėstų gyvų ar kritusių gyvūnų, taip pat gyvūninės kilmės atliekų apdorojimas ir šalinimas	38.22	500

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIII-3264](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-15, i. k. 2020-15776

Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

KOMUNALINIŲ OBJEKTŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONŲ DYDIS

1 lentelė. Komunalinių objektų, kuriuose tvarkomos nuotekos, sanitarinės apsaugos zonų dydis

Eil. Nr.	Komunalinio objekto (įrenginio) pavadinimas	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m, kai įrenginių našumas per parą, tūkst. m ³				
		nuo 0,005 iki 0,05	nuo 0,05 iki 0,2	nuo 0,2 iki 5	nuo 5 iki 50	daugiau kaip 50
1.	Atviri mechaninio ir (arba) biologinio ir (arba) cheminio nuotekų valymo įrenginiai	–	100	200	400	500
2.	Nuotekų dumblo sausinimo ir (arba) kaupimo aikštelės	100	150	200	400	500
3.	Nuotekų dumblo apdorojimo įrenginiai (biodujų gavyba ir (arba) terminis dumblo apdorojimas ir (arba) kompostavimas)	100	150	200	400	500
4.	Uždari mechaninio ir (arba) biologinio ir (arba) cheminio nuotekų valymo įrenginiai	–	–	–	100	200
5.	Mechaniškai apvalytų nuotekų antžeminė filtravimo sistema	100	200	300	400	500

2 lentelė. Komunalinių objektų, nenurodytų 1 lentelėje, sanitarinės apsaugos zonų dydis

Eil. Nr.	Komunalinio objekto (įrenginio) pavadinimas	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m
1.	Atliekų deginimo įrenginys	500
2.	Nepavojingųjų atliekų sąvartynas	500
3.	Pavojingųjų atliekų sąvartynas	500
4.	Inertinių atliekų sąvartynas	200
5.	Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė (be maisto atliekų, gamybinės kilmės biologiškai skaidžių atliekų, gyvūninės kilmės šalutinių produktų, nuotekų dumblo kompostavimo)	100
6.	Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė (kompostuojant maisto atliekas, gamybinės kilmės biologiškai skaidžias atliekas, gyvūninės kilmės šalutinius produktus, nuotekų dumblą)	500
7.	Atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiai (statiniai)	100
8.	Gyvūnų laidojimo vietos (kapinės)	100
9.	Steigiamos naujos kapinės ir plečiamos įsteigtų kapinių teritorijos	100
10.	Krematoriumas	200
11.	Uždarytas pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų sąvartynas*	100

* Reikalavimas taikomas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytu laikotarpiu, kurio metu sąvartynas gali kelti pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai.

**PASTATŲ, KURIUOSE LAIKOMI ŪKINIAI GYVŪNAI, SU PRIE JŲ ESANČIAIS
MĖŠLO IR SRUTŲ KAUPIMO ĮRENGINIAIS ARBA BE JŲ SANITARINĖS APSAUGOS
ZONŲ DYDIS**

Pastatams, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai (iki 300 sutartinių gyvulių), su prie jų esančiais mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinės apsaugos zonos nenustatomos.

Pastatuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, nustatytų sutartinių gyvulių skaičius (SG)*	Sanitarinės apsaugos zonos plotis, m
Triušių (nuo 300)	100
Arklių, avių, ožkų, žvėrelių, paukščių, išskyrus broilerius ir vištas (nuo 300)	300
Kiaulių (nuo 300 iki 499)	500
Kiaulių (nuo 500)	1 000
Broilerių, vištų (nuo 300)	1 000
Galvijų:	
nuo 300 iki 1 199	300
nuo 1 200	500

* Sutartinių gyvulių skaičius nustatomas perskaičiuojant gyvūnų skaičių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2990](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12612

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 66, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 81 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2921](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-22, i. k. 2020-10923

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7 straipsnio, IX skyriaus pavadinimo, IX skyriaus pirmojo skirsnio ir 142 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3264](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-15, i. k. 2020-15776

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 priedo pakeitimo įstatymas

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3331](#), 2020-10-15, paskelbta TAR 2020-10-29, i. k. 2020-22473
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-634](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24229
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 98 ir 105 straipsnių pakeitimo įstatymas
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-643](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24263
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 44, 45, 46, 77, 83 straipsnių ir III skyriaus vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1245](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14929
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymas
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1625](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-13, i. k. 2022-25402
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 140 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymas
9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1229](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15595
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymas
10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1777](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27591
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 51, 53, 140 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymas
11.
Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
Nr. [KT60-N7/2023](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-29, i. k. 2023-13152
Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 3 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai
12.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-2323](#), 2023-12-12, paskelbta TAR 2023-12-22, i. k. 2023-25082
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas
13.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-2380](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25331
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 ir 108 straipsnių pakeitimo įstatymas
14.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-3151](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20209
Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XV-199](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-16, i. k. 2025-08774

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 69, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 88, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 110, 124, 134, 139, 141 straipsnių, III skyriaus aštuntojo skirsnio, V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimų ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XV-201](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09084

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 92, 96 straipsnių, VI skyriaus antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 91, 93, 94 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XV-202](#), 2025-05-15, paskelbta TAR 2025-05-22, i. k. 2025-09085

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XV-394](#), 2025-06-30, paskelbta TAR 2025-07-02, i. k. 2025-12147

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 108 straipsnio pakeitimo įstatymas